

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra 9. Telefon 6-70

Noviszad, 1931. évi február hó 8

VASÁRNAP

XII. évfolyam 32. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Rövidesen koncentrációs kormány alakul Romániában

A parasztpárt tagjai Maniut kívánják a kormány élére

Bukarestből jelentik: A pártokivüli Curenul befejezett ténynek mondja a Mironescu kormány bukását. Hogy a kormány még nem mondott le, ennek oka az, hogy következő kormány jellegének kérdését még nem intézték el.

Egyetlen ellenzéki párt sincs abban a helyzetben, hogy a kormányzást átvegye

— írja a lap — és növeli a válságot, hogy a király eddig még elvben sem adott megbízást az új kormány megalakítására.

A minden valószínűség szerint koncentrációs kormány megalakulását arra az

időre várják, amikor Maniu Gyula visszatér Bukarestbe.

Maniu hívei ugyanis mindent elkövetnek, hogy Maniut juttassák a kormányelnöki székbe. Amennyiben Maniu a hét végére nem érkeznék Bukarestbe, akkor először Madgearu, majd a többi parasztpárti miniszterek benyújtják lemondásukat.

Ha a pártok nem találnak módot a koncentrációs kormány megalakítására, akkor személyi kormány kinevezése következik, amelyet a Stere-párti képviselők is hajlandók volnának támogatni.

—o—

A krakói teherpályaudvaron egymásba futott két gyorsvonat

Az összeütközés következtében 4 ember meghalt, 23 súlyosan megsebesült, több vasuti kocsi megrongálódott

Kattowitzból jelentik: A krakói teherpályaudvar közelében tegnap reggel 5 órakor két gyorsvonat összeütközött. A katasztrófáról érkezett első hírek sok sebesültől és halotttól szóltak és növelte az izgalmat az a körülmény, hogy a Krako felől reggel 7 óra 5 perckor esedékes vonat a délutáni órákig nem futott be a kattowitzi állomásra.

Pozenből érkezett újabb jelentések szerint a Varso—Kattowitz és Krako—Kattowitz között közlekedő gyorsvonatokról van szó.

Mindkét lokomotív, a szeneskocsik és két postakocsi megrongálódott, két sze-

mélykocsi is megsérült. Két ember meghalt, három súlyosan megsebesült.

A halottak közül az egyik a gyorsvonat mozdonyvezetője, a másik az egyik személykocsi utasa.

A szerencsétlenség okát eddig nem sikerült megállapítani.

A Varsóban megjelenő Rote Kurir jelenti, hogy a szerencsétlenség alkalmával

négy ember halt meg, huszonhárom megsebesült. A sebesültek közül tiznek az állapota életveszélyes.

Az összeütközés oka — a lap értesülése szerint — hibás váltóállítás volt.

Huszonötmillió font deficittel fog végződni Anglia idei pénzügyi éve

Az alsóház legközelebbi ülésén Snowden kincstári kancellár is felszólal

Londonból jelentik: Az alsóház szerdán tárgyalja a konzervatív párt bizalmatlansági indítványát, amely megrójjja a kormányt a súlyos költségekért. Az Associated Press szerint mindkét ellenzéki pártot nagymértékben aggasztja, az állami kiadások állandó emelkedése.

A március 31-én végződő pénzügyi év valószínűleg 25 millió font deficittel zárul.

A jövőben pedig az adóhozadék nagymértékű csökkenésével kell számolni, a gazdasági depresszió miatt.

Mindazonáltal a konzervatív párt indítványa nem fenyegeti a kormány életét, mert

a liberálisok módosítójavaslatot nyujta-

nak be,

amelyszerint a parlament küldjön ki takarékosági bizottságot.

A szerdai vita alkalmával Snowden angol kincstári kancellár személyesen védelmezi pénzügyi politikáját és a kormány reméli, hogy a ház úgy az indítványt, mint a módosító javaslatot elutasítja.

Február 12-én XI. Pius pápa a rádióban szótart intéz a világ katolikusaihoz

Rómából jelentik: A Vatikán rádióállomása csütörtökön, február 12-én kezdi meg működését. XI. Pius pápa ekkor szótart intéz a világ összes katolikusaihoz. A rádiószótartot Európa csaknem valamennyi rádióállomása közvetíti.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az utlevelek kiváltásának megkönnyítéséről

Beográdból jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, arról, hogy ezentul

a rövidebb időre külföldre utazók nem tartoznak adóbizonylatot csatolni utlevél kiadása iránt benyújtott kérvényeikhez

Ez a rendelet főképp kereskedőkre és iparosokra vonatkozik, továbbá azokra, akik fontos ügyben utaznak külföldre.

Azok, akik hosszabb időre, vagy esetleg végérvényesen külföldre távoznak, tartoznak valamennyi állami és községi adóhátralékukat kifizetni és ennek megtörtétét az utlevél-kérvény benyújtásakor igazolni.

Midőn halálát érezte, elbucszott hozzátartozóitól, egybefeküdt s néhány óra múlva meghalt Molnár Fábán szrbobrani nyugalmazott tanító

Az egész falu őszinte részvéte kísérte ki a község régi tanítóját a temetőbe

A szrbobrani lakosságnak gyásza van, február negyedikén meghalt és tegnap temették el az egész község őszinte részvéte mellett Molnár Fábán nyolcvannégy éves szrbobrani tanítót, a ki hosszú évtizedeket töltött el a tanításban és generációkat nevelt fel. Molnár Fábán valóban nem községi tanító volt, hanem a község tanítója. A mai szrbobrani generáció 30—70 éves tagjait tanította a betűvetésre és egymás megbecsülésére, szeretetére. 1867-ben végezte el iskoláit és 1871-ben került Szrbobrába, ahol halála napjáig maradt. Negyvenhárom évi szolgálat után vonult nyugalomba, könnyezve vett búcsút az iskola padjaitól és utolsó fohásza az volt, hogy bár az ott töltött negyvenhárom év mindegyik tanítványának a felkében maradna mindörökké. Életének legnagyobb részét mint elemi iskolai és ipariskolai tanító töltötte. Mindenkit lebilincsel, jóbarátjává a kedvességével és mély ember-szeretetével, akivel csak az életben érintkezett. Halála utolsó percéig megmaradt annak, aki kezdetben volt: derűs és jószágos, csupaszív embernek.

Amilyen igaz ember volt életében, olyan maradt halála óráiban is. Mikor érezte, hogy halála közeleg, kedves humorával megvigasztalta hozzátartozóit, elbucszott tőlük, lefeküdt az ágyába és néhány óra múlva meghalt. Vallási és nemzeti különbség nélkül az egész falu igaz részvéte kísérte utolsó útjára Temetésén Berecz Kálmán plébános mondott szívbemarkolóan szép beszédet és amikor a göröngyök koporsójára hulltak, szem bizony nem maradt szárazon.

— Neumann Lujza apja felebbezést jelentett be, a nyolc évi fogházbüntetés ellen. Berlinből jelentik: Az Ulbrich órásmester meggyilkolása miatt nyolc évi és két hónapi fogházra ítélt Neumann Lujza apja, mint kiskorú leányának törvényes képviselője, az ügyvédje útján a birodalmi törvényszéken felebbezést jelentett be az esküdtszék ítélete ellen annak ellenére, hogy leánya az esküdtszék ítélete alapján már megkezdte büntetésének kitöltését.

— A noviszadi hadastyán egylet női osztálya ma délután három órakor tartja meg évi közgyűlését a Laza Kosztics ucca 22 szám alatti hivatalos helyiségében.

Nagy rádió kiállítás febr. 5-20-ig

Egy egész világ lesz az Ön otthonában!

a hideg észak

a rejtelmes kelet

a buja dél

és a büszke nyugat

ha vesz tőlünk egy „Ingelen-Aristokrat“ U 6 W készüléket

Iparművészeti remek kivitelben egyesítve az összes modern megoldásokat!

Rádió Alterno-Relais — Novisad

Az Alterno Relais rádiókiállításán a mammut hangszóró naponta közli a „Reggeli Ujság“ és „Politika“ legfrissebb híreit

Nagyszerű sikere van az Alterno Relais cég rádiókiállításának

Jelentette már a Reggeli Ujság, hogy a Dunabánság egyik legnagyobb rádiószaküzletévé fejlődött Alterno Relais cég, nagyszabású rádiókiállítást nyitott meg Noviszádon, a Kralja Alekszandra ucca 14. szám alatti termeiben. A kiállítást február 5-én nyitották meg és 14 napi időtartamra tervezik.

A cég igazgatói, Burghardt főmérnök és Diamant Emil nagy áldozatok árán igyekeznek a Dunabánság rádiókultúráját a nyugati nagyvárosok színvonalára emelni.

A kiállítás méreteiben is impozáns. A művészi kivitelű kirakatok és dekorációk keretében fejeződnek előtűnk a rádiótechnika legmodernebb csodái, a legegyszerűbb néptípusú készülékektől a legkényesebb igényeket kielégítő luxus kivitelű műszerekig.

Külön megemlítést érdemelnek a Philips Rádió reprezentatív gazdag izléssel dekorált gazdag látványosságba menő pavilonja, a Tungsram rádiógyárak és a Telefunken világcékek, valamint a berlini Dr. Seibt F. H. Czerdik, Kapsch und Söhne és a nagynevű Ingelen rádiógyárak gyártmányainak gazdag sortimentja.

A Philips Rádió jugoszláv kirendeltségét a kiállítás megnyitása alkalmával Hinko Kehm vezérigazgató személyesen képviselte.

Nagy feltűnést keltettek a nagy készülékek közül az Ingelen U W6, a Philips legújabb 2601. sz. készüléke, a Standart Rex készülékek és zeneszekrények.

A kiállítás egész tartama alatt a déli és esti órákban a cég egy ötven wattos erősítő berendezéssel és mammut méretű dinamikus hangszóróval állandó korzó hangversenyt ad, ezenkívül pedig az esti órákban a Politika és a Reggeli Ujság szerkesztője a mammut hangszórón a legfrissebb híreket és sporteredményeket közlik.

A kiállítást eddig is igen nagyszámú közönség tekintette meg, s valamennyi látogató a legjobb impressziókkal hagyta el a kiállítás termeit. A kiállítás izléses megrendezéséért a rádió osztály vezető főnökeit, Halász Istvánt és Buchwald Andort illeti az elismerés, akik alapos szakszerűséggel és nagy hozzáértéssel oldották meg a kiállítás megtervezését, iskolapéldát adva, hogy hangzatos jelszavak helyett, valóban száz százalékos értékekkel kell kielégíteni a ma embernek fejlett igényeit.

Több mint négyszáz tanító jelenlétében tartották meg tegnap a szombori tanító kongresszust

A kongresszuson rendkívül érdekes előadások hangzottak el

Szomborból jelentik: A szombori járási és apatini tanítók tegnap délelőtt fél 9 órai kezdettel nyitották meg kongresszusukat, amelyen a bánság képviselőiben Nikolics Milan segédében és Szekulics Milan a bánság közoktatásügyi osztályának főnöke vettek részt. Megjelent a kongresszuson Nikics Fedor szuboticiai egyetemi tanár, Petrovics Dusan a szombori tanítóképző igazgatója, Maksimovics szombori polgármester és még sok más előkelőség. A kongresszuson több, mint négyszáz tanító gyűlt egybe.

A kongresszus megnyitása után a jelenlévők öfelsége a királynak hódoló táviratot küldtek, a miniszterelnökhöz, a közoktatásügyi miniszterhez és a bánhoz üdvözlő táviratot menesztettek. A kongresszuson először Gyorgyevics Zsika az új iskolatörvényt tolmácsolta a résztvevők számára, majd Matovics Ivan szombori tanítóképző tanár előadást tartott. Glasz Emilia, a minta tanításról tartott érdekes előadást, melyhez Vidakovics Jelena és Barbarics Ante mondtak kritikát. Popovics Isza sztrari-szivaci tanfelügyelő a nem elegendő

figyelem és szeretetről tartott előadást, amit a tanítók egyes tanulók iránt mutatnak. A délutáni folyamán a tanítók folytatták előadásukat és Cemezdics Ivan apatini tanító a fizikáról tartott előadást, Szlatkovic Jovan pedig a közös törtékeiről adott elő mintatanítást, amelyhez Trszkics Béla és Preizel József szóltak hozzá. Kribli Mária és Stromberger Antal a tanszerekről tartottak felolvasást, amelyről Milijan Danicu és Frazon Franjo mondtak kritikát.

UDÁNYI
NOVI SAD
Jevrejska u. 6. Tel. 27-47

NAGYBAN!

KICSINYBEN!

Izzólámpák
Villamosanyagok

NAGYBAN!

KICSINYBEN!

A tanítókongresszus ezzel befejeződött. Tegnap este műsoros mulatságot tartottak, amelyen a tanítók szindarabokat adtak elő, majd Mokranjac X. egyvelegének előadása után a himnusz elnevelésével zárták be az ünnepélyt.

Lakáskeresés ürügye alatt 12.000 dinárt lopott a háztulajdonostól egy noviszádi tolvaj

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a vakmerő tolvaj kézrekerítésére

Vakmerő lopás történt pénteken este Nerandzsics Koszta noviszádi háztulajdonos, Temerini ucca 2. szám alatti lakásán. Pénteken este fél 7 órakor ugyanis egy jól öltözött, a középnel magasabb termetű, világos drapp-ruhába öltözött, térdnadrágos fiatalember állított be, aki Nerandzsicsnál egy kiadó butorozott szoba iránt érdeklődött. A fiatalember elmondotta, hogy a ház kapuján cedulát látott, amely szerint a házban egy butorozott szoba kiadó s kérte a házigazdát, hogy a lakást mutassa meg. Nerandzsics azonnal a lakásba vezette a fiatalembert, miután azonban a kiadó szoba le volt zárva, néhány pillanatra eltávozott, hogy elhozza a kulcsot. Nerandzsics ingujjban volt s kabátja az előszobában lógott. Ezt az alkalmat a lakástkereső fiatalember arra használta fel, hogy

a fogasról levegye a házigazda kabátját s észrevétlenül eltávozzon vele.

Igy is történt s amikor Nerandzsics visszajött, a fiatalembernek már csak a hült helyét találta. A háztulajdonosot talán nem bántotta volna túlságosan a kabát eltűnése, miután azonban a kabátban Nerandzsics pénztárcája volt s abban történetesen 12.000 dinár készpénz, Nerandzsics a lopásról azonnal jelentést tett a rendőrségen, ahonnan Vujin Bozsidar dr. vezetésével azonnal bizottság szállt ki a helyszínre. Miután Nerandzsics pontos személyleírást adott a fiatalemberről, valószínű hogy a vakmerő tolvaj rövidesen kézrekerül.

— **Meghívó. A Moli Takarékpénztár R. T. igazgatósága a t. részvényeseket meghívja az 1931 február 15-én délelőtt 10 órakor Molon, a saját intézeti helyiségében megtartandó évi rendes közgyűlésre. Tárgysorozat. 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kiküldése és egy jegyzőkönyvvezető kijelölése. 2. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés az 1930 évről. 3. A zárszámadások bemutatása. 4. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak. 5. Megállapítása a tiszta nyereségnek és felosztása. 6. Határozat 2 igazgatósági tagság megüresedése tárgyában. 7. Egy igazgatósági tag választása. 8. Három felügyelő bizottsági tag választása. Mérlegszámla 1930 december 31-én: Vagyoni: Készpénz D 24,286.01. Váltók D 815,573.50. Beké. váltók D 420,568.50. Folyószámla adósok D 11,985.82. Ingatlan D 38,125.—. Kötvény D 1,360.—. Értékpapír D 6,825.—. Összesen D 1.318,723.83. Teher: Részvénytőke D 250,000.—. Tartalékalap D 39,311.—. Árészési tartalék D 9,031.25. Betét D 796,279.26. Visszváltók D 150,000.—. Osztalék D 4,306 és 75 p. Átmenő tételek D 43,845.—. Nyereség D 25,950.55. Összesen D 1.318,723.83. A részvények a közgyűlés előtt 2 nappal leltébe helyezendők. Csak az újév előtt írásban beadott indítványok tárgyalhatók.**
Az igazgatóság.

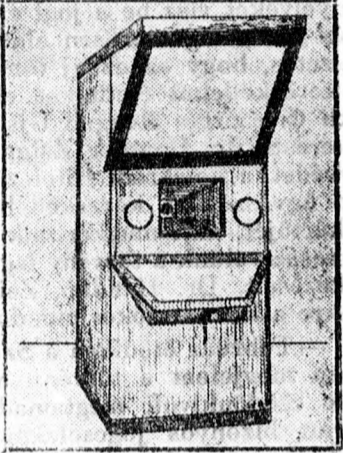
Villamos automatikus fényképezés

F **O** **T** **O** **M** **O** **B** **I** **L**

6 kép
6 különböző
6 helyzetben
6 tehát
6 felvétel

15 dinár

s mindez 20 másodpercig tart

Még ma menjen el

Novisad, Jevrejska 6. Tel. 27-47

Bárendezők! A Fotomobil egy bárról sem hiányozhat, mert a bár legkedvesebb emlékéit gyorsan és olcsón elkészíti. Képcégekbe kladjuk

Angol és olasz diplomáciai lépés a bolgár-görög határincidens ügyében

Az incidens kellemetlenül befolyásolja Görögország és Bulgária jó viszonyát

Athénből jelentik: Az angol követ barátságos lépést tett a görög kormánynál. A követ elismerte ugyan annak annak a görög-bolgár kérdést döntőbíróskodás elé terjesztése, mindamelllett utalt annak szükségességére, hogy

az ellentéteket mielőbb rendezzék.

Az olasz követ hasonlószerű lépést tett.

Az athéni bolgár követ Mihailokopulos

görög külügyminiszterrel folytatott beszélgetése után kijelentette, hogy

az incidens kellemetlenül befolyásolja azokat az erőfeszítéseket, amelyek a két állam között fennálló ellentétek elsimítására irányulnak.

Beavatott helyen alaptalannak nyilvánítják azt a híresztelést, hogy a görög-bolgár kereskedelmi viszony megszakadt.

—o—

Százezer ember kísérette utolsó útjára Nehrut, az elhunyt hindu nacionalista vezért

Halálra ítélték egy gyilkos hindu nacionalistát — Az alkotmánytervező konferencia hindu képviselői biznak a sikerben

Londonból jelentik: Nehru hindu nacionalistavezér temetésén, mintegy százezer főnyi gyászoló tömeg jelent meg. Gandhi busbeszédében kijelentette, hogy a mai napnak az öröm és nem a gyász napjának kell lennie. Az elhunyt utolsó szavai — mondta Gandhi — ezek voltak:

— „Már kivittük a függetlenséget!”

A lahorei törvényszék halálra ítélte Sajan Singhet, aki január közepén Curtney angol kapitány feleségét karddal megölte és

két kisleányát súlyosan megsebesítette. A vádlott kijelentette vallomásaiban, hogy ha felmentenék

megint csak vért öntene, mert felháborítják a tiport nemzetének szenvedései.

Figyelmeztetni akarja Angliát, az immár elháríthatatlan nagy forradalomra, amelyet egy kipattanó szikra bármikor láng-ra lobbanthat.

A hindu mosolyogva hallgatta végig a

hogy nem felel.

halálos ítélet kihirdetését és kijelentette, Bombayból jelentik, hogy a londoni alkotmánytervező konferenciáról visszatért hindu delegátusok nyilatkozatot tettek közre, amelyben annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy

India dominiumi rangra emelésének most már nem lesz semmi akadálya.

Londonból jelentik, hogy az angol király Lord Wellington, a z ujonnan kinevezett indiai alkirályt grófi rangra emelte.

Október 18-án szövetségi elnökválasztás lesz Ausztriában

Bécsből jelentik: Az osztrák kormány tagjai tegnap minisztertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy a szövetségi elnökválasztást október 18-án írják ki. Végsőleges határozatot azonban csak akkor hoznak, ha valamennyi párt hozzájárul a terminushoz.

Az új elnököt közvetlen választja a nép, aki a szavazatoknak több mint a felét kapja, azt megválasztott elnöknek jelentik ki. Hogy ha egyik jelölt sem kap a leadott szavazatok felénél több szavazatot úgy, a legtöbb szavazatot kapott és az utána következő jelölt között pótválasztás lesz.

Hét millió a munkanélküliek száma Amerikában

Londonból jelentik: Miss Perkins, New York állam ipari felügyelője hét millióra becsüli, az Egyesült Államokban levő munkanélküliek számát. Az ipari felügyelő jelentésében erősen elítéli a Hoover-féle ötmillió becslés szépitő kísérletet és kétségbevonja Hoover tételének számszerű helyességét.

A kormány tovább halad azon az uton, hogy a jogrendet vaskézrel megóvja és a rosszindulatu adósok kijátszási szándékait végérvényesen lehetlenné tegye

Megjelent a jogcselekmények csődönkívüli megtámadásáról szóló törvény

Az egész kereskedő- és gazdasági világban nagy feltűnést keltett a jogcselekmények csődönkívüli megtámadásáról szóló új törvény megjelenése, amely egészen új irányelveket visz be a jogi életbe és a hitelezés biztonságát erősen alátámasztja. Természetes, hogy ez az új törvény gazdasági és kereskedelmi életünket elsősorban érdekli és ezért a Reggeli Ujság munkatársa felkereste dr. Handler Zsigmond noviszádi ügyvédet, a noviszádi Hitelezők Védegyletének ügyészét, a kereskedelmi jog ismert szakértőjét, akit megkértünk arra, hogy ismertesse velünk a törvény legfontosabb rendelkezéseit. Dr. Handler Zsigmond kérdésünkre a következőket mondotta:

— Február ötödikén a Szluzsbene Noviben megjelent a törvény a jogcselekmények csődönkívüli megtámadásáról, mely szerint bizonyos jogcselekmények, melyek az adós vagyonára vonatkoznak, csődönkívül megtámadhatók, abból a célból, hogy valamely hitelező kielégíttessék és az adós ezek a jogcselekmények az illető hitelezővel szemben hatálytalaníthatók.

A megtámadás azzal válik lehetővé, ha az adós vagyonát a hitelező megkárosítása céljából elidegenítette, avagy pedig azt ugyanilyen célból áron alul adta el.

A törvény igen szigorú rendelkezéseket tartalmaz, mert megtámadhatók az adós összes jogcselekményei tíz évre visszamenőleg, amelyekkel a hitelező megkárosítását célozta. Ez a lehetőség azonban csak akkor áll fenn, ha az adós ügylettársa tudott az ő megkárosító szándékáról. Ez a megtámadási lehetőség két évre van korlátozva abban az esetben, ha az adós ügylettársa nem tudott ugyan erről a szándékról, de azt tudnia kellett volna.

Ugyancsak két évre van korlátozva a megtámadási lehetőség, ha az adós a megkárosító ügyleteket jegyeseivel, házastársával, avagy közeli rokonával köti

Hat hónapon belül megtámadhatók az adós vételi, csere- és szállítási szerződésai ha a másik szerződő fél tudja, avagy tudnia kellett, hogy az adós ezekkel az ügyletekkel áron alul idegeníti el vagyonát a hitelezők kárára.

Két éven belül megtámadhatók az adós ellenszolgáltatás nélküli és ehhez hasonló intézkedései. Ez alól azonban ki vannak véve az adósok valamely törvényi kötelezettségen alapuló ilyen intézkedései, a szokásos alkalmi ajándékozások, avagy szerény keretekben mozgó juttatások a közcélra, morális kötelezettségek, avagy az illendőség követelményein alapuló intézkedések.

Igen fontos döntése a törvénynek, hogy az adósok még azok a jogcselekményei is két éven belül megtámadhatók, melyek bírósági, vagy közigazgatási hatósági intézkedésen alapulnak

(például az adós vagyonának árverésen való megszerzése) ha igazolható, hogy a vevő az ilyen módon megszerzett vagyontárgyakat az adós pénzével vette meg. Még fontosabb intézkedése a törvénynek, hogy ha az ilyen vevő az adósok közeli rokona, akkor hivatalból feltételezzük, hogy a vétel az adós pénzén történt.

A hozományok is veszélyben forognak, mert a menekülő adósok részéről szokásos eset, hogy üzletekből kivonták a vagyon egy részét azon a címen, hogy ezzel feleségeik hozományát biztosítják,

avagy azt visszaadják, most pedig két éven belül az ilyen vagyonelidegenítések megtámadhatók, ha csak nem igazolható, hogy er-

re az adós a törvény erejénél fogva kötelezve volt a házassági együttélés megszüntése okából, avagy pedig erre kötelezve volt a házasság megkötésekor létesített házassági szerződés alapján, avagy pedig a hozomány adása alkalmával és mindezeknél felül, ha erre olyan szerződés alapján volt kötelezve, amely két évnél korábbi keletű. A házasságon kívüli rokonság egyenértékűnek vétetik a házassággal.

Az adósok azok az egyes eladásai, melyek üzleti vállalatában eszközöltetnek, csupán a megkárosító szándék esetén támadhatók meg, áron alul eladás okából nem. Ha valaki az adóstól vagyoni jogot szerez, tudva, hogy ez a szerzés a hitelezők megkárosítása céljából történt, avagy pedig, ha ezt a jogosítottak tudnia kellett volna, akkor

a megtámadás még abban az esetben is megtörténhet, ha a jogosított már végrehajtási jogot is szerzett az adós ellen.

Pozitív esetben ez a végrehajtási jog érvénytelen a megtámadóval szemben.

Még az adósok azok a mulasztásai is, melyekkel valamely jogot elveszt (például összejátszás esetén nem felebbez) szintén megtámadhatók cselekményeket képeznek a törvény alapján.

Horvátországban addig nem lehet az adós, mint örökös ellen fellépni, amíg az örökség elfogadását illetőleg nem nyilatkozik. Az új törvény alapján ez a mulasztás is megtámadható.

Megtámadásra jogosult mindazon hitelező, akinek végrehajtható követelése van az adós ellen, tekintet nélkül arra, hogy követelése milyen keletű és ha a végrehajtás nem vezetett teljes kielégítésre, illetve ha valószínűvé van téve, hogy nem is vezethető volna eredményre. A megtámadás keresettel vagy kifogással érvényesíthető. Lehetővé teszi a törvény a megtámadási határidő meghosszabbítását is. A megtámadás mindazok ellen érvényesíthető, akik kijátszás által meg nem szolgált előnyhöz jutottak, továbbá örökösök és más természetű jogutódok ellen is, ha ennek előfeltételei fennforognak. A megtámadás telekkönyvi feljegyzés tárgyát is képezheti.

A törvény február ötödikén lépett életbe és március ötödikén nyer kötelező erőt.

Magyarországon kismértékben emelkedett az influenzás megbetegedések száma

Az elmúlt héten öt ember halt meg Budapesten influenza következtében

Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban úgy a könnyebb természetű lázas hurutos, mint a szövődmenyes influenzamegbetegedések száma emelkedett. Február 1-től 6-ig 41 influenzás tüdőgyulladást jelentettek be, ezek közül a Szent László kórházban felvettek huszonhatet.

Influzás tüdőgyulladás következtében az elmúlt hat nap alatt Budapesten összesen öt ember halt meg.

Az influenzás megbetegedések szövődmenyében több esetben fordult elő középfülgulladás.

Az előforduló esetekkel kapcsolatban a tiszti főorvos figyelmeztette az internátusok vezetőseit, hogy a növendékek látogatóinak fogadását lehetőleg csökkentsék és állandóan ellenőrizték az internátusok személyzetének egészségi állapotát.

A legszebb ajándék egy doboz egészség

Ha rokonai vagy barátai közül valaki nem volna a legjobb egészségben, ajándékozzon neki egy doboz

OVOMALTINE

és ezzel a legnagyobb figyelmességet tanúsította iránta.

Kapható mindenütt: kicsiny doboz 16— dinár, közép doboz 32— dinár, nagy doboz 56— dinár, gazdaságos csomagolás 100— dinár.

Kártérítésre köteleztek egy becskerekli bankigazgatót, mert feljelentése alapján letartóztattak egy házaspárt

Érdekes polgári per a becskerekli törvényszéken

Becskeréről jelentik: Érdekes polgári perben hozott ítéletet tegnap a becskerekli törvényszék mint felelbbviteli bíróság. A pert Markov Predrag volt becskerekli hivatalos indította meg Kosztics Nikola a Narodna Banka becskerekli igazgatója ellen és ebben magasösszegű kártérítést kér.

A polgári per előzményei hosszú hónapokra nyulnak vissza. Kosztics Nikola bankigazgató még a múlt év elején feljelentést tett a becskerekli rendőrségen Markov Predrag és a felesége ellen, amelyben azzal gyanúsította őket, hogy

az ételbe valamilyen ismeretlen mérget kevertek, amelytől testülya állandóan csökken.

A feljelentés alapján a rendőrség letartóztatta Markovékat, akik

hetekig vizsgálati fogságban voltak,

amíg a vizsgálatot be nem fejezték. A vizsgálat nem tudott Markovékra terhelő adatokat nyújtani, akik ellen ilyenformán jogerősen beszűntették az eljárást.

A Markov házaspár kiszabadulása után polgári pert indított Kosztics bankigazgató ellen, akitől a vizsgálat folyamán felmerült összes költségeik megtérítését követelte.

Elsőfokon a járásbíró helyt adott a követelésnek és 3.000 dinárban állapította meg a Markov házaspár kárát. Felebbezés folytán a törvényszék polgári tanácsa, mint felelbbviteli bíróság elé került az ügy, amely

a kártérítési összeget 12.000 dinárra emelte fel.

Ötrel emelkedett a budapesti srappell-robbanás hálós áldozatainak száma

Budapestről jelentik: A Teleki téren történt srappellrobbanás halálos áldozatainak száma ötrel emelkedett. A borzalmas erejű robbanás után súlyos sérülésekkel a kórházba szállították Strausz Franciska süketnéma leányt, akit sérüléseibe tegnap behalt.

Egyébként a tragikus szerencsétlenség sebesültjeinek nagy része már elhagyta a kórházat, mindössze heten állanak még kórházi ápolás alatt. A hét sebesült állapota súlyos, de nem életveszélyes és valószínű, hogy mind a heten felépülnek.

Spanyolországban megszűnt az ostrom-állapot

Madridból jelentik: Spanyolországban megszüntették az ostromállapotot és szabadon bocsátottak nyolevan politikai foglyot, akiket a madridi fogházban őriztek. A saragossai tartományban a polgári kormányzó rendelkezése, a munkásegyleteket szétbontó házait újból megnyitották.

A báni hivatal legközelebb ankétot hiv egybe a munkanélküliség enyhítése ügyében

Nikolics Milán segédében szombori nyilatkozata az ujságírók részére

Szomborból jelentik: Tegnap délelőtt tizenegy órakor Nikolics Milán segédében, aki a szombori tanítókongresszuson vett részt, fogadta az ujságírókat és hosszasan, szívélyesen elbeszélgetett velük. A segédében kijelentette, hogy főképpen a szombori tanítókongresszusra érkezett, ahol a bának azt az óhajtát tolmácsolta, hogy a népnevelést nemcsak az iskolában, hanem az iskolán kívül is végezzék, abban a körzetben, ahova kinevezésük szól. A segédében a tanítók szívére kötötte, hogy ezt a népnevelést gondosan végezzék, mert azt annál inkább is módjukban van megtenni, mivel őfelsége a király ismeretes aktusaival számukra ezt lehetővé tette. Megszüntette mindazokat az akadályokat, amelyek eddig útjukban voltak. Kijelentette még a segédében, hogy megtekintette az inspektorátust, valamint a könyvtárat is és mindenütt a legnagyobb rendet tapasztalta.

ta.

Az ujságírók kérdésére kijelentette még a segédében, hogy a jegyzői tanfolyam rendesen megnyílik, arra a kérdésre pedig, hogy a semmitűzők mikor kerül Szomborba, azt mondotta, hogy erről a dátumról még nincs tudomása.

A munkanélküliség ügyében kijelentette a segédében, hogy

a báni hivatalban ebben az ügyben legközelebbre ankétot hívnak egybe, amelyen főleg a munkaadók és a gyáripárosok kívánságait fogják meghallgatni.

Kijelentette egyébként, hogy a bán a szuboticei Ferrum-gyár üzembhelyezése ügyében is intervegniált, hogy ezzel is a munkanélküliséget csökkenteni lehessen.

Tegnap nagy szél és hóviharak uralkodtak az egész országban

A Dunabánság területén hatalmas kosava dühöng

Az ország egész területéről beérkező jelentések szerint tegnap csaknem mindenfelé hatalmas szél és hóviharak dühöngtek, amelyek sok helyen nagy pusztításokat is végeztek. A Dunabánság területén a kosava éreztette a hatását, amely több mint huszonnégy órája változatlan erővel dühöng Noviszádon és környékén a kosava különösen erős volt, sok helyen fákat csavart ki, telefonpóznákat döntött és a háztetők cserépeit is leszakította. A városban több helyen valóságos vakolatzaporeszt szórt az uccára a borzalmas erejű szélvihar és csupán a szerencsének köszönhető, hogy súlyosabb baleset nem történt. A kosava egyébként a telefon és távirószolgálatban is éreztette a hatását és több helyen elszakította a telefonhuzalokat.

Szusákról érkezett jelentés szerint a szusák-zagrebi vasúti vonal mentén hatalmas hóviharak dühöng és a tenger melléken veszedelmes bóra fúj. A nagy hajók a vihar miatt csak késéssel futottak be a kikötőkbe, a kisebb hajók pedig tegnap egyáltalában nem is hagyták el a biztonságos kikötőket. A hajóforgalomban egyébként eddig nagyobb zavarok nincsenek.

Likában tegnap nagy hóviharak dühöngtek, amely sok helyen eltérte a táviróvezetéseket. Graesacról több hóéket küldtek ki a vonalra, hogy egyes helyeken a sineket a felhalmozódott nagy hótömegektől megtisztítsák. A vonatok nagy késésekkel közlekednek, de a forgalmat eddig sehol sem kellett beszüntetni.

Erős havazás indult meg Ausztriában és Magyarországon

Bécsből jelentik: Tegnap havazás kezdődött, amely egész éjszakán át tartott és a kora reggeli órákban közlekedési zavarokat okozott. A munkanélküliek ezrei takarítják a havat az utcákon.

Ausztria egyéb vidékein is szakadatlanul havazik tegnap óta.

Sopronban és környékén két nap óta erősen havazik. Tegnap az esti órákban erős hófúvás volt,

az utakat 70—80 centiméteres hóréteg borítja.

A kocsiforgalom szünetel, a vonatok nagy késésekkel közlekednek.

A szuboticei polgármester Beográdba utazott, hogy kieszközölje az adófelszólamlási bizottságot

Osztójics Szelimir Szubotica város polgármestere szombaton reggel az öt órai vonattal Noviszádra, onnan pedig Beográdba utazott, hogy két igen fontos szociális kérdésben intervegniáljon a kormány illetékes tagjainál. A polgármester valószínűleg több napot tölt a fővárosban.

Szubotica város lakosságának igen nagy sérelme, hogy az adófelszólamlási bizottság Szomborban működik és a szuboticei adófizetőknek Szomborba kell utazniuk az adótárgyalásokra. A legutóbbi közgyűlésen éles vitát eredményezett dr. Manojlović Vladisláv királyi közjegyző erre vonatkozó intervegniációja. A vita során kiderült, hogy Szubotica a Schattler ügy miatt nem kaphatja meg az adó-

felszólamlási bizottságot. A közgyűlés megbizta a polgármestert, hogy járjon el az ügy mielőbbi rendezése végett. Osztójics Szelimir polgármester Beográdba utazásának ez a legfontosabb célja.

Ezzel egyidejűleg Osztójics polgármester intervegniálni fog, hogy hagyják jóvá a szuboticei vámpalota árlejtéseit. A jóváhagyás megtörténte után meg fogják kezdeni az építkezést, mert a vámpalotának még ebben az évben el kell készülniök. Ennek a kérdésnek a megoldása szociális szempontból igen nagy jelentőségű, mert a vámpaloták építésénél többszáz munkás alkalmazást nyerne és ezzel lényegesen csökkenne Szubotican a munkanélküliség.

Hírek

1931

Február

8

VASÁRNAP

Római katolikus: Máthai János. Protestáns: Aranka. Görögkeleti (január 26): Kszonofont. A nap kel 6 óra 50 perckor, nyugszik 4 óra 55 perckor.

Időjárás: Az egész ország területén nagy viharok, a Duna völgyében kosava, az ország nyugati részein csapadék volt. A hőmérséklet minimuma Petrovaradinban mínusz 7, maximuma Mosztárban plusz 14 fok volt.

Időjárás: Európa egész délkeleti részén viharos idő, az északnyugati részeken és Jugoszlávia közepén havazás várható. A hőmérséklet az ország északnyugati részén csökkenni fog.

— Befejzte munkáját a noviszádi adófelszólamlási bizottság. A noviszádi adófelszólamlási bizottság tegnap fejezte be munkáját. A felelősségi tárgyalásokra nem hívták meg a feleket, hanem írásbeli határozattal fogják őket értesíteni hogyan intézték el felelősségüket. A másodfokú határozattal elégedetlenkedő adófizetők, a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül panasszal élhetnek az ellen a közigazgatási bírósághoz. A panaszt közvetlen a közigazgatási bírósághoz (Upravni Sud) kell küldeni, mégpedig két példányban, mellékelni kell hozzá a II. fokú határozatot és annak egy másolatát. A panasz első példányára 50 dináros okmánybélyeget kell tenni, a második példányra azonban semmit, a határozatra, másolatra és a többi esetleg esatolando mellékletre egyenként 2 dináros okmánybélyeget kell tenni. Az adófelszólamlási bizottság elnöke Szávić Sztóján pénzügyigazgatói helyettes, tagjai: Mrkics Györgye nyug. adóhivatali főpénztárnok, Pilje Györgye nyug. adófőtiszt, Grugić Milán nyug. polgári iskolai igazgató, Tyulum Jován, Milutinović Lazar, Nisević Száva és Ernszt Bernát kereskedők.

— Eljegyzés. Rausch Alexandra (Odzsa ci) és dr. Vida Endre közkórházi főorvos (Miskole) jegyesek.

— Kéménytüzek Noviszádon. Penteken este fél kilenc órakor dr. Tapavica Gyoko ügyvéd Miletics uccai lakásának kéménye kigyulladt. A városi tűzoltóság, amely azonnal kivonult, hamarosan eloltotta a tüzet. Kár nincs. — Szombaton reggel fél hat órakor a vasúti állomás épületén kigyulladt egy kémény, a városi tűzoltóság azonnal eloltotta a tüzet. — Tegnap reggel nyolc órakor a Petra Zrinskog ucca 54 számú házban kigyulladt a kémény, de a városi tűzörség rövidesen eloltotta a tüzet. — A tűz oka minden esetben túlfűtés volt.

Weiferl
SÖR
PANCEVO
a legjobb minőségű

APOLLO Tonkino

A legmulatságosabb, 100%-os német tonfilmrevü

DER HAMPELMANN

Főszereplők: Max Hansen, Lien Deyers, Paul Heidemann és Szöke Szakáll

Kezdet: 3, 5, 7 és 9/4 órakor

— Kairó éj Noviszádon. A Jadranszka Sztrazsa noviszádi helyiszervezete február 14-én este a Szloboda szálló nagytermében „Kairói éj” rendez.

— A szarabceci baromfitenyésztők közgyűlése. A baromfitenyésztők egyesülete most tartott közgyűlésén elnökké Mikovics Gyókot, titkárrá Popadics Sztanimirt, pénztárossá Zsifkov Akszim Jevremet választotta meg.

Vegyen szubotici Korhec-féle finom felvágottat Bartulovicsnál

— A Noviszádi Atlétikai Klub Domino-estje. A NAK folyó hó 15-én, vasárnap este rendez meg szokásos évi jelmezes mulatságát, Domino-est jelleggel. Természetes azonban, hogy a közönség más jelmezekben is megjelenhet az estélyen. A NAK ez alkalommal is megválasztja idei bálkirálynőjét és két udvarhölgyét, akik értékes ajándékot kapnak. A legtöbb szavazójegy terjesztője ugyancsak értékes díjat kap. Értékes díjakkal jutalmazza az egyesület a legszebb és legőritelesebb jelmezeket is. Az estélyen a terem egy részében terített asztalok állanak a közönség rendelkezésére. Belépési díj személyenként 25 dinár. A névre szóló meghívók szétküldése megkezdődött s mindazok, akik folyó hó 10-ig nem kapnának meghívót, s ilyenre reflektálnak, azt a Jakovljevic és Keszer cég, Kralja Alekszandra ucai és a Kara és Fratricsevics cég Futaki uti üzlethelyiségben megkaphatják. Jegyek elővételben és asztalok lefoglalása ugyan ezen a két helyen eszközölhető. Az estély kezdete este 8 órakor, a jelmezesek felvonulása pedig 9 órakor lesz. A talpalávalót a közkedvelt Zsiga Ernő-féle jazz-zenekar fogja szolgáltatni.

— Princessfüzők, melltartók, haskötők raktáron és mérték után Barth L. Noviszád, Petra Zrinjszokog 17.

Ma este a Lövöldében (Futoski put)

táncest

— A dumabánsági kéményseprőmesterek egyesülete ma vasárnap délelőtt 9 órakor választmányi ülést tart a noviszádi „Trombita” vendéglőben. Az ülésen aktuális szakkérdések kerülnek tárgyalásra s ez alkalommal megvitatják a Noviszádon megnyitandó kéményseprőtanfolyam felállításának lehetőségeit.

— A szubotici Bonyevacska Matica táncmulatsága Páter Vazul gyermekkönyhája javára. A szubotici Bonyevacska Matica vigalmi bizottsága ma délután négy órakor a Kör helyiségében táncmulatságot rendez. A mulatság jövedelmét Páter Vazul gyermekkönyvének a segélyezésére fordítják.

— Február 9-én Szuboticián hangverseny a királyi gárda zenekara. A királyi gárda kilencven tagu zenekara február 9-én a szubotici Városi színházban hangversenyez. A hangverseny iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, mivel a királyi gárda zenekarának hangversenye nemzetközi viszonylatban is jelentős zenei esemény és a zenekar csak ritkán tart hangversenyt a vidéki városokban. A kilencven tagu zenekart Pokorni Dragutin karnagy vezényli.

— A noviszádi építészeti szakmunkások betegsegélyző egyesületének közgyűlése. Multkori híradásunkkal kapcsolatban, amelyben a noviszádi építészeti szakmunkások betegsegélyző egyesületének közgyűléséről számoltunk be, az örökös tiszteletbeli tagga megválasztottak soraiból tévedésből kimaradt Czoczek Nándor, az egyesület egyik legrégebbi és legbuzgóbb tagjának a neve, amit ezennel helyesbítettünk.

— Szép és üde arcobort csak a Nadakrém használatával ér el.

— Ma lesz a noviszádi önkéntes tűzoltó testület mulatsága. A noviszádi önkéntes tűzoltótestület ma este fél kilenc órakor tartja szokásos farsangi mulatságát. A tűzoltók bálja minden évben a legsikerültebb mulatságok egyike és a mai estély iránt is szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul.

Elegáns, különbejáratú
BUTOROZOTT SZOBA
fürdőszoba és esetleg telefonhasználat azonnalra kiadó
Bővebbet: UNION cukorka üzlet (Wagner palota) 676

— Kényszerjegyzés. Becskerekéről jelentik: Gardinovacski Veszelir, becskerekeli kereskedő kényszerjegyzés elrendelését kérte maga ellen a becskerekeli törvényszéktől. A bíróság vagyongfelügyelőnek Pentz János kereskedőt nevezte ki. A követelések bejelentési határideje március 11, tárgyalás március 16-án. Gardinovacski negyven százalékot ajánlott fel, négy negyedéves részletre.

— A ravasz cigány trükkje. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli törvényszék büntető egyesbírója egy hónapi fogházra ítélte Radics Antal ninesicsevói cigányt, aki ravasz módon csapta be Kugics Rada bejegyzetiguragyi gazdálkodót. Radics rábirta Kugicsot, hogy felhajtja lovának az árát és látszólag megvegye a gebéjét, hogy ezzel magasabb összeg kifizetésére animálja a többi vevőt és ezért a fáradságáért száz dináros jutalmat ígért. Kugics meg is vette a lovat kétezer dinárért, de a várt vevő, aki visszavásárolja a lovat nem jelentkezett és a cigány a pénzzel eltűnt.

Jegyezze fel 633
hogy a **Halászk bálja** február 12-én csütörtökön este 8 órakor lesz megtartva **Fehér Vilmos** vendéglőjében, Dudarszka 35. Halászlé nélkül ne is gondolja el. **A RENDEZŐSÉG**

— A Polgári Magyar Daloskör e hó 22-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja évi közgyűlését a trombita vendéglőben. Laza Telecska u.

— Ma lesz az első előadás a noviszádi Odeon tonkinóban. A noviszádi Odeon tonkinóban tegnap kellett volna az első előadást megtartani, mivel azonban a technikai munkálatok még nem fejeződtek be, az első előadást csak ma, vasárnap délután tartják meg.

— Fehér és fekete hosszú bál keztyük bál virágok. Fischer J. és Fia, Noviszád.

Sulyok - fest - tisztít
MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK!
Minta szerint pontosan fest! Noviszád, Futaki ut 12.

— Sulyos testi sértésért három hónapi fogház. A noviszádi bíróság tegnap három hónapi fogházra ítélte Eisinger József plavnei tizenharmadikán az egyik plavnei kocsmában veszekedés közben bottal kétszer fejbesújtotta Pakledinac Antunt, aki sulyos sérüléseket szenvedett. A bíróság az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

— Európába jön Charlie Chaplin. Newyorkból jelentik: Charlie Chaplin, a világhírű filmszínész, rövidesen Európába indul, hogy végignézze új filmjeinek premierjét. Chaplin az eddigi tervek szerint Budapestre is ellátogat.

TOZSDEZARLATOS

A dinár árfolyama. Budapest 10.02—10.10, Bécs 12.465—12.525, Prága 59.10—59.50, Berlin 7.34—7.36, London 275.50.

Zürich. Beograd 9.1275, Budapest 90.30, Páris 2029.50, London 2516, Newyork 517.50, Brüsszel 72.20, Milánó 27.10, Madrid 53, Amsterdam 207.80, Berlin 123.11, Bécs 72.70, Szófia 3.7475, Prága 15.3150, Varsó 58, Bukarest 3.08.

Budapest. (Határidős). Irányzat: Szilárd. Forgalom: Élélné Buza március 15.40—15.42, május 15.51—15.52. Rozs március 11.05—11.07, május 11.20—11.22. Tengeri május 12.53—12.55.

— Halálozás. Tegnap délelőtt rövid betegeskedés után hetvennyolc éves korában meghalt Katyanszki Jovan volt noviszádi adóhivatali tisztviselő, aki a városházán nem kevesebb mint harmincöt esztendőig töltötte be a legnagyobb lelkiismeretességgel hivatalát. Katyanszkit felesége és fia, Katyanszki Milos bocsári lelkész gyászolják.

— Megbokrosodott lovak a noviszádi Futaki uton. Tegnap reggel fél nyolc órakor a noviszádi Futaki uton a laktanya közelében megbokrosodott egy stejerkocsi elé fogott két ló. A megbokrosodott lovak nagy riadalmat okoztak az uccán, a járdára vágattak, majd a Futaki ut 106. számú házban levő Velautó garázs kirakatába rohantak. A kirakatüveg csörömpölve tört össze s míg az egyik ló az üvegserepektől összevissza vagdalva összeesett, addig a másik ló az összezuzott kirakatablakon keresztül egy vadonatúj Chevrolet kocsinak rohant, úgy hogy a kocsit súlyosan megsérült.

A Polgári Magyar Daloskör nagy családi

teaestélye

február 14-én a Trombita vendéglőben, Laza Koszticsa ucca, melyre ezuton hívja meg t. tagjait és pártolót a rendezőség

— Winterry még néhány napig marad Noviszádon. Winterry, a jeles pszihografológus, mint már megirtuk, hosszabb külföldi tanulmányutjáról Noviszádra érkezett, ahol ismét a Carinszka ucca 11. szám alatti lakásán fogad. Winterry legutóbb külföldön igen nagy sikereket ért el és Molnár Ferencről, valamint Titkos Ilona irásáról készített frappáns analízisei a külföldi sajtóban is nagy feltűnést keltek. Winterry csupán néhány napig marad még Noviszádon, hogy azután ismét hosszabb időre elbucuzzék publikumától, amely az utóbbi esztendőben annyira megkedvelte Jugoszláviában is a hírneves pszihografológust.

A füstölt kolbász kilója 12° dinár

a szubotical

Korhec gyár lerakatában

— A noviszádi kereskedők és gyáriparosok egyesülete és a társadalombiztosító törvény tervezete. A noviszádi kereskedők és gyáriparosok egyesülete ma, vasárnap délelőtt tizenegy órai kezdettel ülést tart, amelyen a társadalombiztosító törvény tervezetét fogja letárgyalni. A törvénytervezet ügyében az ülésen határozatot hoznak, amelyet illetékes helyre fognak felterjeszteni.

— Mikor a pénz sok kézen megy keresztül. Boldocki Károly petrováci földbírtokos az idei év január másodikán 3000 dinárt adott át Kroslak Jovan autóbustulajdonosnak azzal, hogy a pénzt a Miroszavljevics Testvérek noviszádi cégnek adja át. Kroslak a pénzt átadta sofőrjének, akinek meghagyta, hogy a 3000 dinárt juttassa rendeltetési helyére. Gáspár Gyula sofőr a pénzt megint csak átadta Mutics Ilija munkásnak s megkérte, hogy ő adja át a Miroszavljevics Testvéreknek. Mutics a pénzt ahelyett hogy átadta volna, magának tartotta meg és ezzel sikkasztást követett el. A bíróság ebben az ügyben tegnap tartotta meg a tárgyalást és Muticsot három hónapi szigorított elzárásra ítélte.

Eladó tenyésztőjás költetésre,

mely az 1930-ii noviszádi kiállításán 15 I. díjat nyert

Minorca, Brahma, Coccin, Am. Plymouth, Ang. pávaszalamkok. Ugyanott hal-, hus-, vér- és csontszelvények.

ALBRECHT GEIGER, NOVISAD

ODEON TONKINO
ma, 8-án
Megnyitó műsor!
RICHARD TAUBER
100%-os német tonfilmje:

A mosoly országa

(Das Land des Lächelns) Lehár Ferenc híres operettje nyomán

Főszereplő:
RICHARD TAUBER
Lehár Ferenc személyesen dirigál!
Kezdet: 3, 5, 7 és 9° órakor
Helyárak: Intimpáholly 20°—, földszint páholly 18°—
Zártszék 14°— I. hely 8°— II. hely 6°—

— Halálozás. Tegnap reggel 6 órakor a beográdi Vracsar szanatóriumban meghalt Bogdan Marko kikindai nagybirtokos és kereskedő, a vajdasági bankszövetség elnöke. Az elhunyt Miroslavjevics Koszta, a noviszádi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke apósát gyászolja. Az elhunyt elnök holttestét Beográdból Kikindára szállítják át, ahol hét óra délután 2 órakor a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A vajdasági bankszövetség is képviselteti magát a temetésen, azonkívül külön gyászjelentést adott ki elnöke haláláról, a szövetség épületére pedig kifizette a gyászlobogót.

— A noviszádi nyugdíjasok ma délután két órakor fizethetik be tagdíjaikat a Maros-féle vendéglőben.

HUZÁS Sorsjegyek kaphatók a 398
február 10-én **LUSTIG LAJOS**
banküzlet, Novisad, Kr. Alexandra 13

— Az amerikaiak érdeklődnek a sztariyecsei villanytelep iránt. Megbízható helyről értesülünk, hogy az International Public Service Corporation amerikai világ cég, mely a noviszádi és becskerek-i villamos központot átvette, Sztariyecsei községhez beadványt intézett, melyben felkéri a községet, küldjön ki megbízottakat, hogy megtárgyalhassák a lehetőségeket, miképpen lehetne a sztariyecsei villanytelepet bekapcsolni az amerikai cég érdekkörébe. Az amerikaiak, mint kifejtették, a Dunabánságot választották ki először működési területnek, mely terület kiválóan alkalmas céljaikra. Hatalmas vagyoni és erkölcsi bázison álló cégük nagy befektetésekre s állandó letelepedésre számít. Kérték a községet, hogy a velük való tárgyalásra bizottságot küldjön ki, mellyel a lehetőségekről tárgyalhassanak. A tárgyalások eredményeiről még nincsenek adataink. A hír annál meglepőbb, mivel a sztariyecsei villanytelep éppen mostanában folytat más községekkel tárgyalásokat a villanytelep hálózatának kibővítése céljából.

— Sztariyecsejen a tömörült agglégények bálát rendeznek. Talán nincs az egész Dunabánságban még egy hely, hol annyi nőtlen diplomás ember lenne aránylag, mint Sztariyecsejen. Nincs diplomás pálya, melyet az agglégények képviselni ne tudnának. A nőtlenség adó életbelépését nagy megkapcsolással fogadták s állítólag csupán ceruza és számadás alapján akartak dönteni további sorsuk felett. A közös balsors által tömörült agglégényi korszak elhatározta, hogy február 7-én, szombaton este az Imperial szálló összes helyiségeiben megrendezik „a szomorú agglégények vig estjét”, mely szigorúan zártkörű lesz. A meghívókat már szét is küldték.

Előrendű búkkia hálózobák tiszta keményfából csiszolt tűkorrrel, üveglappal, rézverettel, búkk, topoly, sózsa és egyéb betéttel. teljesen komplett 7 darabból árkó 4000— dinár **HEMLER** butorizlet, Novisad

— Rokkantak tancmulatsága Baeskopetrovoszele. Február 15-én, farsang vasárnapján este 7 órai kezdettel tartják meg a petrovoszelei rokkantak a római katolikus Legényegyletben első nagyszabású tancmulatságukat. Ugyanakkor az önkéntes tűzoltótestület a községi nagyvendéglő disztermében álarcosbálát rendez, mely iránt a szomszédos községekből is nagy az érdeklődés.

A petrovoszelei kereskedőegyesület gyűlése. A baeskopetrovoszelei kereskedők egyesülete Nikolics Bozsidiár elnöklésével a napokban választmányi ülést tartott. Az ülésen a noviszádi kereskedő és iparkamarának a kötelező cégbejegyzésre vonatkozó leiratát tárgyalták. Hosszas vita után kimondták, hogy nem kívánják minden kereskedőre a cégbejegyzés bevezetését.

— Beszerzési szövetséget létesítenek a dunabánsági autóbustulajdonosok. A dunabánsági autóbustulajdonosok egyesülete pénteken este ülést tartott, amelyen a dunabánsági autóbustulajdonosok letelepedéséről tárgyaltak. Az autóbustulajdonosok ugyanis sérelmezik a túlmagas illetékeket s azzal a kérésrel fordulnak a bánsági hivatalhoz, hogy az illetékeket ugyanolyan nívóra szállítsák le, mint a többi bánságokban. Ez alkalommal az ülésen határozatot hoztak, hogy beszerzési szövetséget alapítsanak, amely lehetővé teszi, hogy az autóbustulajdonosok saját beszerzési szövetségetk révén szerzhessék be.

— Beteges emberek legbiztosabb házi-
szere a Sibalic-féle kitűnő minőségű rosz-
kenyér.

EACSKAMONOSTORI HIREK

A községi képviselőtestület folyó hó 5-én megtartott közgyűlésén elhatározta, hogy küldöttséget küld a minisztériumba, ahol kéri fogják a bácskimonostori—apatini vízlecsapoló és ármentesítő társulat javára eszközölt végrehajtás enyhítését. Rengeteg összeget kitevő hátralékok behajtását fogantatosítják Bácskimonostoron a társulat javára. A községet magát, mint erkölcsi testületet 180.000 dinár erejéig végrehajtották, házipénztára lezárva, apaállatai lefoglalva. A küldöttség kéri fogja, hogy vagy államosítsák a társulatot, vagy az ármentesítést terjesszék ki a Duna felé eső fél Bácskára, mivel az eddigi években óriási összegeket vetettek ki egy-egy holdra, míg a kiterjesztés esetében nagy teherrel szabadulnának meg a Duna mellett fekvő községek. — A mai munkanélküliség nagyarányúságát bizonyítja, hogy míg az elmúlt években, amikor erdőrezerveket adtak ki feldolgozásra, egy-egy esetben 30—40, legfeljebb 50 fűrészdolgozótt egy-szerre. A múlt napokban a bácskimonostori erdőben 207 fűrészdolgozó állott be egyszerre s mivel őszi munkát adtak ki a munkát, oly erőmegfeszítéssel dolgoztak a napszámok, hogy tizenegy nap alatt a 207 fűrészdolgozó öt ezer öl fát dolgozott fel teljesen készre. — A nemrég megalakult bácskimonostori Szokolegylet folyó hó 4-én fényes siker jegyében lezajlott műsoros estét rendezett. Jovanovics Milan községi jegyző megnyitóján kívül néhány szavalt hangzott el, majd Nusicsnak „A gyanus alak” című vígjátéka került színre. Majd szépségkirálynőnek Pejcin Ilonka tanítónőt választották meg.

KULAI HIREK

A szerb jótékony nőegylet vasárnap tombolával egybekötött teadélután rendez a Kaszinó helyiségében. Belépődíj a teával együtt 10 dinár. — A noviszádi kereskedelmi és iparkamara Kulán is ingyen szabászati tanfolyamot rendez, amely február 1-től március 1-ig tart. A tanfolyamot Beleszlin Atanaszije ismertnevű szaktanár vezeti, aki naponként délután 2—6 óráig tart órát az ipartestület helyiségében. A tanfolyamnak eddig 22 hallgatója van de ez a szám rövidesen bizonyára 30-ra fog emelkedni, mert a tanfolyam iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. A tanfolyam végeztével minden egyes hallgató látogatási oklevelet kap. A tanfolyamot Drakulics György ipartestületi titkár szorgalmazására kezdték meg. — A kulai ipartestület február 1-én tartotta évi közgyűlését, amely igen viharos kimenetelű volt. Az ipartestületi vezetőség kevés kivétellel a régi maradt.

Pakraci Slaveks búkk tűzifa
detailban legolcsóbban csak 47/8
Ludwig Hubert i Sina cégnél, Veliki Liman, Tel. 25-47

— Február végén tartják meg a főtárgyalást a tolvaj noviszádi nevelő ügyében. A Reggeli Újság annakidején megírta, hogy letartóztatták Plaschek Rozália és Klimo Ilonka nevelőnőket, akik Geiger Márk noviszádi kereskedő lakásából több izben is mintegy tízezer dinárt elloptak. A két nevelőnő ismert a ház szokásait s ezt felhasználva álkulccsal kinyitották a szekrényt, amelyben Geiger a pénzt tartotta s onnan nagyobb összegeket elloptak. Ezenkívül Plaschek Rozália december huszonhetedikén ismét felnyitotta a szekrényt s onnan 45.000 dinárt lopott ki, de ekkor tettenérték és letartóztatták. A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája tegnap ebben az ügyben befejezte a vizsgálatot, úgy hogy az ügyet előreláthatólag február végén fogja letárgyalni a bíróság. A tárgyalás iránt Noviszádon igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Imperialpamut

és minden más kézimunkakellék legolcsóbb beszerzési forrása: Klein Jenő, Novisad, Vel. Beckerek, Senta

— Megnyitották a noviszádi pincértanfolyamot. Február 3-án nyílt meg Noviszádon az első pincértanfolyam, amelyet a genfi szövetség noviszádi szervezete állított fel. A tanfolyamnak száz hallgatója van, akik az összes szakmabeli kérdésekben nyerne kiképzést.

— Postásmulatság. A noviszádi postásotthonban február 28-án tombolával egybekötött mulatságot rendeznek.

— Viszketegség ellen Neo-Dermát használjon. Kapható: Nada-drogériában, Szubotican.

— Dugulás és aranyeres hántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként több szőr bevéve, hathatós segítséget nyújt. Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A sztariyecsei Vöröskereszt közgyűlése. A sztariyecsei Vöröskereszt a napokban tartotta a város háza nagytermében évi közgyűlését. A beszámoló a múlt év igen eredményes munkájáról tett tanúságot. Felolvasták a tartományi központ elismerő okleveleit, melyeket a politikai község és dr. Popovics Milan ny. járásorvos kaptak. A politikai község az egyesület részére 4000 dinárt adott. Az egyesület érdeme az iskolai fürdő és a gyermekkonyha megvalósítása is. Az ifjúsági csoport munkájáról Petljanszki Ivan tanító számolt be. Hatszáz ifjúsági tagja van az egyesületnek. A gyűlés a következő vezetőséget választotta meg: Dr. Popovics Milan elnök, választmányi tagok: Dr. Popovics Milanné, Vissy Károlyné, Zdánszky Konstantinné, Mikovics Milka, Szmik Gyuláné, özv. Valdner Józsefné, dr. Nagy Sándorné, Tatics Krisztina, Galcanovics Vera, dr. Bogdanovics Bogdán, Herak Kamilló ezredes, Tatics Szima, Hadnagyev Dimitrije, Gyorgyevics Szvetiszlav, Galetin Dusan, dr. Lazics Emil, Petrovics Milan főbíró, dr. Vujsics Dusan, Dabics Janko, Grujics Vladimir, Gregics Milan, Sevcics Dragutin, Gruics Tósa, Zsirkov Lázár, Cabaffy László, felügyelő bizottság: Hadnagyev Demeterné, Bogdanovics Milena, Radoszavljevics Vladimirné, Beretka János és Jelkics Dusan.

SZERÉMI TŰZIFA, SZÉN és KOKSZ
legjobb minőségben, legjutányosabb áron kapható
LEISZMEISTER FATELEPEN, NOVISAD
Kamenici ut végén (Vasúti átjárótól balra) Telefon 24-78.

— Felmentették Ben Arolig Beyt. Megírta a Reggeli Újság, hogy Ben Arolig Bey, tenyerjóst és hipnotizőrt letartóztatták Kikindán és tekintettel arra, hogy az illető román állampolgár, a tárgyalást rövid időn belül tűzte ki a bíróság. Január 26-án tárgyalta a járásbíró a hipnotizőr büntnyét, akit azzal vádoltak, hogy kihasználta és becsapta az embereket jóslatok alapján, holott ez a tevékenység törvényellenes. Akkor kéthavi fogházra ítélték, mely ítélet ellen felebezéssel él. Tegnap tárgyalta a törvényszék Gyorgyevics hármas tanácsa az ügyet és a vádlottat felmentették, mert működését nem találták törvényellenesnek.

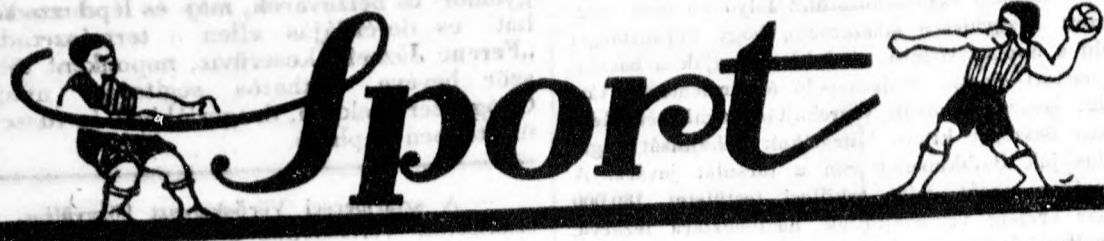
Rádió és beszélőgépek, varrógépek, kerékpárok
legjobb gyártmányokban kedvező részletfizetésre beszerezhetők
EXPRESS J. Horváth, Novisad
Pašičeva ul. 19 6912

— A szubotikai ügyvédjelöltek értekezlete. A szubotikai ügyvédjelöltek értekezletet tartanak a Francia Klub helyiségében, amelyen gazdasági érdekeik megvédése céljából küldöttséget delegálnak, amely kéri fogja Bozsics Milan törvényszéki elnököt, hogy ezentul csakis ügyvédjelöltek nyerve senek betekintést a törvényszéki iratokba.

— Hibaigazítás. Lapunk múlt vasárnap számában „A téli Debeljacsá” c. cikkbe tévesen került Baranyi Ferenc tanító neve. Ugyanugy tévedésből került neve mellé a „nyug” jelző, miután említett ur működő, aktív tanító.

— A szubotikai vendéglős-egyesület bálja. A szubotikai vendéglős-egyesület február 12-én a Bárány szálló nagytermében bálát rendez, amelynek Horváth Lajosné, Szadecki Szevané és Knapec Lajosné a védnökei. A mulatság este fél kilenckor kezdődik. Belépődíj nincs, az önkéntes adományokat jótékony célra fordítják. A mulatság keretében Miss vendéglősnét is választanak. A bál iránt város-szerzte élénk érdeklődés észlelhető. Akik meghívóra igényt tartanak, forduljanak a vendéglősök ipartársulatához. (Zeneiskola épület).

Vasárnap délig tart
a Bartulovics cégnél a
szubotikai Korhéc gyár
olcsó árusítása

Ma délután Noviszádon

Barátságos mérkőzés

BSK—Vojvodina

Rádnicski pálya, bírő: Daljev

A kiváló beográdi együttes noviszádi vendégszereplését nagy érdeklődéssel várja Noviszád futballközönsége. A BSK vendégszereplése minden alkalommal különleges eseménye Noviszád futball-sportjának, mert a beográdi együttes játéka a stílus, lendület és fair játékmód szerencsés összetétele.

A BSK azok közé a ritka egyesületek közé tartozik, amelyek a sportszerű játékmódot még a legnehezebb küzdelmek során is szem előtt tartják. A kitűnő együttes sokszor állott szemben erélyes, sőt durva ellenféllel, sokszor fenyegette a mérkőzés állása nemvárt vereséggel, de a BSK sohasem nyúlt az erőszak eszközeihez. Ez a kiváló jellemvonása példakép gyanánt állítja a BSK-t a többi egyesületek elé.

A NAK futballszakosztálya felkéri az alant megnevezett játékosait, hogy ma délelőtt a pályán megjelenjen szíveskedjenek fél tíz órakor: Hoffmann (Puliszák), Zahoray, Imhoff, Haas, Sarró, Schneek, Schelb, Conics, Schick, Sztanko, Pintér II, tartalék: Vas, Siska, Alekszi. Negyed kilenckor: Reich (Burics), Popov, Muha, Lenhard, Thurzó (Kotrba), Schneider, Longaver, Canjuga, Zolics, Gyuracskaik, tartalékok: Vujicsics, Babarcsi.

Megindult a futballélet a vidéken. Mindössze két vasárnap választ el a tavaszi bajnoki szezon megindulásától, érthető, hogy a csapatok a csipős időjárás ellenére sorompóba lépnek nemcsak Noviszádon, de a vidéken is. Sabácon ma a Mácsva a beográdi Jedinstvoval játszik barátságos mérkőzést, bírő: Stefanovic. Mitrovicán a Gradjanszki az ottani Pozzavinával mérkőzik, bírő: Schneff. A meglehetősen hosszúra nyúlt téli szünet után holnap végre Petrovácon is felhangzik a Szlovacski drukereinek biztatása. A tegnapi pompás sikerült álarcos bál „fáradalmait” a pályán igyekeznek kipihenni. Vendégül a noviszádi Rapid lesz, bírójuk Hirschler.

A szubotici Pincér sportklub évi közgyűlése. A szubotici Pincér sportegyesülete február 22-én délelőtt tartja évi közgyűlését a Jelacsics ucai Popov-féle étteremben. Ugyancsak az egyesület 16-án a Horváth-féle étteremben társasvacsorát rendez, amelyen bárkit szívesen lát az egyesület.

Befejeződött Kikinda a téli kupa mérkőzés. Ezen a héten fejezték be a kikindai sportegyesületek télikupa mérkőzéseiket, melynek végleges győztese a Szrbija. A jóképességű együttes teljesen megérdemelten kapta a kupát, mert minden meccsét biztosan nyerte. A tabella így alakult:

1. Szrbija	3 3 0 0	10:0	6
2. Koszovo	3 2 1 0	11:1	4
3. Szlaven	3 0 2 1	1:12	1

Összeállították Kikinda város válogatott csapatát, a február 22-iki Beeskerek—Kikinda városi mérkőzésére. A kikindai sportegyesületek egyetemes bizottsága tegnapelőtti esti gyűlésén összeállította a Beeskerek ellen szereplő válogatott csapatot. Bár az összeállítás még nem végleges, mégis már kevés változás fog történni, mert a felállításban Kikinda legjobb tizenegy játékosa szerepel. A válogatott kapuját Komlós II betegsége miatt Od-sztojin (Sz.) fogja védeni, míg a csapat többi része a következő játékosokból fog állni: Sztrajncs (Sz.), Wilhelm (K.) — Szuri (Sz.), Jakab, Walter — Komlós III, Janicsk, Szimics, Liszul, Trifunac.

A Szand és az SzMTC a legjobb felállításal szerepel egymás ellen vasárnap. A téli serlegmérkőzések egyik legérdekesebb mérkőzését játsszák le vasárnap Szubotican. Az utóbbi hetekben kissé feljavult Szand a reorganizált SzMTC csapata ellen áll ki, hogy legalább a harmadik helyet biztosítsa be magának. A Szand-pályán két órákor kezdődő mérkőzés teljesen nyílt és éppen ezért nagy érdeklődés nyilvánul meg iránta.

A Vojvodina komolyan készült a nagy találkozóra, csapata igen jó formában van. Reméljük, hogy a szeles időjárás ma délutánig megszűnik, kár volna, hogyha a várható szép és élvezetes játékot a barátságos időjárás kedvezőtlenül befolyásolná. Ha a szél eláll, jó talajon, reális körülmények között mind a két együttes tudásának legjavát fejtheti ki és győzni fog a jobb — szerintünk a BSK — két-három góllal.

A mérkőzés délután 2 óra 30 perckor kezdődik a Rádnicski dunaparti pályáján, Daljev bírászkodásával. Előtte 1 órákor a noviszádi Szlavia a Vojvodina tartalék csapatával mérkőzik. Gál bírászkodása mellett.

Kisorsolták a bányai vidéki bajnoki mérkőzéseket. A beeskerei labdarugó alszövetség ügyvezető bizottsága most sorsolta ki a vidéki bajnoki mérkőzéseket. A kikindai csoportbeli egyesületek bajnoki mérkőzéseinek sorrendje a következő: Március 8-án Szlaven—Szrbija, március 15-én Rádnicski—Szrbija, március 22-én Rádnicski—Koszovo, március 29-én Szlaven—Koszovo, április 19-én Rádnicski—Szlaven, Szrbija—Jedinstvo (Novibecsej), április 26-án Szrbija—Koszovo, Jedinstvo (Novibecsej)—Delija (Mokrin) Mokrinban, május 3-án Szlaven—Jedinstvo (Kikindán), Delija—Rádnicski Mokrinban, május 10-én Szrbija—Delija Kikindán, május 17-én Szlaven—Delija Kikindán, június 4-én Koszovo—Jedinstvo Kikindán, június 7-én Rádnicski—Jedinstvo, Koszovo—Delija Mokrinban. Előmérkőzéseként a tartalékcsoportok játszanak.

A vrsaci csoportban: Március 22-én Dusan Szilni—Privrednik, március 29-én Privrednik—Viktoria, április 19-én Privrednik—Rádnicski, május 2-én Viktoria—Dusan Szilni, május 10-én Viktoria—Rádnicski és május 17-én Rádnicski—Dusan Szilni.

Magyarország is részt vesz a montecarlói vívóversenyen. Budapestről jelentik: A Magyar Vívószövetség végrehajtóbizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a montecarlói vívóverseny ügyével és úgy döntött, hogy a meghívást elfogadja. A versenyen négyes csapat képviseli a magyar szövetséget, a csapat tagjait később jelölik ki. A magyar válogatott vívócsapat természetesen benevez az idei Európa-bajnokságra is, amely Bécsben kerül előtérre május 28-tól kezdve.

Jagoszlávia—Szoko elsőosztályú bajnoki mérkőzés lesz ma Beogradban. Zemunban az ottani Spárta játszik bajnoki mérkőzést a beográdi Obilicsel.

Ma délután Szomborban mérkőzik a noviszádi Makkabi. Szomborban ma délután téli kupa mérkőzést rendeznek. A szombori Sport játszik a kupagyőztes Juda Makkabival és a játék rendkívül érdekessé igérik. A Makkabi néhány tartalékkal kénytelen kiállni a nagy játékerőt reprezentáló Sport ellen, amely a kupaküzdelmek egyik legjobb együttesének bizonyult. A Makkabi szempontjából inkább presztizs-kérdés a mai mérkőzés megnyerése, mert a kupa megnyerését tőle senki el nem vitathatja már. A Sport a második helyért küzd, azonkívül be akarja bizonyítani, hogy mult heti veresége Szubotican nem volt reális. Erős küzdelmet és kisgóllal győzelmet remélünk.

Az apatini Tri Zvezde vasárnap szezonnyitó barátságos mérkőzést játszik a szombori Szoko csapatával. A mérkőzést a Jadranszka Sztrazsa és az apatini Népkönyha javára rendezik a Tri Zvezde. Az apatini csapat erősen készül első mérkőzésére, különösen a Szoko ellen, mert be akarja bizonyítani, hogy a tavalyi 1:0-ás győzelem reális volt. Az apatini csapat több, tavaly még ifjúsági csapatban szereplő játékost fog kipróbálni. Apatinban óriási az érdeklődés az első mérkőzés iránt.

Beeskerek vasárnapi sportja. Beeskerekről jelentik: Február 8-án vasárnap a mokrinai Delija vendégszerepel Beeskereken és a Borac-cal mérkőzik. Előzőleg a Rádnicski és Vojvodina első csapata játszik barátságos mérkőzést.

A szubotici Ferrum sportklub Szokóra változtatta a nevét. A szubotici Ferrum sportklub választmány a péntek esti ülésén elhatározta, hogy az egyesület a Szoko nevet veszi fel. Az egyesület a tavaszi szezonban már az új néven szerepel. A nevet változtatott egyesület egyébként vasárnap délelőtti évi közgyűlést tart a klubhelyiségben.

Elhalasztották a Kula—Noviszád városközi ping-pong mérkőzést. A mára tervezett Kula—Noviszád ping-pong mérkőzést későbbi időpontra halasztották, mivel néhány kulai játékos megbetegedett és így a ping-pong mérkőzést nem tartják meg.

Ma este tartják meg a Szubotica-Beograd városközi birkózóversenyt

A beográdi birkózók ma délben érkeznek Szubotica-ra

A Szubotica—Beograd városközi birkózóverseny iránt, amelyet ma este nyolc órai kezdettel tartanak meg a Beograd szálló nagytermében, hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, nemcsak Szubotican, hanem Szomborban és a vidék többi városaiban is. Beograd színeit az ottani Rádnicski birkózógárdája képviseli, amelynek tagjai ma délben érkeznek Szubotica-ra, ahol az állomáson a Hakoah vezetősége fogadja őket. A versenyen a következő párosítással szerepelnek a birkózók:

Légsúly: Schechter—Matics. Pehelysúly: Boros—Jovanovic. Könyvsúly: Fischer—Uzelac. Welter-súly: Rapics—Pécsi. Középsúly: Bukvics—Mimica. Kisnehézsúly: Kincses—Gyuricskovic. Nehézsúly: Huber—Milovanovic. Az előlállók a szuboticiaik.

Mint értesülünk, a szubotici birkózók az erős tréningezés folytán nagyszerű kondícióban vannak és minden remény meg van, hogy méltó ellenfeleket lesznek a beográdiaknak.

A MOSOLY ORSZÁG

A noviszádi Odeon tonkino első hangosfilmje

A noviszádi Odeon tonkino tegnap mutatta be a sajtó részére az első hangosfilmet, A mosoly országát, amelyben Richard Tauber, a világhírű énekművész lép fel a játszsa és énekel a főszerepet. Az Odeon igazgatósága szerencsésen választotta meg ezt a hangosfilmet, amellyel megnyitja a hangosfilmelőadásokat, mert Richard Taubernek ez a filmje valóban minden értéket magában hord s úgy filmszerűleg, mint tonban tökéleteset nyújt. Richard Tauber a tőle már megszokott biztonsággal, nagyszerű hangyaggal és elsőrangú játékkal főerőssége a filmnek, amelynek egyik különértékes és érdekessége az, hogy az operett zenekarát Lehar Ferenc személyesen vezényli. Az operett megfilmesítése is igen ötletes és az operett cselekménye mintegy kísértörténetet kap egy készülő házasságban, amely a cselekmény hatása alatt felbomlik és az európai menyasszony illúziói a távol keletről elrepülnek az operett kijáratító realitásának hatása alatt. Lisa szerepében Mary Losseffet látjuk, aki diszkrét és finom játékkal komoly szereppé hanhangsúlyozza a tulajdonképpen mellérendelt szerepet, s mellette szintén Richard Taubert látjuk a zindiai maharadzsa szerepében, ahol mintegy alteregója Sou Chong hercegnek, aki az operett főszerepét játsza. Margit Suchy Liza szerepében méltó partnere Richard Taubernek s Mi exotikus alapját Kürthy Hella játsza meg rendkívül sok bájjal és kedvességgel. Gusztáv szerepét Will Stettner alakította a jó operettszínész biztonságával.

A kitűnő hangos filmet hangos Fox film hirdó előzi meg, amely egész sereg érdekes filmriportot mutat be. (cs. z.)

nak első terméke volt az „Olympia“, amely ugy irodalmi, mint színészeti és technikai szempontból remek produkciónak bizonyult.

A Metro-Goldvyn most tovább halad a megkezdett jó uton és a legközelebb német rendezőkkel és német színészekkel számos amerikai német filmet fog kihozni, amelyekről a következő jelentéseink számolnak be:

Anna Christie bemutatója Hollywoodban.

Néhány nappal ezelőtt folyt le meghívott közönség előtt a Metro-Goldvyn stúdió házi bemutató termében az „Anna Christie“ bemutatója.

Anna Christie — Greta Garbo. Többet nem is kellene írni a filmről, ha néma volna. De beszélőfilm! Greta Garbo először szólal meg és első szavával megcáfolja azokat a híreket és tudósításokat, amelyeket érdekelt helyekről kürtölnek világra az utóbbi időben arról, hogy Greta Garbo nem tud beszélni.

Kellemes, bársonyos, meleg a hangja Greta Garbonak a filmen és hangjában is benne dalol az a melancholia, amely egész lényén elárad. Akik az angol és német verziókat látták, azok csodálkozva állapították meg, hogy Greta Garbo alakítása sokkal tökéletesebb a német változatban, mint az angolban, aminek magyarázata az, hogy nem feszélyezi a beszéd. Németül Greta Garbo gyermekkorra óta beszél, angolul pedig csak most tanult meg, tehát alakításának és játékának a természetességét nem zavarja meg a meg nem szokott beszéd.

Eugene O'Neill, a világhírű amerikai író írta a darabot, amelynek főszerepe Greta Garbo egyéniségének ragyogó új oldalait juttatja kifejezésre.

A film többi szerepeit Theo Shall, Hans Junkermann és Arnold Korff játsszák.

Mary Dugan bűnpere elkészült. Az elmúlt évek egyik legnagyobb színpadi sikerére kétségtelenül a „Mary Dugan bűnpere“ volt, amely mindenütt a drámai műveknél

szokatlan en suite előadásokban került bemutatásra.

A mai lázasan robogó kor há keresztszete ez a rendkívül izgalmas dráma, amely feszült helyzeteknél, izzó légkörnél fogva predesztinálva van arra, hogy beszélőfilmet készítsenek belőle.

A Metro-Goldvyn dramaturgiája észre is vette a Mary Dugan bűnpereben rejlő sikerlehetőségeket és elkészítette belőle több nyelven a beszélőfilmet.

A német változatban a főszerepet Nora Gregor, az Olympia személyesítője játssza, aki ezzel az első alakításával a legelső sorba emelkedett a starok nemzetközi társaságában. A Mary Dugan szerepében sokkal erőteljesebb drámai akciókra nyílik alkalma a művésznőnek, mint az Olympia meg lehetőségeiben passzív szerepében.

Nora Gregor, a német színészet egyik

legértékesebb tagja, aki annak idején Reinhardt Miksa fedezett fel és ő tanította be a halk, finom szavakra, a mindent kifejező lassu gesztusokra és a modern színjátszás technikájára, amelyek a hangos film korában eléggé lényeges kellékei a sikernek. Nora Gregor Mary Dugant, a főszerepet játssza az új filmen és a lüktető menetű darabban egyéniségének új oldaláról mutatkozik be.

Partnere a filmen Egon von Jordan, a bécsi színházi világ fiatalabb generációjának egyik legnagyobb értéke, aki tökéletes sikert aratott Hollywoodban és hosszú hónapokra le van kötve.

Hogy a film német változata teljesen megfeleljen az európai gondolkodásnak, a Metro-Goldvyn, a német változat rendezője dr. Arthur Robinsont, a sok sikert aratott német rendezőt szerződtette.

A Noviszádi Atletikai Klub

v a s á r n a p. 1931. február 15-én az

„Olympia“ termében nagy

Dominó-estet

rendez. amiről a m. t. közönséget ezuton is értesítjük. Kezdeté esti 8 órakor. Belépőjegy személyenként 25.— dinár. — Az álcárosok felvonulása pontban 9 órakor.

A meghívókat kívánatra fel kell mutatni.

KOMAROMI JANOS:

AZ ELVÁLT FELESÉG

(24)

Regény

Egyelőre utrakerekedtünk. A mamának annyit jelentettünk csak be, hogy egy és más dolgunk van a városban, az apának nem szoltunk semmit. És így senki sem sejtette sötét szándékunkat. Leendő apósom e napokban külön házirendeletet bocsátott ki, hogy — különösen a délutáni órákban — senki ne merjen rányitni a szobájára, miután a leglázasabb ütemben ült neki kutatásai még hátralevő anyagának. Azokban a napokban, bizonyos adott esettel kapcsolatban, nyilatkozat jelent meg valamelyik akadémiakustól az egyik napi. apban, hogy minden olyan kísérlet, amely a szumir-magyar rokonság kapcsolatait akarná kisütni, komikus erőlködés lenne. Attól a pillanattól kezdve nem volt maradása az öregnek. Éjjel-nappal az íróasztala előtt görnyedt, hogy minél előbb piacra dobhassa alapvető nagy művét. Meggyőződése volt, hogy mihelyt napvilágot lát a két kötetre tervezett munka, nem lehetetlen, hogy felborítja vele az Akadémia egész jelenlegi strukturáját. De a legrosszabb esetben is valamennyi exponált akadémi. kus be fogja kapni a száját és hallgatni fog attól kezdve, mint a csuka.

Kevéssel ebéd után indultunk a kisvasuton és ezuttal először történt, hogy Katinka az én társaságomban vágott neki a világnak. Tetszett neki. Néhány ismerősével találkozott a vonatban és feltűnő jókedvvel köszönetet nekik, mialatt volt gondja rá, hogy karomban tartsa a karját. Így aztán kötelessége volt megtudnia minden ismerősnek, de különösen minden leánynak, hogy ahhoz a fiatalemberhez, akivel együtt ül a fülke ablakánál, máris van némi köze.

Jó egy óra múlva kiszálltunk a város-

ban és gyalogszerrel sétáltunk el a főtérig, miközben Katinka szakszerű felvilágosításokkal szolgált emberekről és dolgokról. Mert a városban ismeretlen voltam még. Negyedóra múlva megálltunk az egyik borbélyüzlet előtt. Ebben a legutolsó pillanatban mintha megrettent volna, mert félénk-zavartan nézett reám:

— Bemenjek?
— Hát persze!

Ez a kis riadtsága azonban arravaló volt legfeljebb, hogy csak azért se hátráljon meg. Még mindig tétovázva mosolygott fel reám:

— Ha kitagadnak, azt se bánom! De ugye, maga nem fog megnehezteni érte?

Mit tehettem? Olyan hittel mentem neki, mint soha senkinek:

— Tudhatná, hogy jobban szeretem az életmennél. Ne féljen, mindig maga mellett leszek!

Tehát még én biztattam. Am utolsó szavaimat aligha hallhatta, mert könnyed elszántsággal benyitott az üzletbe. De utána beléptem én is.

Azonban nem bírtam ki sokáig odabent. Mikor a hajára került volna a sor és a borbély kibontotta mégegyszer és utoljára, Katinka felállt és végignézett magán a nagytükör előtt. Bronzhaja zuhatagban omlott rajta le, a térdein alul. Mintha megrándult volna a fél-szája széle, de hirtelen megrázkódott és közömbös hangon szolt oda a mesternek:

— Gyerünk!

Erre az elszántságra elémvillant legközelebbi jövőm. Megéreztem, hogy sok bajom lesz még nekem Horváth Katinkával.

Támolyogva léptem ki a borbélyműhelyből, mert nem volt eröm végignézni, mint nyissan le a csodálatos haja. S győtrő gondolatok között járkálgattam fel és alá az üzlet előtt. Tudtam, hogy a mama el fog menni a harag és kétségbeesés végső határáig, de el voltam tökéltve, hogy halálig kártok Katinka mellett. Elvégre én is biz-

tattam itt-ott és a menyasszonyomról volt szó!

Céltalan tépelődésemből egy feledhetetlen hang vert ki:

— Szép vagyok?

Felnéztem, de alig ismertem rá. És csak ugy maradtam.

Mert a legbájosabb arcoska mosolygott felém, kételkedve és reménykedően. Nézetem őt, néztem, de mintha megbénult volna a nyelvem. Kalapját a kezében tartotta és az ujjongástól elszorult a szívem, ahogy azt a fiús-haju leányt láttam magam előtt. utólag mintha megjedt volna a következő ményektől. De akkor felocsudtam. Mintha álomból révültem volna fel:

— Nincs szebb magánál senki, Katinka. Szabad a kezét?

Ideadta. Ott, a főtér egyik sarkában, a gyalogjáró szélén, lehajoltam a keze fölé és megcsókoltam. Nem egyszor, de huszszor. S magam sem tudom, mi ütött belém akkor, de váratlanul csak fájdalom vágott szíven a gondolatára, hogy valamikor el találom veszíteni.

Még mindig előttem állt, keze a kezemben. És akkor rezzenést vettem észre a hangjában:

— Mit szól majd a mama?

— A mamával ne törődjék, — biztattam fölényeskedve. — A mama előtt felelek én!

Egyszerre más hangon kezdte ő is. Felkacagott magában:

— Ezt el is vártam magától. Tudja mit, Laci? Ha pattogni talál a mama, mindent magára tolok át, elég széles a háta! Jó lesz? Köszönöm, hogy ilyen elszánt lovagom. Most pedig vigye!

Azzal a balkezeből kezembe nyomott egy könnyű papircsomagot. Tudtam, hogy a haja van benne. De azzal is tisztában voltam akkor már, hogyha komolyan sor kerül reá, a legkisebb lelkifurdalás nélkül képes eláztatni az anyja előtt. Még ma este. S körülbelül ugy is lett.

(Folytatjuk).

NYILTTÉR*

Hirdetmény

Klienseim, Hönisch Antal, Hönisch Péter és Hönisch Péterné, szül. Schütz Katica noviszádi lakások tulajdonát képező mátmát akarják megvenni.

Ezennel felkérem a jelenlegi tulajdonosok esetleges hitelezőit, hogy nekem követeleéseiket f. hó 15-ig jelentsék be, mert ellenkező esetben a vevők az eladók tartozásaiért semmiféle felelősséget nem vállalnak.

Novi Szádon, 1931. évi február hó 6-án.

Dr. Székely Géza, ügyvéd

*E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Halló! Halló!

Farsang utolsó napján, február 18-án szerdán este 8 órat kezdettel elsőrendű nagy

cigánybál

Iesz tartva Rác Árpád cigányzeczekara közreműködése mellett a MILATA-féle vendéglő en. Jó ételekről és italokról gondoskodva. Szíves pártfogást kér Milata János vendéglős, Futaki ut 100. (Kórházzal szemben)

Egyedülálló nő kis lakás takarításához

takarítónőnek

ingyen lakás, fűtés, világítás ellenében felvétetik. Jelentkezni PAX művirágyárban, Noviszád, Gáz-gvár mögött.

"GAMBRINUS" SÖRCSARNOK

NOVISAD, NJEGOSEVA 2.
Zonareggeli 3 dinár. Abonások házon kívül is, havi 600 D. Hozzájárulást elsőrendű ellátásért. Kifőző asztal és borokról gondosodik az új tulajdonos BUCHNER JÁNOS 437

Női kézimunkák

kész diszszembekendők, monogram, azsurozás, aplikálás. Előnyomda, kézi és gép hímzés, plissé gombáthuzás, csipke, pamut és mindennemű kézimunka kellek olcsó árban

NAGYFEJEŐ

kézimunkaüzletében
NOVISZAD, KRALJICA MARIJA UT 2
(az új hídhoz vezető út)

Fodrász urak figyelmébe!

Nagyrabecsült vevőimnek szíves tudomására hozom, hogy áruraktáramat fodrászati piperecikkekkel bővítettem ki úgy mint: szappan, kölni víz, brillantín stb., amiket kedvező részletfizetésre is adok.

Mezneric műköszörüs
Subotica, Brozova ul. 5.

Győződjön meg Ön is,
hogyan valóban jó

radiót vagy gramofont

a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett csak

Truppel Béla, Noviszád

szaküzletében vásárolhat. Dunavska u. 17. Tel. 26-69.

Allandó nagy raktár minden létező hangszerekben valamint világító márkájú

zongorák,

pianinók, harmonikumokba
Egyetlen számottevő beszerzési forrás tónifilmlemezekben.

Tonkino Pancsevo

Ein Burschenlied aus Heidelberg

(Ich liebe, Du liebst, Er liebt)

A főszerepben WILLY FORST

Ivanitza Péter

Katolicska porta 3. uri és női fodrászterme

leghigiénikusabb

Allandó hideg és melegvíz villamoserőre, hajvágás, arc és fejmasszázs.

Narancs alma

kg.-ként és 483

csomagolva nagyobb mennyiségben eladó.

RUZSICS I BELJAN
TEMERINSKA UL. 25

Ház

a központban, tiszta és szép állapotban jó menő általános vállalkozás miatt juttatott áron a s ü r g ű s e n eladó

Bővebbet Biro „More“ Kralja Aleksandra 3. 634

Alkalmi vétel

GARNITURA:

- 1 kanapé
- 6 szék
- 1 kerek asztal
- 1 könyvszekrény
- 1 kredenc

Din. 16.000

K. Weslak, Maribor
Cankarjeva 2.

Színházi Élet

január havi felárban

KARDOS
hirdetvállalatnál
Vilsonov trg 7. 645

501-es 639

Fiat autó

kifőző állapotban eladó.

Bővebbet

Bröder és Kovács
garázsban, Futoski put

Női, férfi és baba fehérnemű varrást

kézi és géphímzést, valamint minden e szakmába vágó munkát a legköltségtesebb kivételben és a legolcsóbban vállalunk

Herbst Ilonka és Felter Janka

Noviszád, Postanska ul. 14. (Bader-féle ház)
Ugyanott egy jobb házból való tanulóéány felvétetik

Burgonyát

olcsón vehet, amíg a készlet tart

rőnsa 100 kg Din. 110-
fehér 100 kg Din. 90-

házhoz szállítva
Vilim Simon, Ustavaska ul. 41.

35 dinár 100 kg

l-a aprított

bükküzifa

házhoz szállítva. Parkettgyári hulladékok és egyéb tüzelőanyagok legolcsóbb árakon. Vagon vételénél mindennemű tüzelőanyagot bármely állomásra olcsó árak mellett azonnal szállítunk

Vujkovic és Társa

SUBOTICA, Tel. 6-69

"NYGUA" Drogeria

Trg Oslobođenja 2. a kat. templommal szemben

Komikáliák, kötszerek, parfümök, legszébb karácsonyi ajándékok. 6908

Előnyomda

berendezést teljes felszereléssel legjobb anyagból a legolcsóbban szállít:

GELBSTEIN ALBERT

előnyomda berendezési gyár
SENTA (Bačka) 5681

Franciászórból importált legizletesebb hus és nehéz testű baromfiak közül legjobbat tojó

FAVEROLLES-TYUKOK

TOJÁSÁIRA

ELŐJEGYZÉST ELFOGADOK

8- dinárjával darabonként. A tojások egyharmadát másik tőrszóból küldöm.

Neogrady József

Stari Becej 644

Elsőrendű

önálló szakácsnőt

ki a háztartás egyéb ágával is foglalkozik, keres

Jon gyártigazgató
Beocsin 656

Eladó ház

Noviszádon a tőzsde szomszédságában, újonnan épült, 20 évig adómentes, 2 emeletes ház, amely 1250,-ot jövedelmez. Az épület 200.00 dinár hitelt élvez a Hipotékarna Bankánál. Az épületben 2 nagy, 1 kisebb lakás és üzlethelyiség van. Cim Schmolka hirdetőben. Noviszád, 620

Adamovics (Darányi) telepiék!

Nem okvetlenül szükséges, hogy ezentul is mindenért a belvárosba menjenek vásárolni, mert

Takács Etelka, Alexander Adamovics ul. 63. alatti üzletében mindennemű hússzer, rőss és rövidáruat a legolcsóbb árakon megkaphatnak. Lelkiismeretes pontos kiszolgálás

Előnyomda

Ugyanott egy tanonc felvétetik

„Putnik“ menetjegyiroda keres noviszadi, subotical és veliki bečkerekli frodál részére több

hivatalnokot

és hivatalnok jelöltet. Ajánlatok f. hó 15-ig nyújtan-dók be. Bővebb felvilágosítást a fenti irodáknál. 676

Pék mesterek figyelmébe!

A kisebb típusu WAGOMA forgóemelő dagasztógépek iránti fokozottabb keresletnek eleget teendő, elhatároztuk, hogy építünk egy 100 kg. lészatárlogatos dagasztógépet, mely különösen azon pékmesterek számára jöhet tekintetbe, akik kényszerítve vannak egyedül végezni a dagasztást. Az árak — mint ismeretes — szolidak, a kivétel elsőrangú. Ezen gépek szállítása körülbelül 1931. tavaszán kezdődik.

Képviseleők FRANJO VESJAK, NOVI VRBAS
Kralja Petra ul. 406. kérésére díjtalanul felkeresi Önt.

Nordböh. Waggon- u. Maschinenbaugesellschaft
m. b. H. Böh. Leipa, C. S. R. 6926

Téli kirándulásait,

szórakozásait örökítse meg magának a

FÉNYKÉPEZŐGÉPEL
Legjobb beszerzési forrás

BARTHA I DRUG
fotografüzlet, Noviszád, Dunavska ulica 22.

Üzembem megtekinthető

28-30 HP stabil szivógázmotor generátorral, Jindrich deráló, költő, transmissiók, szíjtárcsák stb. eladók

Gausz János

Noviszád, Futoski put 66.

Ne vásároljon négysarkos drótkerítésfonatot másutt, mielőtt tőlünk árajánlatot nem kért

KRAMER TESTVÉREK

drót- és drótaru-gyar, NOVISAD

LENKEY IMRE ÉS FIA

GOLGOTA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
Noviszád, Uspenszka ulica 12.
Telefon 26-90

Temetések rendezését a legolcsóbbtól a legnagyobb igényeknek is megfelelően, dísz és modern villanyvilágítás-sal, vállalunk, exhumálást, szállítást a legolcsóbb árban. Nagy raktár saját készítésű koporsókban, koszorúk és szemfedelekekben.

Azonkívül raktáron tartunk **butort**, vállalunk mindennemű asztalos munkát kedvező fizetési feltételek mellett.

Városi Mozi Subotica

Péntektől
1. FOX MOVIE TON JOURNAL No. 15
2. Elinor Glyn regénye szerint
Az ilyen emberek veszedelmesek

Film a rejtélyes körülmények között szerencsétlenül járt Löwenstein bontár életéről, amivel annak idején az egész világ nyilvánossága foglalkozott.

Fősz.: Warner Baxter és Catherina Dole Owen

Helyárak: 7, 10, 12, 14, 16 és 18 dinár.
Előadások kezdete pont 4, 6 és fél 9 órakor

Kirakatvegek legelőször Vitrin tüstényben, Noviszd, Futoski put 134. 2222
Aki szóját akar ültetni írjon vetőmagért. Jugovít, Noviszd. Futaki ut 137. alá. 6538

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legcsebb apróhirdetés 10 dinár

URANIA TON-KINO KULA

Szombat, vasárnap, hétfő
Szenzációs műsor!

Mese a benzinkuttról

100%-os német hangosfilmoperette, amelyet óriási sikerrel mutattak be a fővárosi mozik.

Főszereplők:
Willy Fritsch, Lillian Harvey és Olga Csehova

Zeneje: W. Heymantól. — Rendező W. Thiele
Rendező helyárak! Kezdeté este 8 órakor

Hétfőn és a következő napokon
Az egész város csodálja

Öfelsége Alexandar király és Mária királynéről

készült gyönyörű felvételeket.

Ezenkívül az idei szezon legjobb vígjátéka
100%-os német beszélőfilm. Gyönyörű tiszta hang

Az átlátszó

K. u. k. Feldmarschal

Katonai vígjáték a hadgyakorlatok idejéből.
Irta hazánkia: RODA RODA

Az eleitől végig kacagtató vígjáték, szellemes párbeszédeiből:

Busek nyugalmazott őrnagy az átlátszó álomban mint Napoleon: Urak, hány a hadifoglyok száma?

Vezérkari tisz: 4999.

Busek: Rohanjon és azonnal szállítson még egy foglyot, kerek számokban szeretek beszélni.

Busek: Napoleon nagy hibát követett el az orosz háborúban. Velem nem toltam volna úgy ki az oroszok, én vittem volna néhány ezred tüzoltót, vagy mondjuk vagonszámra minimaxot, mert ha azok az oroszok tüzelnek, alarmirozom a tüzoltókat és eloltatom a tüzet.

Busek tábornok uniformisban egzeciroz: (a kutyamosóhoz) Te... te... trolis nem ismeresz, nem tudod ki vagyok? Mit állsz előttem mint egy szeplő szardínia?

A főhadnagyhoz: Hallja főhadnagy ur, nem tudja mi a szolgálat? Ugy áll itt, mint fagyott májshurka a száraz kenyéren.

A Rittmeisterhez: És maga...? Mit táncol... mi? Maga a lovaglómester? Maga egy táncmester!
Ilyen és ehhez hasonló viccekkel áll az egész film.

SZAKADATLAN NEVETÉS!

VLASTA BURINAN mint ál tábornok utólrhetetlen

A RADIO LELKE: AZ ÚJ TIPUSU

Tungsram Bárium cső

a technika csodás alkotása • Minden darabra gyári garancia

Elektro Radio cégnél, Subotica

Aleksandrova u. 9.
Gyári lerakat • Amatőrök és viszonteladók kérjének ajánlatot

HAZASSÁG

HÖLGYEIM! Uradalmi kötelemre nincs megelégedő ismeretűsem! Nőszűke! Bizalmas adataimat megküldheti NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b. 583

ÁRVALEÁNY vagyok, nyolcvanhaldas földem, szőlőm, készpénzem van. Férjhezmennek. Fényképet, címet megküldi NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b. 582

ELADÓ

KOMPLETT drukkoló készlet teljesen új, más vállalkozás miatt olcsón eladó. Cím a szubotical kiadóban. 663

EGY SABLON szurkáló gép eladó. Cím a szubotical kiadóban. 063

Eladó jókarban levő „Lyra” ZONGORA. Popovics Almáska 5. 669

ELADÓ két majdnem új Ganz gyártmányu HP 6.10 és HP 4 1/2 elektromotor teljes felszereléssel, igen kedvező áron. Érdeklődni Kóketa fasarkgyárban, Noviszd, Kneza Milosa 43, 662

Uri és női fodrászberendezés olcsón eladó. Cím Handler és Grossmann, Noviszd, Futoski put 9. 670

FŐRÉSZGÉP 4 HP Siemens gyártmány, motorcsónaknak alkalmas a motor, olcsón eladó. Cím Aleksander Adamović u. 15. a fatelepen. 424

Egy szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló ház eladó. Darányi telep I. 115/a. Vinkics. 647

KÉT KÖTET, teljesen új Szécsényi Lekszikon 580 dináros ár helyett 300 dinárért eladó. Cím a noviszdai kiadóban. 472

MODERN HÁLCSON KÖNYVTÁR
Álladóan új könyvek
Kardos, Wilson tér 7

ALLAST KERES

GYERMEKTELEN házaspár, ki a kertészet valamint gyümölcs és konyhai kert növények, szőlő és park szakszerű kezeléséhez teljesen ért, állást keres. Az asszony azonkívül perfekt szakácsnő. Varga János, Magyar ucca 35. 672

HÁZMESTERI állást keres olyan egyén, aki a vízvezeték, gőzfűtés és villany kezeléséhez ért és javításokat is vállal. Szinda, Jermenska u. 5. 646

KIADÓ

Más elfoglaltság miatt fűszerüzlet kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 613

CSINOSAN butorozott uccai szoba azonnal kiadó. Primorska ulca 7/a. 658

CSINOSAN butorozott kettő ággyas különbejáratu uccai hálószoba előszobával azonnal jutányos áron kiadó. Zemljana Csuprije 3. 625

KIADÓ március 1-re két uccai szoba, előszoba, konyha, spetz és mellékhelyiségekkel. Dudarszka ul. 30. 629

KIADÓ Kr. Aleksandra 16. alatt (Menrath palota) két szoba és előszoba irodának, műteremnek. Érdeklődni az I. sz. lakásban. 652

ELEGÁNSAN BUTORIZOTT SZOBA kiadó. Noviszd, Futaki ut 25, az udvarban balra.

Négyszobás uccai lakás május 1-re kiadó. Njegoseva ul. 2. Vasember. 685

KERESLET

Jó disznótoros vacsorák után az ANO gyomorpör bebiztosítja az emésztést. — Főleraka Grossinger gyógyszerár, Noviszd. 6180-

BEJÁRÓNÓ, ki németül tud és a főzéshez ért felvétetik. 663

Egyedül álló tanítónő egy szoba fürdőszoba, esetleg előszobából álló lakást keres. Szlovacska ulca 10. 667

Francia kereskedelmi levelezést vállalok. Leveleket a kiadóba. 665

TÁRSASÁG KERESEK 30—35.000 dinárral tömegcikk előállítására és terjesztésére. — Ajánlatok „Tömegcikk” jelge alatt a kiadóba. 661

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnalra kiadó. Dunavsza ucca, Matanovics sanatórium mellett.

ELADÓ egy ház fűszerüzlettel és egyéb mellékhelyiségekkel és egy fél hold telekkel. Bővebbet Müller Jakabné, Darányi telep III. csoport, harmadik ut 59.

EGY ESZEX márkás 6 hengeres takszi autó amerikai gyártmányu, jókarban, nagyon olcsón eladó. Bővebbet Darányi telep, I. csoport 82, Bálint Zakariásnál. 686

TELJES MOZIBERENDEZÉS néma film-géppel, kisebb városba és nagyobb falvakba kiválóan alkalmas, más üzleti vállalkozás miatt jutányos áron s előnyös feltételek mellett eladó. Személyes, vagy levélbeli megkeresések alapján részletesen tárgyal Korsós Zoltán diplomiran pravnik kod dr. Prellera, Pancsevó. Csak komoly megkeresések kéretnek. 683

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

HIVATALNOKNÓ teljes szerb tudással, gyakorlattal azonnal felvétetik. Ajánlatok eddigi működés feltüntetésével és fizetésiigények megjelölésével „Komoly munkaerő” jelgere e lap kiadóhivatalába küldendők. 671

HA AKAR DOLGOZNI és saját otthonában könnyű háziipari munkával örökönt 7 dinárt keresni, lépjen be szövetségünkbe. Oktatás ingyenes. Belépési díj 10 dinár. Részletes utalgazítást szivesen küldünk, ha válaszbélyeget mellékel. Zadruga jugoslavenskih platača, Osijek. 312

PÉNZT keresek kölcsönbe óriási kamatra biztosíték ellenében, milliókat érő találmány elkészítésére. Noviszd, Szlovacska u. 46. 592

VESEK minden nyelvű használt könyveket. „ANTIKVARIUM” KÖNYVKERESKEDÉS, Noviszd, Katolcska porta 4. 440

KERESEK asztalos gépeket megvételre. Lehet kombinált is. Riegelmeyer Lajos, Velika Kikinda 611

KOLONFELE

Ma, vasárnap este nagy lakodalmos bálát rendezek esküvővel. Szives pártfogást kér S o v é n y vendéglős.

FIGYELEM! Ne dobja el régi ruháját, melyből újat csináltathat 250—300 dinárért. Érdeklődni lehet Carinszka 15. alatt, férfiszabónál. 666

FRANCIA, levelezés után is. Leveleket a kiadóba. 664

Keresek egy használt kétkerékű TRAGACSON. Isa Morgenstern, Jevrejska ul. 7. 679

ÜVEGESEK! Készíttek és raktáron tartok tükört 70x128 nagyságban. Nagyobbat rendelésre csinállok. Kérjen ajánlatot! Ifj. Lisák Mihály, Csantavir. 406

Főszéken beállítig mélyen leszálltva szerethető be paplanát, madracát, ottománjait Industrija Jorgannál, Pašičeva 6. Legjobb, legolcsóbb. 422

Garantált tiszta LIBAZSIR kg-ként 30 dinárért kapható Breuernél, e cím szerület, új hitközségi palota. 653

NAGYENYEDI KOVACS-féle arckenőcs és boraxszappan kiválóságának legjobb bizonyítéka a kiérdemelt évtizedes világhír. Elettelt a szeplőket és mindennemű arctisztítóságot, májfoltot, az arckat fiatal és üdévé varázsolja. Kapható mindenütt. Jugoszláviai főlerakat Herd drogéria, Subotica. 5501-4

SZUBOTICÁN PAPANOKAT pehely, gyapjú és vattából, valamint új és régi paplanok feldolgozását, mindennemű kárptosmunkát legolcsóbban vállal Buljovcsics Béla, Szubotica, Pasiceva ul. 8. 5707

Egy **tanonc** felvétetik
Spiller Lenci csemegeüzletében, Vasember palota

Az iskola, a sajtó, az irodalom lenne hivatalos fejlesztési nyelvének. A mi életünkben azonban nem ez az egyedüli nyelvi probléma, mert nekünk kisebbségnek a hivatalos nyelv is meg kell tanulnunk. Vannak, akiknél a nyelvtanulás nem okoz fáradtságot. Parasztaim, szatócsaim, iparosaink sokszor csodálatos otthonossággal beszélnek a vidék két-három nyelvét, míg másoknál nehezebben megy a nyelvtanulás. A kisebbségi sors fokozottabb szellemi felkészültséget, szívósbab munkát követel. Meg kell tanulnunk a hivatalos nyelvet, ha nehezen megy is, mert ezt az okosság és az élet parancsolja, viszont fejleszteni, ápolni kell anyanyelvünket, hogy alkalmassá, modern hangszere legyen gondolatainknak. Nem szabad csodákra várnunk, hanem tisztába kell jönnünk azzal, hogy ezhez a felfokozott munkához önmagunkból kell erőt merítenünk, mert az iskola csak módot adhat a tanulásra, de energiát, szívósságot az élthez — allig. Irodalmunk, sajtóunk még allig lehet hatással a szélesebb tömegekre. Ezért tisztában kell lennünk azzal, hogy az új életre senkinek fog megtanítani bennünket, senki sem ad hozzá hitet, erőt és hatványozott energiát.

Sz. K.

Tíz év mögöttem

(Szentleky Kornélnek küldöm)

Hamar felejték:
egy táj maradt el és tíz év mögöttem.
Még egy kicsit dideregnék bennem:
a fölkarcolt napok,
a lebrókóztott évek,
a leskódtve osonó őszi esték,
a négy fehér fal és nagy fehér havak,
mik a roskadó tébe elhárítottak...
Még egy kicsit felpezsdülnek bennem:
a tavaszok színes szirmait,
a bogárdünye a nyári alkonyatban,
a vén eperfa meszesítő csöndje,
a küszöbre lankadt csendes esti béke
s egy imádkozó gyermek: a fiam
s egy dudoló asszony: a feleségem,
akik egy életen állal elhárítottak.
Hamar felejték:
egy táj maradt el és tíz év mögöttem.
Ha felhő szállt föl, — a szél messze vitte,
ha szellő támadt, — elnyelte a pusztát,
(ki időz ma az emlékek során?)
ha emlék támadt: évek letaposták...
Hamar felejték:
egy táj maradt el és tíz év mögöttem.
Az elmosódó napok arca sápadt,
mint ég alfa, ha porfölkő befűdte:
csak az utak kísértének egyre,
mik vellem jötték a hegyeken által
mik le nem hagytak vad vízeken által
s Krasznától a zavaros Dunáig...
Csak az utak kísértének egyre:
dölgya-bölcseimről messzi kanyarodtak,
Rodostóba vittek, Rodostóba hozták
s az éltető utakra borultak
itt élek most holan...

Fekete Lajos

A MI IRODALMUNK

Nyomatlan mulások

Csak egy rövidke órát morzsoltam szét tenyeremben s már halottan fekszik a föld — s a fekete tenger a meghalt földet csendesen pihen.

Bizony! — Egy óra volt csak az egész tünt világ s egy órába szívta: ki hallja.

— létük szomorú toronyából: valaha hányan és hányszor vágta bele feljajdulásuk mázsás közzavát az elmult tengerekbe.

mert az ősrégi órákagyló s szétlocsontott emberi jajszót.

Bizony! — Csak egy óra volt az egész tünt világ — s én: fehér-köbora sorsomat ezerszer átkozva — mégis úgy őrzöm a befalazott pince mélyén a királyi anaszt s a többi régi kincsét.

miket kinyitáshoz teremtettem Ember kibgyagánó isteni vére szentelt ragyogással. mintha odalent most is a régi paloták királyi nepe imádná s nem zúgna felettem már ki tudja mőta a dzsungel.

Szirmai Károly (Fuinus)

Késői emlékezés az éjszakában

Httősbe, csöndbe menekültem az éjszakának udvarolói: hol puha pázsit mellett haragosan csavarodtak a fák az éjszakába. Tornvesszők ágaskodtak bennem, hogy megöljék szerelmem kiarató, gyenge, szélszört romcsait...
S míg bennem elvelet szerelmemről, reményről csalla almokról és kincokről dalolt a Malt, addig én láttam az időt, mely most már őszfejt mutatja száználmas mosollyal:

KÉSŐ!

De ha ismét hinni tudnék mint hajdan, gyermek-pillangó szívvel,

ha újból lennék a tavasz-iffjában szavaltó király:

elzárnam szerelmes csókmagajaimat göglomláromba és ott kelhének ki.

hol a Halál arat.

De így, ha tükörbe nézek, kintzék onnan magamra

s arcomon kigyózó utakat látok, melyeket még nem jart semki, csak kéklő szemüvegűk, s tén azért oly mélyek.

S míg fektütem szóltam, mecsnyve, multat kergetve, a remegő csillagok aranyosan pontozták az égboltozatot

és az éjszaka möhön rabolta az órákat!...

Heinz Vilmos

A MI IRODALMUNK

gály megbélyegzettjei közé. És amikor valamilyen csoda folytán megmenekül a ragálytól elpusztított hektombái közül — az önmagát mindig áldozni tudó igaz emberszeretet tündöklő példát mutatja. Nem volt halott anyag. Ellenkezőleg. Igazi életember! A könyv értelme ebben az emberben teljesül fel: „Nem a harmezó szűli a hőseket, hanem a szenvedés!” Az írő Jóska kezét fogva lép át a holnapba. Ez a Jóska nemcsak a könyv hőse, hanem a miénk is!...

Élni kell!!!

Darvas Gábor szép, meleg értelmes magyar-széggel ír. Szavai egész képek. Nem magukban állók. Találók. Feltehetőleg. Iráskészsége nem a rutin tökélye, hanem az átélés pontos fénye. Ennek az írásnak is van holnapja.

Leírásai ettől csillogók. A meglátás nála azonnal életszint nver. Van teremő ereje. Könyven ír, mert belső szükségéből ír. Ezért nincsenek frázisai, fölösleges sallangjai. Stílusa szabatos, kifejező.

Mindent egybefoglalón: utmutat ez a könyv, pedig nem prédikál világmegváltó elveket. Es ezért helye van az egyetemes emberi kultúránk leg-
jobb könyvespolcára helyezem Darvas Gábor könyvét, amelyet el kell olvasni!

Erdemben és értékben egyaránt kultúránk jövőse értéke.
Az írónak testvéri szeretettel kívánom, hogy előző írásai méltók legyenek első könyvéhez!
A könyv a novisztádi Uránia nyomda tökéletes nyomdatechnikáját dícséri pompás alakjával és hibátlan nyomásával.
Krisztály István

Varázsfuvola

Regény. Kacér Illés Lönnyeg, a Kultura kiadása, Budapest

Sok nyomorúságnak, kevés örömnök hitelles története. Két egymástól eltérő élet háaságából gyermek születik, akit Varázsfuvolára keresztelt az Édesapja — hogy ezen a bánatos melódia teremtett, hangszerezen lejátszódjék a regény mint egy fájdalmas, megrázó szosszónló.

Az írást Kacér Illés muzsikával szőtte tele. Szinkopei szinkopás hangjegyek, a lelki élményeket mindenütt zene kíséri. Melodrama, ahol az élet sűrűs, erőteljes zokogás, míg a kacagása halovány mása az örömnök. Kacér Illés Varázsfuvoláját nem a napsugárnak ajándékozta a végzet, hanem egy rövid, fényes ívet hulló fekete, súlyos meteoroknak. Vigasztalan a könyv, de igaz. Szomorunk az emberiség előtt. Ez az igazság és ez az élet adja a regény lebilincselő élményét és teszi teljessé értékét. A regény alakjai között csupán Varázsfuvola élete fejeződik be, mintegy utolsó akkord és sikolya — a többi élet muzsikáját tovább komponálja a Gondviselés zeneszerzője.

Az anya, tánoosnő, az apa: színhazi zenész, a lány: Varázsfuvola, a szerető: zeneszerző és dirigens. Első nyomorúság. A tánoosnő megszökök egy átutazó orosz tánoosnő

impresszáriójával. Varázsfuvola az edes apjával árván, egyedül él. Ez az árvaság és ez az egyedüllet Varázsfuvolát boldogtalanságra rendeli. Minden öröme, vigasztalása, zene és hangszere az ezerszaj Varázsfuvolán egyszerre csak. Ámornak áldozott himnus tör utat. Varázsfuvola titkos vágya lett a szerelem és a dirigennek érett, új asszonygyűl. Éva lett a lába éle. Ez a második nyomorúság és ez a mőles hullott a lába elé. Ez a második vigasztalás, a kar- a Halál. A családost elviselni törekvények és gyengék a kar- a Varázsfuvolák. És valóban, a lány teste teljesen összereszt, amíg meglette a szerelmeől a családost, az emelet alaktól az ut közeletéig tartó rövid, kis utat. Vigasztalan és keserű, hogy az Élet rut is lehet. Fájdalmas ha mindegy és keserű, hogy a fájdalommal. Kacér Illés muzsikáló írás- szembenéztünk a fájdalommal. Kacér Illés muzsikáló írás- módja rokonabb a nyomorúsággal, mint az örömmel, leg- alább is Varázsfuvoláját banalkuson hangszerele. Jobb lenne olvasni életet, igaz írásokat, ahol derű és napfény a szín, hozsánna és hálának a muzsika, mert az Élet szép is lehet — jó is lehet — és erre a Szépségre, Jóságra, Kacér Illésre, hanem a többi istenáldotta tehetséggel rendelkező írástársának is magasatos hivatala

Csakó Tibor

E. E. Kisch:!

Raj Amerike

Nóli kiadás, Beograd, 1931.

A modern riportázs ma már nem áll meg a művésznő intimitásánál, a walesi herceg halálpuccsánál, a grófok aránytalan szerelmi regényei sem érdeklők. Ez a műfaj már elkerült ahhoz a ponthoz, amelytől a szépirodalom és a művészet meg olyan messze van és amelyet ködös világtól olyan nehez megközelítenie. A mai riport: feladat. Állás- pont programmal pró vagy kontra, balra vagy jobbra. A szépirodalom néhol még mindig a lapurizmusz dohos le- végűjében mozog. Még mindig jobban régszokók az illuzió- kelteshez, mint az élet leplezelen igazságához. A szavak és színek tömegében van beállítva. A modern riportázs amely E. E. Kisch riportjai ószinte tükörképét adják, kom- munknak és ebből a képből néha groteszkül, néha féltelmeseen vigyorog ránk a nyomor, az őrdilet, a gazdaság és a harc az ellentétek között.

Anyagát nem kell keresnie, hiszen kint fekszik a városi ritusjában, körülötte van az életben. Ő csak válogat a szemétkben és az életnek a gyökereit keresi. Gyárakról, kórházakról, tömeglakásokról, feyházakról ír és bemutatja megmagyarázza, belénkérgeti mindazt, amit nélküle talán nem vennénk észre.

Amikor riportjait olvasunk, nem lehet, hogy meg ne döbbenjünk azon, amit ő megdöbbentőnek talál. Úgy nézünk a képből, ahogy ő magyarázza és leleletlen mást hinni, mint ami ő el akar hitetni velünk. Vádol és ícl anélkül, hogy ezt észrevennénk: hiszen ő csak mutat: a következményt már rátkunakalja. Ez a könyv, amely most horvát fordításban megjelent Amerikát mutatja Elis Islandtól az élnökválasztásig. Amerikát, a nyomorúságot, abova minden európai vágyakozók, a kovácslegényről a hegedűművészig.

Hiszzen dollárral minden ambíciót meg lehet fizetni. Világérez, ahol még lehet élni, lehet jól keresni és nevezetesen kizsákmányolni. Elitünk Wainstonba és mer-

Ó meg sem nézte a pénzdarábot, csak tarisznyája aljára dobta — s boldog-tudatlan ment tovább.

Igy járta végig a város tereit.

III.

Törpe emberek után óriási árnyékok nyújtóztak, mire abbahagyta a mesemondást.

Akkor már ott járt valahol a várost kereszteszélő folyó külső partjain, ahol az elhagyott templomok messzire lejtő márványlépcsőin kétoldalt: világtalanszemű, elhagyott koldusok ültek.

Itt a duzzadó tarisznyába markolt s két kézzel szórta az arany-ezüstöt a szerencsétlenek közé. S meredt szemhéjukat megkengette a szeretet drága olajával, úgyhogy komor éjszakájukban derengés futott szét — s messze, a fekete égbolton: napkorong tüzesedett ki.

S mikor őket is megvigasztalta, ajándékszóró lelke hirtelen elpetyhült, magábatört.

Távol keletről csendben elindult az Este s lomha mozdulása, fekete hullámai nemsokára elnémult partjait nyaldosták.

Nem volt ő ekkor már senki, csak összefonnyadt, rongyos öregember.

...A széleken messze valahol: siváran dudáltak a gyárak.

S a város szíve a sugárutak kapuiból, mint óriási szilipszajjakkal: zuhogtatni kezdte az elhasznált emberanyag szertelocsanó hullámain.

Beállott ő is a pihenőhelyre igyekvő, névtelen atomok sorába — s a vánszorgó csavargóféle emberben senki sem ismerte meg a Napsugártarisznyás Embert.

IV.

Am egyszerre kihagyott az utakon az Élet lüktető érvérése. Jármtörliások és zürzavarbarrikádok hullámtörőiről káromkodva loccsant vissza a felnyomott türelmetlen emberhómpoly.

A Nap tétovázva vesztegelt a kikémlelhetetlen felhősáncok mögött. És senki sem tudta: mikor nyitja meg újra az arany kapukat.

A puszták csendje belopódzott az emberek közé. Felkuszott a koponyák szemüregéig. S a megdermedt szemek ablakaiba telepedvén, kilógatta petyhüdt lábait. S egyszerre hangtalan hahotázni kezdett. S mialatt a torz kacagás szakadatlan lélegzéssel fújtatott száján, egész teste hihetetlenül felpuffadt.

Az emberek feszülő homlokukat szorongatták. Senki sem sejtette: mi megy végbe.

S mikor a vérkeringés megbomlott szeizmográfjai a legvadabb kilengéseket sztenografálták az agyba, egyszerre felrobbant a Csend.

Vélőcafatos koponyadarabok röpöködtek. S bőnbőlve felordítottak a csatamezők rettentő éreketvái. Akik azelőtt egymást szerették, többé nem ismerték egymást — fin nem ismerte meg apját — s testvér a testvért.

S a hatalmas termekben, hol valaha a népek sorsát intézték, komor szótalanságban ültek a vének s koponyakupákból embervért ittak — eljövendő csecsemők véréit.

V.

A Napsugártarisznyás Ember reggelenként továbbra is a régi lázas vágyakozással sietett a város szívébe.

De már alig esmerete valaki s alig hallgatta meg. Csak a szájalom obulusai hullottak elvértve a tarisznyába.

Csodálkozva szemlélte többször a világ változását. De továbbra is kitartott régi maga mellett, néha valósággal erőszakolván meséit. Am az Idő szintén hű volt magához, ezuttal sem volt hálás. S így megtörtént, hogy egyik régi hallgatója kiméltetlen gorombasággal lökte el maga mellől.

— Menj arább, te bűdös csavargó!

S ő ment. Megtaposott lelkét maga után huzta. De oldala hirtelen megkönnyebbült. A tarisznya üresen lógott rajta.

Egyszerre fájni, nagyon fájni kezdett a szíve. S eszébe jutott egy mese, mellyel álmaiban annyiszor találkozott, de amelyre nappal sohasem tudott visszaemlékezni: az Ördömről, aki szemében gyémántkönyvet hordott.

S ettől fogva nem tolakodott. Am reménykedése nem fáradt el. Még mindig azt hitte, hogy az egyik nap újra körülsereglik az emberek s ő ismét két kézzel szórhatja közéjük lelke napsugarainak aranykévéit.

S közben alig vette észre, hogy nemcsak gyermekei, hanem maga is éheznek már.

Am esténként, az infernók sötét kinvallatásai idején: még magasabba szökött fel a számonkérősek fekete lázmérője.

VI.

Őszapó egyik nap szótalanul elhagyta vörös szőlőlevelekkel befuttatott hegyi kunyhóját s nyomtalanul eltűnt.

Az ajtó tárva-nyitva állott. S a belépő határian csavargó: már csak az illatos falombokkal letakart üres ágyat találta a sarokban.

A gyümölcsös ősz aranytermését kotyogtató, barna cserépkancsó összetörve hevert a behavazott padlón.

Nagy messzeségben tompa ágyumorajlások válszolgáltak egymásnak.

A nagyváros szélén nyújtózkodó gyárkémények mind sűrűbben és teigázóbban pöfögtek bele a vastagon omló füstöt a ködös téli délutánba. Néha felbődültek a bomlott szirénák s a szegény emberek babonás félelemmel riadtak a roppant kürtök felé, melyek, mint ismeretlen rémek óriás nyaka, úgy feketéltettek bele a reménytelen égre.

VII.

A Napsugártarisznyás Ember nem unta el naponta a városbajárást. Pedig ő is csak koldus volt már a megokasodott koldushadban. De mikor anynyi háborunyomorékja akadt, ki ért rá törődni a régi koldusokkal.

Sokszor kóborolt a gyárak tájékán. Akaratlan, beteges vágyódással kereste a roppant kémények világát. Sóváran nézte a dohogó pokoltelepek tovakarikázó, tömör füstjét — a keze és szíve ilyenkor könnyfakasztó haraggal és fájdalommal szorult össze.

A MI IRODALMUNK

Miniszter: Hát jól van, ha el kell mennem. Lilián: El kell jönnöd! (hirtelen megöleli és megsokolja.)

(A miniszter leül a tanácsos mellé, Lilián a titkár és az újságíró között áll.)

Miniszter: Meleg van ma.

Tanácsos: (válasz helyett valamit morog.)

Lilián: És önök uraim, nem fürdenek ma?

Titkár: Későn keltünk fel és... Lilián: Tegnapi este természetesen megint bridgetek?

Titkár: Fél háromig.

Lilián: Ön egyike a legszorgalmasabb diplomatainknak. Gratulálom kell édesatyámnak, ha akarja meg is kérhetem, léptesse önt elő. (Az újságíró negédesen nevet, a titkár kissé kényeztetően) Tartsa egy kicsit legalább az ernyőmet. (Az újságíróhoz, aki szintén szolgálatára akar lenni) Az ön részére semmim sincs! (Az öregekhez indul.)

Miniszter: (miután a barmantól italt vett át) Níró! is kezdte el az előbb beszélni?

Tanácsos: (rosszkedvűen az újság mögül) Már nem tudom.

Lilián: Hát nem látod papa, hogy a tanácsos ur kissé kedvetlen.

Tanácsos: Természetes, hogy kedvetlen, mikor itt csak figyelmétlenséget, komolytalanságot, szórakozottságot, tévedést látok...

Miniszter: (olyan ember közből kétségbeesésével, aki az ilyen fedéseket már rég megszokta) Oh! oh már megint...

(A titkár és az újságíró szintén leültek, italt rendelték és most figyelmesen hallgatódznak.)

Tanácsos: Igen, megint! Én a legfontosabb és komoly tárgyáról beszélek neked, közlöm veled eszméimet és észrevételeimet, amelyek — nem tudom, lehet, hogy tévedek is — de úgy gondolom mégis érnek valamit, mert egy negyvenesztendő tapasztalat termékei, kikristályosodásai, te pedig nem is figyelsz rám.

Miniszter: Már hogye figyeltem volna, kérék... Tanácsos: Ne mondj semmit, nem követsz-d fejtegetéseimet, hanem egész uton egy vitorlást nézel és később még azt sem tudad, hol álltam meg és hogy egyáltalán miről is beszélgettünk.

Miniszter: Hallgattalak, s azt a vitorlást csupán csak kissé figyeltem, mivel úgy tetszett, mintha Lilián rajta lenne.

(Lilián egy karosszékre vetette magát, össze kulcsolta karjait és szeméit elgondolkozva az égre függesztette.) Tanácsos: Igen, Lilián! Őt meg valami jött-mentel találjuk itt. Egy alak, akiről azt sem tudjuk kicsoda, micsoda. És te ezt könnyösen nézed, mintha ha ez az úgy téged egyáltalán nem érdekelné.

Lilián: Papa, egy török cigarettát! (A miniszter cigarettát ad a leányának, a titkár és az újságíró az öngyújtóval sietnek. Lilián mintegy automatikusan cigarettázik, a füstöt magasba fújva.) Tanácsos: Hát ez a nemtörődomség, a leányodé, meg a tiéd szimptomatikus, egész korunkra jellemző.

Titkár: Ugy gondolom, tanácsos ur, hogy a

Tanácsos: Várjon fiatal barátom, tudom, hogy mit akar mondani, de ön nagyon téved.

(A titkár és az újságíró elmosolyodnak, s összenéznek a miniszterrel és Liliánnal.)

Tanácsos: (folytatja) Nem, nem, nem! Ne is mondja. Én nem tanultam a politikát, meg az állam-tudományokat a bridge mellett, vagy a redakcióban... az én időmben más iskolákat és más képzéseket kerestek...

Titkár: Bocssáson meg tanácsos ur, csak azért mosolyodtam el, s néztem a kisasszonyra és a miniszter urra, mert meglepődtem, hogy azonnal eltalálta és értékelte a gondolatomat.

Miniszter: Igen — te érted a dolgokat, van intuíciód.

Újságíró: Ha a tanácsos ur esetleg eszméjét behatóbban néhány cikkben ki akarná fejteni lapunkban?...

Tanácsos: (akinek ezek a rábeszélések, mégis hizelegnek) Azt nem. Az ön lapjában már semmi képen. Nekem vannak elveim. De — mit is akartam mondani? — Ja, igen. (A miniszterhez) Látod, barátom ez nem élelméjesség, vagy épen intuíció — amiről én semmit sem tudok — hanem egyszerűen a tények felismerése és a logika. Igen, a logika. Mindjárt tudtam, hogy a titkár ur mit akart mondani, mivel tudom, hogy milyen iskolából jön, milyen feltételek és befolyások alatt alakultak ki a fogalmai. Mindent lehet pontosan, matematikailag pontosan megjósolni előre, csupán a tényeket és az előzményeket kell ismerni. Én már három év előtt mindent, de mindent tudtam, ami ma megvalósult és ma már látom, a legvilágosabban látom, mi lesz tiz esztendő múlva. (Lilián sóhajt az unalomtól, lassan felkel és a tenger síkját nézi, napernyőjével kagylókat keres a homokban stb.)

Miniszter: Én mégis azt hiszem, hogy vannak az életben előre nem látható dolgok és meglepetések is.

Tanácsos: (metszően) Az okos emberek részére nincsenek, csupán a buták részére. Ja, épen ebben van a dolog, nem szabad hagyni, hogy a buták beszéljenek és rendelkezzenek és minden úgy fog menni, mint a karikacsapás.

(A titkár lassan felkel és Lilián után indul.)

Újságíró: De látja tanácsos ur ez az általános lazultság és zavar, amit a háboru hagyott maga után, ez a nyugtalanság, ez az idegesség, amely elfogta a lelkeket...

Tanácsos: Az semmi, fiatal ember. Ez csak úgy tetszik önnek, önöknek a fiataloknak egyáltalán, azoknak, akiknek a háboru megrázkódtatásai kissé elcsavarták az agyát és most azt hiszik, hogy itt a világ vége. Mi öregek, akik már a háboru előtt is egyet-mást magunk mögött hagytunk, mi keményebbek vagyunk és az életre realisabban és jobban vanabban nézünk. A nyugtalanság, idegesség, új eszmék, új szükségességek, az új mentalitás s mit tudom én micsoda, még az irodalom, vagy újságírás. Ezt egész egyszerűen el kell törölni. Ha lehet jó akarattal, ha nem erőszakkal. Mert az élet mindig ugyanaz: ez csak az értelem irányíthatja és az csak a normális vágányokon haladhat előre.

Miniszter: De most úgy látszik, mint hogyha

Ujságíró: Ez az! A miniszter ur ezt nagyon frappánsul mondotta...

Tanácsos: Frappánsul? (magához) Milyen buta ez! (hangosan) A normális vágányokból csupán néhány hisztérikus és bolond ugrott ki, senki más s most ezek propagandát csinálnak „az eszméknek” és ép ez az amiről erre-öjvet mondtam nekem (a miniszterhez), hogy nem kell megengedned. Ezeket le kell fogni és elhallgattatni és majd meglátod, hogy nyumban miként tűnik el az „idegesség” és a „pszihózis”.

Ujságíró: Tanácsos ur katonalelek.

Tanácsos: (megvetéssel ránéz) Katonalelek? Rend és fegyelem mindenütt szükseges, nemcsak a hadseregben.

Liljan: (aki a titkárral beszélgetve ismét előre költ) A tanácsos még mindig mesél.

Titkár: (mosolyogva) Kimeríthetetlen.

Liljan: Lehetetlenek az öreg emberek.

Titkár: A tanácsos ur mégis nagyon okos ember és kitűnő politikus.

Liljan: Nem érték a politikához és nem szeretem az okos embereket.

Titkár: Nem szereti?

Liljan: (vigan) Ez önt meglepi? Mindjárt gondoltam.

Titkár: S milyen emberek tetszenek önnek?

Liljan: Nem érdemes ezt önnek elárulni. Ön sohasem fog az ilyen fajta emberek sorába tartozni.

Titkár: (csökönyösen) Ön nem ismer engem Liljan.

Liljan: Ismerem magát. (ironikusan). Én is tudom, hogy milyen iskolából jön s látom magam előtt az egész jövőjét, a karrierjét.

Titkár: Valóban?

Liljan: Maga egy józan, okos ember és ha megöregszik, ugyanolyan lesz, mint a tanácsos ur, akit már most is annyira tisztel. Sőt talán egyszer még a miniszterségig is el fog jutni.

Titkár: (hízogóan éri Liljan kijelentése) Miniszterségig? Gondolja?

Liljan: Miért ne.

Titkár: Hát ez nem lenne szép?

Liljan: Szép? — maga részére mindenesetre, az én részemre valóban nem tudnám miért?...

Titkár: (esendően és felhúdtan) Azt hiszem Liljan kisasszony, azt gondoltam, hogy...

Liljan: (elmosolyodik) Nem, nem, azt nem! Semmi esetre sem kívánok miniszternek lenni; inkább szeretném, hogy varieté diva legyem belőlem, hátré is megtehetőséget visszatisztító előttem.

Titkár: Hát semmi sincs rajtam, ami tetszene magának?

Liljan: Tetszik az ön pontos, divatos ruhája, amely sohasem illik olyan komoly és törekvő fiatal emberen, mint amilyen maga.

Titkár: Hát a komolyság és a törekvés hibája? Liljan: Oriási, borzalmas hibája!

Titkár: Nem értem önt.

Liljan: (vigan) Hát természetesen, hogy nem ért. Miniszter: (felbeszaktatja a beszélgetést a tanácsossal, aki egész idő alatt folytatta fejtegetéseit, Liljanhoz) A te lovagod úgy látszik valami vig

Liljan: Ép ellenkezőleg papa. (Atyjához megy és nehezképpen leül mellette a karosszékekbe). Olyan nagyon unalmas itt ma minden.

(A háttérből, a kabinok közül belép a piros napernyős asszony. Karcsu, magas hölgy, már nem fiatal, aki életének egy tragikus pillanata óta mintha az esztendejével is úgy megállt volna, akár a dívattal és most az 1914—1915. évekből származó elegáns ruhában és kalappal, amelyeknek szigorú fekeje színe csodálatos ellenében van piros napernyőjével, valódi kora helyett csak valami furcsa, fájdalmas elkallódottságot mutat, amely felett az időnek többé nincs hatalma. Egynes tartással, könnyen lépkel, de mindig mintha habozna. Gyakran megáll, mozdulatai, járása, lelése, felkelése raj megáll, valami befeljeztelen és meg nem fogható. Majdnem sohasem néz arra, akivel beindokolt. Mivel szélesre nyitott nagy szeméi mintha valami láthatatlan vízzel lennének elfoglalva. Gyakori mosolygásában valami ködös emlékeztést érezni. A jelenlevők bizonyos kellemetlen meglepetéssel csak akkor veszik észre, amikor a pirosnapernyős asszony szintén meglepetve megáll a csoportjuk előtt.)

Ötödik jelenet

A pirosnapernyős asszony, előbbiek császárnak meg uraim, elévethem itten... Ez furcsa, ha tekintetbe vesszük, hogy már annyi esztendeje járok erre a strandra... de megförtéink... önk elrejtőztek itt az árnyékban... igazuk van! — a nap sulyos... az én fiam állandóan a napon van... nek... vagy a vízben... sütkéreznek, de nem jó tulajdon!... Haragszom és korholom is ezért őket csaknem mindennap. Most is őket keresem... nem tudnak elválni a strandtól, dél már régen elmúlt és mi mindig utolsók vagyunk az ebédnél... elkényesztetem őket és nem hallgatnak rám... az én két strályom!... repülnek, repülnek szélesre nyitott szárnyakkal magasan, messze fölém... s már itt az ideje, hogy ebédre menjünk (leül) Valami nagyon érdekes uraim: kevéssel előbb egy repülőgép érkezett ide, a tengernek a tulsó oldaláról jött... talán csak nem ellenséges gép? Ez borzalmas lenne! (göröcsös fájdalommal, könnyes hanggal) ezek a fiatal életek! sórnyú! (elrejté szeméit).

Liljan: (megrendülten hozzálép) Vigasztalódjék kedves asszonyom, semmi baj sem történt, az a gép a miénk közül való...

Az asszony: Oh! tehát nem? Ez szerencse! De ön azt mondja, hogy egy a miénk közül... akkor talán (örömmel, felindultan) láttam, ott ereszkedett le, nem messze azon a réten, a kis erdő mellett.

Liljan: Valószínűleg, majd meglátjuk.

Az asszony: Bocssáson meg nekem. Engem olyan izgalomba hoznak az aeroplánok, nem is csoda! Két aviatikus anyja!... de természetesen ez csak volt... tehát hiába ijedtem meg.

Miniszter: Ugy van asszonyom. Tehát most indulhatunk?

Az asszony: Én nem uram! Meg kell várom két fiamat... Ők hihetőleg már öltöznek, nevésegesnek kell tetszenem önök előtt uraim (a miniszter egy mozdulattal tiltakozik) hogy annyit tör-

berék, legények. Katonák és így nincs értelme... Önök azt mondják magukban: egy exkaltált anya, de az anyaság már saját magában is egyetlen, tartós, hatalmas exaltáció... maguk, férfiak nem értik ezt — és ezért képesek olyan kegyetlenül elrabolni és meggyilkolni a gyermekeinket... (felcsuklik és kezét a szívére szorítja. Liljan részvétellel átöleli).

Miniszter: (Készségesen) Ne induljon fel asszonyom, az általános veszedelem volt; a hazának szüksége volt rájuk... a hazáért...

Az asszony: A hazáért? és most ök sincsenek és a haza sincsen...

Miniszter: Hogy ne lenne a haza, asszonyom? Az itt van, él és meg van mentve, hála hősies fiatalnak, akiknek áldozata a haza dicsősége és büszkesége...

Az asszony: (fájdalmas csökönyösséggel rázza a fejét) Nincs többé haza, ök sincsenek többé. Ugy hiszem, hogy a haza csak azoknak a szívben élt és létezett, akik hittek benne és akik elesetek érte. És ezekkel elpusztult, eltűnt a haza is...

Miniszter: Asszonyom, mi önnel, s fiamnak elismeréssel és halálval tartozunk. Tehetnek talán valamit az ön érdekében?

Az asszony: (halálosan fájdalmas mosollyal) Semmit sem tehet ön én értem... Mi mindannyian semmit sem tudunk, tehetünk...

Mesemondó

Künn lakott a nagyváros szélén, a gyártelepek szomszédságában — elhanyagolt, kormos, salakos proletarnegyedben.

Hajnaltájt, mikor a gyárak ablakai százsorosan verték vissza a hegyvetőre kuszó nap vörös golyóját, kikászálódott rozoga ágyából, mágára kapkodta rongyos ruháját s nyakába dobván az ócska tarisznyát, elindult a város belsőleg-

Mikor a keleti sugárutra ért, melyen fellelegzett. A nyomorvárost elbarikádozták szeméi elől a magashomlokú paloták — s nem látott többé semmi mást, csak fényt, ragyogást, melyet nyolc sugárut magaspartu kömedrén keresztül szivott fel — a járművek és emberek szünetlen vándorlásában — a város óriási szíve.

Nem érezte, hogy gondozatlan testén a nyomorved penészes rongyai fityegnek. Fiatal volt, boldog, tiszta; ennek a meg nem álló életükletésnek egészséges, élő atomja, de mégis valaki, akit ha mesélni kezdett, megállt hallgatni: szegény és gazdag.

Lelkének prizmiáján keresztül az elmúlt Napfényvárosnak ezertféle szépsége homlott szét: ezer mesébe, ezer vigasztalásba.

Míg be nem ért a város szívébe, szemének nemes vizslái szenvedéllyel cserkésztek az élet hatálya, dus mezején és minden, amiből csak cseppnyi ragyogás tűközött ki, azonnal egy helybe torpantotta a mindenne figyelő vadászokat.

Minden délelőtti csavaragása: csupa ujjongásos talpalószánszal rozsdarostta — a lecsorannvább dol-

(A tanácsos türelmetlen és ideges. Felkelt és a miniszterhez lépett, a titkár és az újságíró után).
Tanácsos: (a miniszterhez tompán) Menjünk már!

Az asszony: (folytatja) Mi csak bolonygáhatunk, nézhetjük az eget, meg a tengert, az emlékekkel és kárpázarokból élhetünk. Talán ök is bolonygáznak, itt lebegnek, valahol körülöttnk... Vigyázzni, figyelni kell állandóan. Egyszer csak mégis jelentkezhetnek és akkor gyorsan vissza kell tartani őket. Mert a férfiak kőszák, hűtlenek, s hű álmait kedvéért olyan könnyen és gyorsan hagyják el bennünket, szerencsétleneket... (amint kissé a háttér felé fordul, észreveszi Oleg aviatikust és Billt, akik barátságos beszélgetésben elmélyedve és egymás derekát átkarolva elésztálnak a tengersiz szélén; megdöbbenve és elfojtott sikollyal) Itt vannak! Mindketten! — Kisasszony! tartóztassa fel őket, gyorsan! Mert megint el fognak tűnni!... A kegyetlen aeroplánok már várnak... és akkor soha többé! (Mint az őrtől elindul utánuk, de lassan és határozatlanul. A férfiak megrémülten néznek utána.)

Liljan: (rémtülen huza össze magán a kabátját és mozdulatlanul, fájdalmasan elgondolkodva, lehajtott fejjel áll). (Függöny).

gok: a legnagyobb gyönyörűségek nemes kagylóit tárták fel érzelmei előtt.

Látott csunyaarcu vén leányokat, akiknek szemégyémántosában ragyogott a legszebbekénél s látoit olyanokat, akiknek arca egészen lecsukott lélekabláján volt, de ha megszólaltak, a hangjuk úgy lengett, ringatózott, akár az ezüstcsengő. Egyik pillanathban hirtelen összehúzódott, a másikkban szétugrott, kinyújtózott s úgy hintázta magát, ide-oda a levegőben — csodálatosan csemegetyűzve.

Igy ért be a város belső tereire. S akik ott voltak, mindjárt körülállták, vagy ülték: férfiak, asszonyok — öregek és gyermekek.

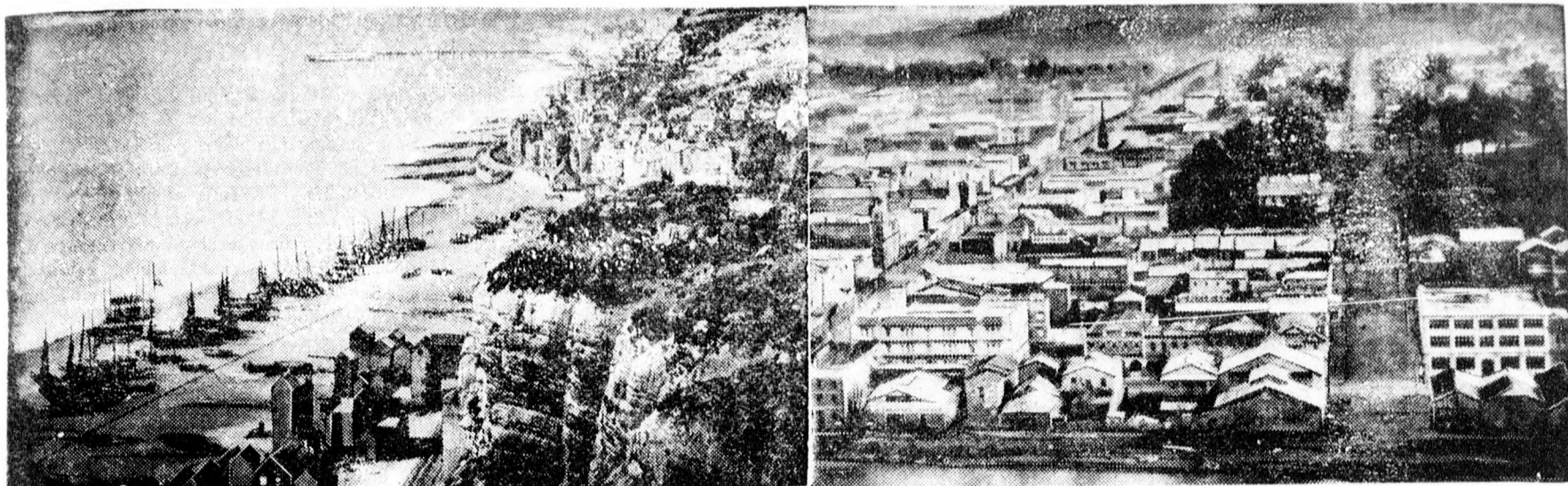
Körötte elhallgattak a dusvirágu fák s figyelve nyujtották ágaitak felé. A kutyák csodás zenésű hangjára engedelmesen hasaltak le gazdájuk lábához.

Ó pedig egymásután hontogatta ki a szebnél szebb mesék dusvirágu ernyőjét, a folyton gyarapodó sokaság fölé — és senki sem érezte a meleget, csak a dalólvá kiróppenő szavakat leste, melyek szelidek voltak, jók, okosak és fészekrakók.

S ő csak rázta-rázta a duzzadt tarisznyát, melyből mint az aranyos kéve: úgy hullt a napsgár, a fénysgár.

S az emberek hálások voltak. Senki sem maradt adós a fizetéssel. S kincsért: kincset adtak cserébe. Ki ahogy tudta. A gazdag vékony aranylapot, vagy nehéz ezüsfórintost, a szegény: rézarast.

A hét eseményei képekben

Az ujjélandi földrengéskatasztrófa. Az első kép Hastings városát mutatja amelyet a földrengés teljesen elpusztított, a második kép Napier városa, ahol 250 ember vesztette életét. A földrengés áldozatainak száma meghaladja az ezret.

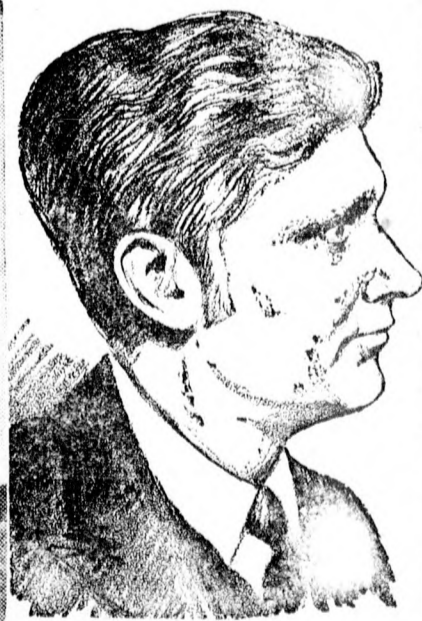

A Miss Európa jelöltek. Csütörtökön tartották meg Párisban a Miss Európa választást, amelyen Franciaország szépségkirálynője győzött. Itt mutatjuk be az egyes országok szépségkirálynőit és Miss Európát. Felső sor, balról jobbra: Miss Görögország, Miss Németország, Miss Spanyolország, Miss Estonia és Miss Törökország. Alsó sor: Miss Jugoszlávia, Miss Dánia, Miss Magyarország, Miss Franciaország, most már Miss Európa és Miss Ausztria.

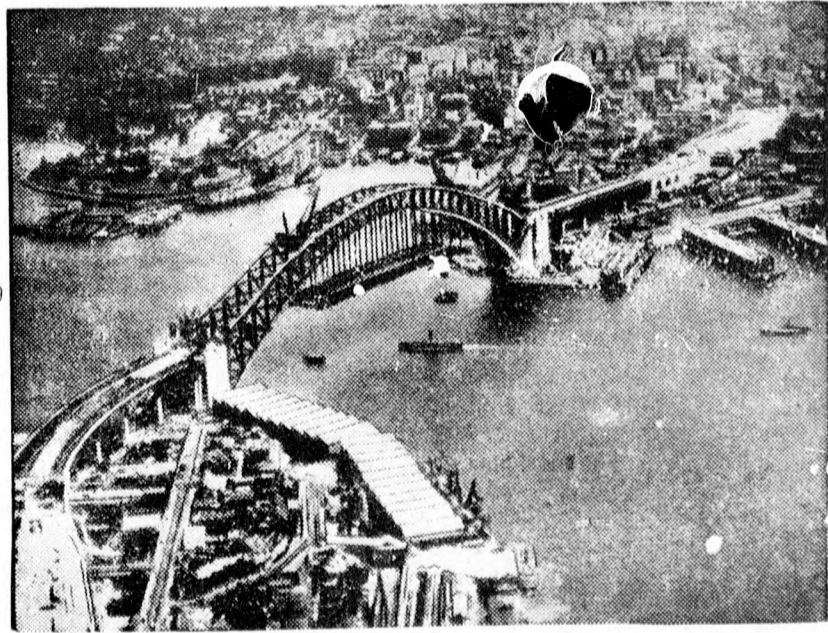
Hercegi nász Darmstadtban. Darmstadtban tartotta meg esküvőjét Cecilia görög hercegnő a hesseni exnagyherceg legidősebb fiával. Képünk az ifjú párt mutatja. Az esküvőn megjelentebbek között asvéd trónörökös, a görög exkirály és öccse András herceg, a menyasszony atyja is

Az olasz lobogót kitézték a Kufra oázison és ezzel befejezték az olasz csapatok Libia megszállását.

Dr. Bruno Lange, berlini fizikus, aki a nagy hatásának kitétt fémlapokból villamosáramot állított elő. Találománya villamosság terén korszakalkató lesz.

A föld legnagyobb ivhidja az ausztráliai Sidneyben rövidesen elkészül. Képünk a hidról és környékéről készült repülőgép felvételt mutatja.

Heti rádióműsor

Vasárnap, február 8

Beograd. 9: Szentbeszéd és egyházi zene a Szaborna székesegyházból. 10.30: Előadás. 11: Gramofonhangverseny. 12.30: A rádió zenekarának hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Nemzeti dalok, gramofonhangverseny. 17: Orvosi előadás. 17.30: harmonika. 18: Mijatovic Mija népdalokat énekel. 19.20: Gyorgyevics Jován egyetemi tanár előadása. 20: Operaátvitel a beográdi operából. 21.30: Ujság- és sporthírek.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3: Gyermekjátászóra. 3.30: Dr. Urbányi Jenő közgazdasági egyetemi tanársegéd: A tavaszi gabonavetőmagvak csávázásáról. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: A debreceni kollégiumi kántus történeti fejlődése. 6.30: Szentiványi Kálmán konferánsza. 7: Rácz Béla és cigányzenekarának zenéje. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Faust, dalmű 5 felvonásban. Az első felvonás után: Sport- és ügetőversenyeredmények. Az előadás után: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Szabó Guy László jazz zenekarának zenéje a Gellért szállóból.

HANGVERSENYEK:

Wien. 11.05: Bécsi szimfonikus hangverseny. 1.05: Citerahangverseny. 1.30: Haydn-hangverseny. 7.50: A bécsi Schubert-kör négyesének vig előadása. 8.25: Strauss-hg. az Augartenban. 10.40: G. bécsi zene.

Praha. 10: G. 11: Zenekari hg. Régi cseh zene. 12: Harangszó. 12.05: Katonazene. 1.05: G. Strassburg. 3.15: Táncczene. 5.30: Egyházi zene. Bach-mise. 8.30: Hg. Záhreb. 6: Kamarazene.

OPERA ES OPERETT:

Wien. 8.05: Strauss-hangverseny.
Berlín. 4: Liliom.
Boroszló. 4: Liliom. Molnár Ferenc külvárosi legendája.
Langenberg. 8.30: Amors Guzkasten, Neefe egyfelvonásos operettje.
Milánó. 9: Operaelőadás közvetítése.
München. 8: Das Schwarzwaldmedel, Jessel 3 felvonásos operettje.
Praha. 7.50: A bonbonkirály, Anatol Povaznik operettje.
Róma. 2.30: Operaelőadás a nápolyi Teatro San Carloból. 8.40: Az én hazám, Pietri 3 felvonásos operettje.

Hétfő, február 9

Beograd. 11.25: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 15.30: Gyermekdelután. 16: Gramofonhangverseny. 17: Felolvasás. 17.30: Népdalok. 18: Atvitel a Moszkva kávéházból. 19.15: Francia nyelvlecke. 19 és 45: A maribori Glazbena Matica dalegyet szlovén dalokat énekel. 20.30: Atvitel Varsóból. 22: Hírek. 22.20: A rádiózenekar esti hangversenye.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: Csermely Gyula novellái. 5.30: A folyamórség zenekarának hangversenye. 6.30: Német nyelvoktatás. 7.10: Keleti Lili zongorahangversenye. 7.50: A falu rossza, népszínmű 3 felvonásban. Majd: Gramofonhangverseny.

HANGVERSENYEK:

Wien. 11: G. régi és új operettek. 1.10: G. német operák. 3.20: Zenekari Hg. 7.30: Mandolinhangverseny. 10.30: Zenekari hangverseny.
Praha. 11.15: G. 12.30: Zenekari Hg. 7.40: Hg.
Róma. 5.30: Filharmonikus Hg. 8.40: Könnyű zene.
Strassburg. 5.45: G. táncczene. 8: Hg. 9.30: Zenekari hangverseny.

Kedd, február 10

Beograd. 11.25: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofontáncczene. 17: Sztéfánovics Dimitrije előadása a téli sportról. 17.30: A Makszimovics kvartett népdalokat játszik. 18: Népdalok dudán.

19.30: Német óra. 20: Trifkovic komédiája: Karácsonyeste. 20.30: Atvitel Záhrebből. 22.30: Napihírek. 22.50: Esti hangverseny.

Budapest. 9.15: A 2. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 3.30: Meseóra. 5: Zsidney Ferenc vadásznovellái. 5.35: Gramofonhangverseny. 6.30: Francia nyelvoktatás. 6.55: Az arcképművészet. Glatz Oszkár festőművész előadása. 7.30: Régi operettársulatok. Közreműködik: Halász Gitta és Laurisín Lajos az Operaház művészei. 9: Szonátaest. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának zenéje a Britania szállóból.

HANGVERSENYEK:

Wien. 11: G. 12: Zenekari Hg. 3.20: G. gyermekdalok. 3.45: G. 8: Hg. Atvitel a zeneegyesület nagyterméből. 10: Zenekari Hg.

Praha. 11.15: G. 4.30: Zenekari Hg. 7.30: Saxofónzene. 11: Harangszó.

Róma. 5: Róma: Zenekari verseny. 5: Napoli: Hangverseny.

Strassburg. 5.45: G. 7.15: G. 8.30: Zenekari verseny. 10.50: Házi zenekar.

Záhreb. 12.30: G. 5: Kávéházi zene. 8.10: Zenekari Hg. 10: Hh. Utána könnyű zene.

OPERA ES OPERETT:

London National. 10.50: Gigoletto.
Milánó. 9: Operaelőadás közvetítése.
München. Lumpazius Vagabundus, Nestroy 3 felvonásos népies daljátéka.
Róma. 8.45: Operaelőadás közvetítése.
Varsó. 7.50: A gyöngyhalászok, Bizet 3 felvonásos operája.

Szerda, február 11

Beograd. 11.25: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofon. 17: Délutáni hangverseny. 18: Alekszandrovics Nada népdalokat énekel. 19.30: Dr. Vitezica Vinko előadása Dosztojevszkiről. 20: Atvitel Budapestről: Liszt Dante szimfóniája, előadja a budapesti operaház zenekara, Gilhánnyi Ernő karnagy vezetésével, Bob Erzsé és Basilides Mária közreműködésével. 21: Hangverseny. 21.30: napihírek.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.05: Orosz balalajka-hangverseny. 4: A sebesség az ember, az állat és a gép világában. Bárány Gúdenus Leo felolvasása. 5: Dr. zalai Szalay László novellái. 5.30: Szalózenekari hangverseny. 6.45: Olasz nyelvoktatás. 7.20: Rádió amatőrposta. 8: A Nemzetközi Rádió Unió Nemzeti Estek sorozatában magyar est. I. Liszt Ferenc: Dante szimfónia. két tételben. I. Pokolban. II. Purgatórium. Attaca. Zárórókus (Magnificat). Előadja az Operaház tagjaiból alakult zenekar és az Operaház női kara. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. 2. Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje. Utána körülbelül: 10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10.15: Dr. Kresz Károly a TEBÉ igazgatójának németnyelvű felolvasása: Die ungarischen Banken und das Auslandskapital. Majd: az 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye.

HANGVERSENYEK:

Wien. 11: Zenekari Hg. 1.10: G., új operettek. 3.25: Zenekari Hg. 9.50: Zenekari verseny.
Boroszló. 3.25: Magyar zene (rádiózenekar).
Bukarest. 8: Magyar nemzeti est, házi zenekar.
Frankfurt. 8.45: Magyar est. Utána budapesti közvetítés: Cigányzene.

London Regional. 8: Magyar műsor közvetítése Budapestről. 11.30: Tz.

Mühlacker. 8.45: Magyar est.
München. 8.15: Magyar est.
Varsó. 9: Budapest. 9.50: Magyar dalok, előadja Kalliwoda Olga. 1. XVI. századbeli régi dalok. 2. Modern magyar dalok. 3. Legújabb magyar dalok. 11: Tz.
Záhreb. 12.30: Gr. 8: Budapest.

OPERA, HANGJÁTEK:

Wien. 8.30: Hons Sachs három farsangi játéka. Az ördög és a vénasszony. A vándordiak a Paradicsomban. A halott férj.

Königsberg. 9.25: Bajazzók, Leoncavallo két felvonásos operája.

Csütörtök, február 12

Beograd. 11.25: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 15.30: Gyermekóra. 16: Nemzeti zene gramofonon. 17: Felolvasás. 17.30: Manszvetova Lidia jugoszláv dalokat énekel. 18: Nemzeti zene. 19: Francia nyelvlecke. 20: Operaátvitel Ljubljánból. 21.30: Ujsághírek.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: Hangverseny. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: Borus Ferenc okl. gépészmérnök: A villamosáram alkalmazása a mezőgazdaságban. 5.40: Egy óra könnyű zene. (Zenekari hangverseny). 6.45: Angol nyelvoktatás. 7.15: Csányi Károly előadása: A művészeti stílusról. 7.35: Békeffy-est. 9: Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Ifj. debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból.

HANGVERSENYEK:

Wien. 11: G. Könnyű Z. 12: Zenekari verseny. 4: Hires énekesek. 10.40: Táncczene.

Praha. 11.15: G. 12.30: Zenekari Hg. 4.30: Kamarazene.

Róma. 8.40: Magyar est.

Záhreb. 12.30: G. 5: Balalajkazene.

OPERA, HANGJÁTEK:

Beograd. 8: A ljubljani opera előadása.

Brünn. 7.20: Karlstein, Novák háromfelvonásos operája az országos színházból.

Hamburg. 8: A tenor, Dohnányi Ernő 3 felvonásos vig operája a városi színházból.

Ljubljana. 8: Operaelőadás.

Péntek, február 13

Beograd. 11.25: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 16: Táncczene. 17: Előadás a szakácsművészetről. 17.30: Séta Európán keresztül. 19.30: Német nyelvlecke. 20: Népdalok. 22.30: Szlatin Mokranjac és Gerasimenko professzorok kamarazenéje. 21.30: Vigjáték. 22.15: A házi zenekar esti hangversenye. 22.30: Ujsághírek. 22.50: Balalajkahangverseny átvitel a Mon Repos étteremből.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 12.05: A Mándits szalózenekar hangversenye. 4: Kovásznay Erzsé mesél a gyermeknek. 5.30: Hangverseny. 6.15: A háború vértelen fegyvere: Nemes Erdős László előadása. 6.40: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje. 7.40: Dr. Ernst Haecckel németnyelvű előadása: Deutscher Humor. 8.15: A varsói filharmoniai társaság hangversenye Varsóból. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalózenekar, az Ostende tangó- és jazzband, valamint Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje.

HANGVERSENYEK:

Wien. 11: G. 12: Könnyű zene. 3.35: Zenekari verseny. 7.30: A hangszerek hangja. 11.30: Machozenekar.

Lipsee. 7.45: Wagner-est.

Praha. 11.15: G. 7.20: Svéd népmuzsikások Hg. Skandináv népdalok. 7.35: Hg.

Záhreb. 12.30: G. 5: Kávéházi zene. 10.40: Tz.

OPERA, HANGJÁTEK:

Wien. 8: Schlaraffenland, Karl Weinberger vig operája 5 képből.

Bukarest. 8: A sevillai borbély, Rossini vig operája gramofonon.

Szombat, február 14

Beograd. 11.25: Gramofonhangverseny. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofonhangverseny. 17: Nikolics Bosko népdalokat énekel. 17.30: A házizenekar hangversenye. 19.30: Az iskola és az erkölcs válsága. 20: A Radivojevics zenekar népdalokat játszik. 20.30: Operettzene. 21.30: Gramofonhangverseny. 22.10: Ujsághírek. 22.30: Zeneátvitel a Claridgeből.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 12.05: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangversenye. 4: A gyermek játéka. Dr. Meister Ferenc előadása. 5: Látomás a ködben. Kertész József felolvasása. 5.30: Az 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 7: Kiss Menyhért novellái. 7.30: A Mándits szalózenekar hangversenye. 8.30: Vidám apróságok. Előadják Dajbukát Ilona és Bársony István. 9.30: Hangversenyközvetítés a Gellért szálló márványcsarnokából. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropole kávéházból.

Amikor fejére illesztette a koronát, egyenesen a piaclétre tartott. Ott korbacésozt ragadott, aztán csih-puhi, addig hajszolta, kergette, ütötte a népet, amíg az utolsó emberkecét telepített új hazafába, ameynek, persze, ő lett a király.

— Ide vele! — kapott a szón a mi emberünk. — Ide vele! — kapott a szón a mi emberünk. — Ide vele! — kapott a szón a mi emberünk.

— Jö, hogy jössz, barátom, — szölt nyájasan a koronaember. — Kalapot ugyan nem adhatok neked, hanem nesze, neked adom ezt a koronát, amelyik nagyon szorítja már a fejbe.

— Hallod-e, te király, — szólította meg, — odaadtam magat azzal, akinek a fején a királyi korona volt. — Hallod-e, te király, — szólította meg, — odaadtam magat azzal, akinek a fején a királyi korona volt.

— Oda adnám én szívesen, jó ember, csak tudnám, hol én öregember vagyok, megfogom kalap nélküli. — Oda adnám én szívesen, jó ember, csak tudnám, hol én öregember vagyok, megfogom kalap nélküli.

— Az isten is megáld, add ide nekem a kalapod, lásd, az isten is megáld, add ide nekem a kalapod, lásd, az isten is megáld, add ide nekem a kalapod, lásd.

— Azzal hajadonodot indult hazafelé. Ahogy megy, mende-inkább vesszen a korona. — Azzal hajadonodot indult hazafelé. Ahogy megy, mende-inkább vesszen a korona.

— Keresesse az ördög, én ugyan nem fáradok vele. — Keresesse az ördög, én ugyan nem fáradok vele. — Keresesse az ördög, én ugyan nem fáradok vele.

— Azonnal elindultok, megkeresem a tolvajt s karóba húzatom, — gondolta el teherten nagy haragjában, de a kö- — Azonnal elindultok, megkeresem a tolvajt s karóba húzatom, — gondolta el teherten nagy haragjában, de a kö-

— Végre aztán fölébredt maga a király is. Tapogatta am a fejét, csak tapogatta, de biz a koronaja nincs sehol. — Végre aztán fölébredt maga a király is. Tapogatta am a fejét, csak tapogatta, de biz a koronaja nincs sehol.

— Nem sokat teketóriázott, hanem fogta a királyi koronát, szé- — Nem sokat teketóriázott, hanem fogta a királyi koronát, szé-

— Lusta, hába kereste a kalapját, kalap nem volt sehol. No, — Lusta, hába kereste a kalapját, kalap nem volt sehol. No,

— Mikor aztán nem sokára fölébredt a kilencedik, akár megkivánta az alvást s epügy leheveredett és elaludt, akár — Mikor aztán nem sokára fölébredt a kilencedik, akár megkivánta az alvást s epügy leheveredett és elaludt, akár

— Amikor a kilencedik lusta fekvő a fa alá, maga a király — Amikor a kilencedik lusta fekvő a fa alá, maga a király

— Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját. — Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját.

— Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját. — Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját.

— Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját. — Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját.

— Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját. — Ugyanez ismétlődött meg a harmadik, a negyedik, az ötödik, a kilencedik lustával is. Mindegyképp megkivánta az alvást és mindengyképp elvitte az ottmaradt lusta kalapját.

Lusták országa

Valahol az Üveghegyen tul, ahol már a fű is kéket virágozott, volt valaha Lustánia, a lusták országa. Olyan lusták voltak itt az emberek, a dolgot, a munkát annyira megvetették, hogy mint a legnagyobb bünt, szigoruan büntették. Hogy mégis megélték, egyedül annak köszönhető, hogy az uccán kisebb-nagyobb sültgalambok röpködtek, lesvén a kitátott szájat, amelyik bekapná őket. Ha idegen tévedt be az országba, aki nem ismerte a szokásokat és dolgozni merészelt, menten lefűlelték, dutyiba ültették s mindaddig lakat alatt kellett maradnia, amíg be nem bizonyította, hogy egy hétig kiállja evés és munka nélkül.

Egyszer aztán úgy történt, hogy egy munkát kereső vándorlegény utazott keresztül az országon. A nap perzselően tüzött szegényre, ő pedig fáradt is volt már, meg éhes is. Az ut szélén hatalmas almafa állott, akkora almákkal, akár egy-egy dinnye. Tépett egyet róla, jóízuen elköltötte s úgy jóllakott, hogy még a füle is kétfelé állott. Leheveredett hát a fa alá, kalapját szemére huzta s hamarosan elaludt.

Ahogy így aludt volna, hirtelen rövid forgószél kerekedett, lekapta kalapját s vitte-vitte héthatáron tul. Arra sétált épen egy benszüllött, de ahelyett, hogy az alvó legény kalapja után futott volna, egészen más ragadta meg figyelmét, így kiáltván fel:

— Soha még ilyen édesdeden alvó embert nem láttam! Ugy megkivántam tőle az alvást, hogy menten meghalnék, ha mellé nem feketném, — s azzal már heveredett is le az alvó mellé. Kalapját szemére huzta s egy perc mulva úgy aludt, mint a tej.

Órák mulva fölébredt a vándorlegény s kereste elfujt kalapját, persze nem találta. Nem sokat teketóriázott, fogta a mellette horkoló lusta kalapját, fejébe csapta s nyugodt lélekkel továbbállott.

Nemsokára újabb benszüllött sétált arra s ahogy az alvó lustát meglátta, ő is felkiáltott:

— Milyen édesdeden alszik itt ez az ember! Menten meghalnék, ha mellé nem feketném, — szölt s már fekvő is a lusta mellé s hamarosan ő is úgy elaludt, mint a bunda.

Órák múltán fölébredt az első lusta, kereste a kalapját, de nem találta. Ő sem sokat teketóriázott, hanem fogta a

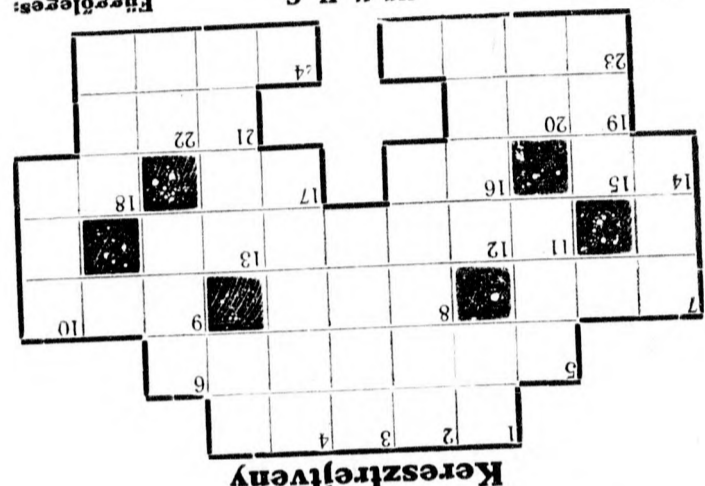
TALALÓS KERDES

Közl: Szentmátoni Manca
Meltyik ész a föt ellentete?
Meltyik ész amitől az ember fél?
Meltyik ész jatszik?
Meltyik ész ütött a virágot?

TALALÓS KERDESEK

Közl: Dobos Kalica
1. Nemes fém
2. Világész
3. Műtárhely
4. Vissza fű
5. Férfi név
6. de
7. Bónat
8. Két magánhangzó
9. Rag
10. 3.5 nap
11. 19. na
12. Fotobal fordul elő
13. Leányév
14. Folyadék

- Függölges:
1. erigo Vespucci
2. Férfi név
3. Azzal név
4. Atrikának a Nilus után legnagyobb folyója
5. Menyasszony
6. Villanyvillát
7. Velemény
8. Nem szokták változtatni
9. Shakespeare hős
10. Mese
11. ar
12. L. E.
13. ébb áll

36 TUNDERORSZAG

Pótrejtvény

- Közl: Stiebel József
—lom
—áng
—ica
—ár
—ra
—atár
—tán
—in
—ő
—da
—ép
—al
—nas
—az
—pa
—ép
—de
—iz
—lla

A kezdőbetűket felülől lefelé olvasva egy népszerű közmondást kapunk.

Betűrejtvények

Közl: Freund Margit
UT UT 1/2 EN
ON

Közl: Csauth Kató
KEDD TÁR

Közl: Vörös Mancs
BAJ BAJ

Közl: Major Izus
SOK SOK SOK SOK

Közl: Biczó Esztiike
XI. 3,14 ... USZ

Közl: Biczó Esztiike
K I I I L & I
PENTEK RÖNTGEN

Közl: Kápolnai György
Lajos Kedd

Közl: Kapocs Anti
K 5 él

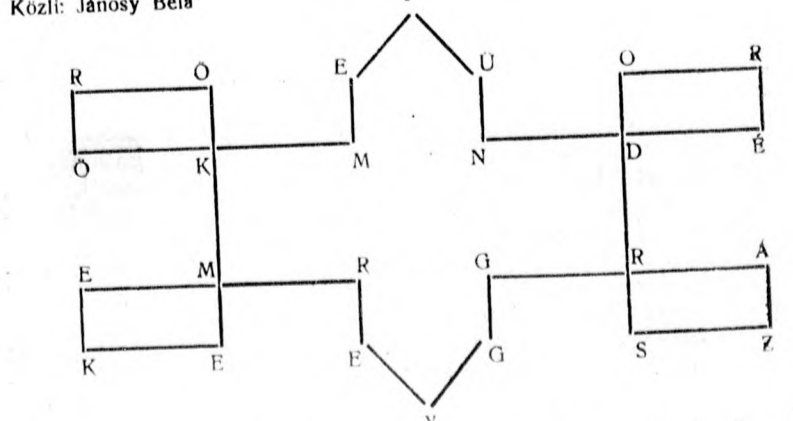
Közl: Mórész Matildka
VÖRÖS †

Közl: Gión Ilke
J 1 2 i EN S

Közl: Vengrin Mariska
PIROS ÉSZ

Közl: Gyurak Mancs
& i i i i &

Vonalrejtvény

Ha a betűket a csillagtól kezdve a vonal mentén balról jobbra olvassuk, akkor egy népszerű mondatot kapunk. Találjátok ki mi lehet ez?

Ember négy évszakban

TAVASZ

Napsugárca fehér és tiszta,
még alig van valami titka,
mindent elmond,
mint egy ábrándos holdimádó
kamasz kobold
egyedül sétálban a vizek partján,
réten, mezőn, hajnalban, délben,
alkonyatban és éjjel a lombok között,
knek is susog, csak husz éves
mint a kőlyök szél, szeszélyes,
de már életunt, gondgyötört, mire sem képes,
pedig véreséjében és bőre alatt
még dus tavasz rügy fakad,
gyümölcsöt hoz; jót — rosszat. S remények rontott
pályáján mégis rendet bontott
Istent göggyében sem ismeri akaró
husz éves tacsakó
a Tavasz.

INTERMEZZO

Gyakran észrevettem egy éjjel
betör a nyílt, virágos réten
a Tél,

s jéges lábbal tipor végig a Tavaszon
míg a törött, virágocsány-ravatalon
a zord kéz érintésére alétlan oda van
a büszkeségbe futt
makacs, dacolva ivelő fiatal múlt.

NYAR

Fütyölt pázsiton mezei álmok
tükasztó rohamással ének be,
csupán egy percet megpihenem
a gyümölcs-fozított lombok alatt,
s a rügszél negyven éves fuvaltat
a Nyár ernyedten megcsókol.
Válladom, mint messziből jött kőjő
a negyven év zengő erővel telten
melléd rogy, s te kősa ének
bus fátjátát hurva magadra csak
áltatod magad és remény-vesztésien is
hiszed, hogy ez az ének
márha a tavaszról jönné biztatni téged,
rohannál is tovább egyre tovább,
vagy, ha lehetne már visszafelé is,
de válladom az a negyven év, csigaház,
visszatart, lever, nehézkés és vinni kéne,
ha nem huzna kifáradtan a láb
a szent humuszhoz. És jellisz.
Vársz.

Kíre? Mire? Nem tudod. Csak érzed;
csendestül és megcsókol
az évek kánikulájában
a Nyár.

ŐSZ

Hiába futsz. Kődkönnyeiket permetezőn
beér egy bánatos uccasarkon,
a sápadt, árnyéktalan asszony,
és gáncs lesz minden kis avar meg domb,

dércsipe hajadba vörhenyes levelet lop
a sárga lomb;
Ősz van.

mekilendül, de két csend-hegy közé szakad,
s megcsókolod még egyszer, utoljára a Nyarat
tar lombok fázós karján
Hasztalan kiáltásod a régen elfelejtett.
a csendhegyek alján...

TÉL

Hűsítő fej. Nem védekezik.
A multba nem néz. A jövő rémes.

A jelenért kár;

nyolcvan éves.

Reumás, béna, vénhedt tagok.

Behorpadt mell. Kicsit köhög.

Roggyant vállak. Számlált napok

és nem könyörög.

Keveset alszik, sűrűn ébred,

imádkozik, de nem remél,

az ablakon keresztül fégyvirágkoresztet

lehel rá a Tél,

kékre torzult, szájjal megcsókolja, —

s mint kultúrába szerült téli orkán

hörög ki „Isten” szó

a torokán.

MOTTO

Csodákat szűl elégedetlem Tavasz
hiába termel új, újuló csodát,
a Nyár. Ősz, Tél; a megbékélt,
mindenben megnyugvó halál-oktávós
trillákat fog át.

Bencz Boldizsár

Ember vagyok

Ember vagyok — mondóm és nem tudom
embertnek lenni bűn-e vagy erény,
mert emberegnek sok fojtját hordozom,
mint embervoltom kintő bélyegét.

Ember vagyok és nem állat
nem okatlan nem öntudatlan
tehát ha vétek nem tudatlanul...
és merem-e mondani, hogy sohasé vétek?

Ember vagyok. Nem tölgyfa,
ki századokom állja a vihart.
Eszendők láncán kapaszkodok gyengén
tehetetlenül az élettalon és
mint az inda — élősködöm.
Ember vagyok törtszármu angyal tám,
ki emlékszik még égre, szépre, jóra
és Istenre gondolkodok ártatlan szívvel,
mialatt megesezem a testvérem kenyerét.

Gergely Boriska

Lilian: (ismét elmosolyodik, megfordul — miután most már körülbelül a szinpad közepén a sugóhoz jutott — a rivalda felé és megáll néhány pillanatra: azután lassan hátrafordítja a fejét és halk, de érthető hangon mondja Uram!

B.I.: (hirtelen megfordul és megáll, kissé meg-lepetve) Kisasszony!

Lilian: (kifejező mozdulattal felmutatja a férfinék a cigarettáját, mire Bill, mintegy értelmetlenül még nem mozdul, kissé büszkén és türelmetlenül) Tűzet!

B.I.: (automatikusan előveszi a zsebéből az öngyújtót, halkán a leányhoz lép és szórakozottan) Tűzet?

Lilian: (türelmetlenül) Igen, tűzet, azt hiszem elég hangosan beszéltek...

B.I.: (megyújtja a leány cigarettáját, nyugodtan) Én pedig azt gondolom, hogy így is mondhatta volna: kérek tűzet.

Lilian: Én, magától?

B.I.: Miért ne? Már csak az udvariasság kedvéért is.

Lilian: Az udvariasság kedvéért?! Maga tudja jól, hogy ki vagyok...

B.I.: (nyugodtan) Tudom. Azt is tudom ki vagyok én, de hát akadály ez? Vagy ön talán ellenzi az udvariasság népszerűsítését?

Lilian: Az udvariasság népszerűsítése? Én általában minden demokrácia ellenzője vagyok, mivel az hazugság. Én szeretem az őszinteséget.

B.I.: (hallgat, s valami halk mosollyal nézi a leányt, akit ez idegesít).

Lilian: (türelmetlenül megfordul, néhány lépést tesz, azután egészen a férfi közelébe tér vissza; más hangnemből, élesen végigmérve a férfit) Miért uszott maga tegnap és ma folyton utánam?

B.I.: (enyhén) Ugy hiszem, hogy a tenger szabad, s mindenki ott fürdhet ahol az neki jól esik.

Lilian: Ez a magyarázat nem valami szellemes. Maga közvetlenül, utánam uszott, kisért, ugyszólván a nyomomban volt, úgy hogy már elviselhetlenné vált számomra.

B.I.: (mint fenn) Megmondom önnek őszintén: azért kisértem mivel tulságosan messze távolodott a parttól, s tudom, hogy ott künn a tenger síkján néhány veszélyes hely van.

Lilian: Oh! Maga az életemet féltette, köszönöm a gondoskodását, de ez egészen felesleges volt. Én kitűnő uszó vagyok, olyan kétlábu hal féle és azután én szivesebben fürdöm egyedül.

B.I.: (csendesén) Kérem. (menni akar).

Lilian: (néhány pillanatra tetőtől talpig végigméri a férfit, azután metszően) Tudja, ez egy kicsit mégis csak sok, hogy maga flörtöljön akar velem?

B.I.: (merészen és egyszerűen) Miért sok? Ön, nő, én pedig férfi vagyok.

Lilian: Nő és férfi! Meztelen nő és meztelen férfi a természet ölen. Nemde?

B.I.: Meztelenül, vagy kosztümben. Mindegy.

Lilian: Maga talán egy kicsit filozófus is? Erdek, parkett-táncos és filozófus.

B.I.: Nem vagyok parkett-táncos.

Lilian: Én tudom, hogy maga olyannak van szerződve az Ermitagenál, ahol minden éjszaka táncol.

B.I.: Táncolok, táncolok, de ez nem mesterségem.

Lilian: Hát akkor mi a maga mestersége, ha nem vagyok indiszkrét?

B.I.: (komolyan és nyugodtan) Nekem nincs semmiféle mesterségem.

Lilian: Semmi mestersége? Maga talán csak nem egy azok közül a vörösök közül?

B.I.: (mosolyogva) Nem. Láthatja, hogy egészen zöld vagyok.

Lilian: Igen. Zöld a ruhája. Talán ez a szín is jelent valamit?

B.I.: Nem jelent semmit, csak erdőkre, mezőkre és rétekre emlékeztet.

Lilian: Furcsa. Honnan jön? Maga nincs is rég itt...

B.I.: A nagyvilágból jövök.

Lilian: De hol az otthona, a hazája?

B.I.: Mindenütt és sehol. Egyelőre, talán itt.

Lilian: (egyre komolyabban és növekvő érdeklődéssel) Csak egyelőre? Nemsokára talán tovább akar menni?

B.I.: Mindenesetre.

Lilian: Talán nem érzi jól itt magát?

B.I.: Jó, ha az ember mindig mozgásban van.

Lilian: (mosollyal) És azért táncol?

B.I.: Táncolok — vagy csavargok, bolyongok a nagyvilágban.

Lilian: Maga valami csavargó-fele?

B.I.: Az vagyok. Nem tetszik önnek?

Lilian: (kötőző lelkesedéssel) Ellenkezőleg! Ez gyönyörű, úgy szeretném, ha egyszer én is elmehetnék a világba... kíséret nélkül, kényelem nélkül, felügyelet nélkül, úgy te-jesen egyedül és szabadon! Hogy megismerhetném a világ igazi arcát, az igazi életet. Ez itt semmi; minden elrendezett, izetlen, hazug...

B.I.: Ön egy elkényeztetett gyermek.

Lilian: (majdnem ijedten) Maga nem hisz nekem? Visszautasít?

B.I.: Mit hihetek önnek, vagy nem hihetek? Mit utasíthatok én vissza?

Lilian: (örömmel) Semmit sem utasíthat ön tölem vissza?

B.I.: (könnyt mosollyal) Oh! kisasszony... mit kívánhatna ön én tölem?

Lilian: (merészen a férfi szemébe) Ki tudja! Azt, hogy élvezessen innen, hogy kitépjen ebből a mostani életből?

B.I.: Én?

Lilian: Maga. Ha valóban az, aki... akit én hiszek! Maga, — érzem — ismeri azt az életet, amelyre én vágyom... maga egy...

B.I.: Egy parkett-táncos.

Lilian: (hirtelen) Nem igaz. Hisz maga mondta, hogy nem az! (hirtelen megáll és megváltoztatja a hanghordozását) Igaz, miért is van maga itten? Mit jelent ez?

B.I.: (valami távoli mosollyal nézi a leányt) Ez egy intermezzot jelent.

Lilian: Intermezzot! Mi között?

B.I.: A között ami volt és ami lesz.

Lilian: (felindultan) És mi volt?

B.I.: (elgondolkozik, azután félig lezárt szemekkel, mintegy vizionálva) Kőborlás, végtelen bo-

lyongás, bujdosás; erdők, mezősegek, hegyek, elvezett névelen faluk, aratók, kaszálások, firtások nyári patakokban, éjszakai madarak, tücsöklök cirpése, farkasok üvöltése mellett...

Liljan: (elbivölve) És most?
Bill: Végül már magam is úgy tetszem, hogy valami éjszakai madarra, vagy farkasra hasonlítok, s magam téptem szét az igazságot és visszatértem a napra, — csupán rövid időre — s betértem ebbe az önkéntes kórházba, hogy fellégyek-hessek abból a nagy mámorból.

Liljan: Kórház!
Bill: Kórház, vagy szárazalom... Körben mozog, mindig ugyanazon központ körül, banálisan, bután... de nem sokára újra kiugrom belőle és átadom magamat megint a nagy lendületnek.

Liljan: Kiugrani a kórházból! Ezt! Örökre körben, emellett az állítólag gazdag és igazó, de tényleg olyan egyhangú és buta zeneszó mellett, mindig ugyanabban az izléstelenül földiszított és bearanyozott kocsiában, amely nem érinti a földet, előttem és mögöttem mindig ugyanazokkal a felpiperezett fehér falovakkal, amelyek szintén láncokon függenek, mindig ugyanazokkal az ostoba és nem őszinte arccal körülöttem, amelyek sem a sírni, sem mosolyogni nem tudnak... szeretnék én is kiugrani, ebből a kétségbeesett kocsiból, kirepülni — centrifugálisan! — ebből a tarka és buta elbivől korból.

Bill: Kirepülni, centrifugálisan, — tudja-e, hogy ez nem is olyan egyszerű dolog — az ember a helyszínen holtan maradhat, vagy legalább is csúnyán nagyon, összetörheti magát, vagy a fejében meghomolhat valami. A többiek mindenesetre bolondnak fogják tekinteni. Mert nincs többé központunk, amely tart bennünket és mozgat... repülünk, mint a mezeorok és a vihar... és ezek bolond erők. Az emberek felénk töltik.

Liljan: (szívó) Én szomjazom az ilyen veszélyek után, én vágyom ezt a pusztulást.
Bill: Oh! nem kívánhatja a pusztulást, mivel még nem szenvedett.
Liljan: Hát mindentől szenvedni is kell?
Bill: Kell. A szenvedés teremti meg bennünk azt a centrifugális erőt, amellyel kiszakítjuk magunkat a kórházból... és még akkor is néha ránk támad valamilyen gyáva nosztalgia, valamilyen befejezettség, valamilyen nyomorult kétség, hogy tegyeszünk valamit — valahányszor — magunk-emberek lehetünk — valahányszor — magunkban is, ég és föld között; félünk, hogy át ne alakuljunk farkasokká, vagy az új madaraink... és visszakeresve ott, ahol biztosan tudjuk, hogy nincs ilyen pihenőre és intermezzóra a végzetes régi szárazmalomba. Még nem vagyunk érettek, még nem vagyunk eléggé megacélozva.

Liljan: (hirtelen) Így, mi ketten együtt sem?
Bill: (meglepetve) Mi ketten?
Liljan: Legalább egy új, más szédület! Csak ne ez a mai!
Bill: (megrágódkodik) Liljan kissasszony, jön az édesatyja és a társasága. El kell válnunk.
Liljan: Bill! Magának még meselelnie kell magáról. Ma este eljövök az Ermitageba, éjszaka ott csodálatosan illatoznak a fenyvesek. Együtt táncoljunk!

Látam, maga egyszerű táncos és azután beszélgetni fogunk...

Belépnek: a miniszter, méltóságos, de jovialis, már ősz, hosszú bajusszal, de arca még rózsás és friss; elegáns nyári ruhában van, krémszíntű nyerselyemben, fején könnyű panamakalap; a tanácsos komor, szinte sötét, magas, sovány alakú ur, becsesit arccal, kicsiny, egészen fehér bajusszal, ovális meglehetősen rövid, szintén fehér szakállal, erős, kissé piros sasorán feketén keretezett církéret hord, amelyet beszéd közben gyakran levesz, hogy idegesen gesztikuláljon vele. Fekete lüszterből készült kabátot hord, szintén nadrágot és ugyanolyan cipőket; kezén fekete selyemkesztyű, fején panamakalap, amelyet ritkán emel le, mivel fejfégeti a kopaszágát. Kívülre a minisztert és Liljant, akikkel szemben őszinte, de örökre fanyar és elégedetlen barát, mindenkiivel szemben arrogáns; a titkár fiatalabb ember, körülvágott bajusszal, ruházatában és viselkedésében sznob; az újságról szintén fiatalabb ember, magas, sovány, kiberevált, gondosan a "strandra" költözve, nem egészen sikerült eleganciával, amely körülbelül a titkár izlése után igazodik.

A miniszter észrevéve leányát Bill-el, bizonyos diszkreté meglepődést mutat, amely azonban már Liljan első szavainál derült ayai mosolygásába olvad fel. A titkár ugyanazzal a képpel szemben már nem tud elfojtani magában bizonyos elégedetlen rángást, s nyomban a sátorhoz megy, ahol a karosszékek áll-újságot terít ki maga előtt, míg a barman, parancsoló arcomozdulatára egy drinket készít és hoz. A titkár és az újságról gyűlöletes közömbösséggel tekintenek Billre, hogy azután nyomban lelkes udvariassággal köszöntse Liljant, akire továbbra is minden kedvességüket pazarolják).

Negyedik jelenet.

(A miniszter, titkár, tanácsos, újságról és előbbielek. Bill csupán rövid ideig, a barman átmenetileg, mint néma személy).

Liljan: (kissé atyja felé indul) Papa!
Miniszter: Készen vagy már a furdással?
Liljan: Igen... Papa — most más valamit... ez it Bill ur, a modern táncok mestere, amelyekben még tükéletesíteni kell magamat. Ugy-e elmegyünk ma este az Ermitageba?

Bill: (néma udvariassággal meghajolt a miniszter előtt, az fejének könnyű biccentésével felel).
Miniszter: Este gyerekek szerettem volna otthon maradni, mivel futárt várók.
Liljan: Nem, nem, nem! A futár a levelet a titkárunkkal is hagyhatja. (Futólag rápillant a titkárra, aki Liljan előtt, felhasználva az alkalmat egy alázatos, kegyelmes, kissasszonyom "mal mélyen meghajolt, amire a leány gyors és ködnyös kézmozdulattal felel. Az újságról, aki utánozza a titkár, csak fejbillentéssel küld átöröztet). Vagy pedig küldjék utánad, ha nagyon sürgős.

Bill: (kényelmentlenül) Kegyelmes kissasszonyom engedje meg, hogy távozzam (megégysszer mélyen meghajol a leány és a miniszter előtt, s a háttér felé távozik).
Liljan: Isten velem! Tehát estére az Ermitageban, ne feleddje el. (ismét megfordul hirtelen és kedveskedve a miniszterhez) Ugy-e elmegyünk papa?

Ünni, törni szeretett volna. Folyton a cselekvés, a megtorlás vágya bujogatta. De a vágy csak torkig tudta Yelnyomni a könnyűdűs akarást, ahhoz már nem volt ereje, hogy leszakadó, irtó csapásra a magasba lendítse.

Céltalanul tenfergett ide-oda. Észre sem vette, hogy hideg rázza.
 A vad feregeteg szállagokban tépte le fityegő rongyait didergő testéről, mely az eleven bőr fagyától két föltáiral azonnal pótolta a ruha hiányait. Most már világhossá vált előtte, hogy hibába minden. Nem kell a városnak s nem kell az embereknek.

Öntudatlanul hagyta el a gyárak környékét, egyszerre csak arra figyelt fel, hogy léptei a hepehupás országon kopognak.
 Sietve állt meg és visszafordult.
 A messzeségben roppant füst és ködfelhőbe takarózva — szinte elrejtőzve szeméi elől — ott feküdt a Város.
 Csak most érezte igazán, mennyire nem tud nélkülülni élni — most amikor a kapuk bezárultak mögötte.

Soká állt egy helyben, mozdulatlan — dermedte fagyva. S hirtelen fájdalmas végyóddással tántorult ki karjai az elvesztett világ felé s úgy könyörgötték az Ember után, aki — ha elhallgat — még a legnagyobbnak emléke fölé is jellelten sírkövet állít.
 A könnyek végigcsorogtak arcan és sirt, mint-alohgy soha még. És szomorú lelkeben enyhülős derengött szét.

Jóleső, akaratlan eleresztéssel még soká nézett a közeledő alkonytól egyre jobban sötétülő kőbe, mikor látomás fogta el.
 Ágyúktól összehombartott hegykoszorúkból megaradva vérvörös patakok rohantak a hatalmas síkság felé. S a patakok döngő zuhogása új, egymással vadul tusakodó hangok rémes zúzavarával fűltötte meg a levegőt. Ezek a hangok vijjogtak-károgtak, tépték-szaggatták egymást. Szinte sísteregtek, gőzöltek a bőségeseen tápláló emberi vértől. De lejjebb rohanva: mindjában tisztult az érzelmük. S a szélesmedrű vízkebe torkolva, új zengéssel indították el a folyókat az örök tenger felé. A folyók parja mentén, új erős emberek álldogáltak s örvendözög megérettel hallgatták az új szavak és mondánivalók muzsikáját: az új Élet parancsszavát. S lehassalva bőségeseen ittak a vízből. Azután elszeltek a világ négy tája felé, hogy betöltsék rendelkezésüket...

VIII.

Az öregember végigsimított homlokán és széjjel nézett.
 Körötte egészen besötétedett. Csak a messzeség gomolygó ködtegerében kinlóttak a kültelkek szomorú lámpái a nehéz borongással.
 Összefogta rongyait. Fázott.
 S vágyakozva tekintett a parányi fénypontok felé, melyek ott éltek örökké a névres ködhomályban — s nem unták el az életet — a folytonos hirtort az egyre rohamozó sötétséggel.
 Minden nap messzebb és messzebbre tolták ki állásaikat. S minden nap új területet foglaltak el a Sötétség országából. S ha az új kibontotta fe-

lettük fekete sátorlepet, az új örthelyeken is parányi lámpások csillantak fel — és pincy világitó szivük fiatal bátorssággal dobogott bele a velük szemben eláncolt mozdulatlan éjszakába.
 S amint elnézte messziről a nyomorúság összebujató melegségében boldogan csillogó apró szemeket, csodálatosan szépen tűnt a millió és millió fénybogár lassu, türelmes világepítése.
 És nem érezte már többé elviselhetetlenné a közöttük való életet. S hazafelé ballagván: először táncolt be lelkebe az Otthon pihenésre hívogató halkszavu kályha duruzsolása.
Szirmai Károly (Fumus)

A nagy élet kicsi mása

(A fészekrakás főméből)

A tavasz fölgyitotta szép, égszínké szemét, a fák közt meleg szél nyihorgott s két kismadár egy gyöngé ágra néhány gallyacskát összehordott.
 Kész volt a fészek. Nem történt semmi új: ez így van, mióta a madárka tudja az esztét.
 Fészkek épülnek fákban, borokon, eresz alatt, mezőn szerestst.
 Nem történt semmi új: ez a nagy élet kicsi mása. ez a madársors folytatása... Nem történt semmi új: a nagy emborsors süttjében két emberélet összetévedt, forró szavak közt egymásra bugtak s a férfi fészek után nézett.
 Az ember földet és négy falat vert, ami két ől.
 a madár gallyat rak s lojjat plékéből és ember, madár kivesszi részét a fészekrakás főméből...

(A fészekrakás bántatóból)

Kész volt a fészek. Nem történt semmi új: ez így van, mióta a madár tudja az esztét; fészkek épülnek fákban, borokon, erdőn, mezőn, falun, városban, a széles világon szerestst.
 Nem történt semmi új: csak forgószék hazajaja támadt, dühöt egéből orkán tombolt: ember és madár összenéztek s mindkettőtök homlokán gond volt.
 A vihar vomított, fészkeket korbácsoló földön, fákban, tűzeső hullott s fészeken lángolt ember és madár menedéke.
 A hamvadt hajlékok tűzt népe: milyen szomorúan tudta magáról: ki fészkelem és éphaltalan, minden tájakon dult sorsa van.
 A sors verése érte bárhol, ember és madár kivette részét a fészekrakás bántatóból...

Fekete Lajos

Figyelő

Darvas Gábor: „Mindent meg gondoltam és mindent megontoltam...”

Először és mindenekfelett, Darvas Gábor fenti című könyvében, címe ellenére — politikumot senki ne keressen!

Darvas Gábor nem politizál. Annak dacára sem, hogy történelmet ír. A történelmet itt az írja, aki minden történelemnek megélője, sőt diadalmas átélője: az ember.

A könyvet, megvallom, (nem becsületlen kritika az, amelyik nem őszinte vallomás) előítélettel vettem kezembe. Azt hittem, a dolgok szátszándékos csoportosítására fogok találni. Éveidtem. És ezért örömmel aligha kisebb most, amikor elolvastam után a könyvet kezemből tartom, mint volt az írójaé akor, mikor az utolsó tollvonást megtette.

Darvas Gábor könyve a háború irodalmát bővíti. Nem a mennyiségre való bővülésre gondolok. Tartalomban bővíti. Értékben. Emberségben. Íszi magasságokban. Egy reggellet többet iktatott elboruló szemünk elé.

Azok közé tartozom, akik a háborús irodalmat szeretik. Igen: „szeretik”. Mert kérdezem: mi lenne, ha a háború szörnyű elménye az esetek sirjaiba hantolódott volna el? Ha nem hallatszana Darvas Gábor tisztelgő ur életét sejtető nyöszörgése a kolerasz szennyben kimulottak holtteme fölött, az aláknázott tengeren, hánykolódó hajó hermetikusan lezárt, világból kilökött, dantei borzalmat meg kell mutatni! Ezt a sebet fel kell tárnunk. Hadd lássa mindenki, hogyan pusztult el Mayer Gyurka a valjevői tífuszkórnáz mindenkiért reszkető, gyermekszívű lélekóriása. Aki a legmagasabb fokig került emberszeretlettel, a haldokló alá! Miert? ... Hiszen földi hatalom őt erre nem is kényszerítette, abból az egyszerű okból, mert a földi hatalomnak nem is volt ehhez eszköze. De Mayer Gyurka mégis ágyat puhított a mindenkítő elhagyott haldokló alá, mert így parancsolta neki az élet, amely naponta millió gránát, torpedó és szurony szakgattott egyre meztelenebbre, egyre közelebbé, a szenvedők tífuszos, sebes, gőrcstorzult tetemein át.

Darvas Gábor ezt írja mottónak: „Az igazi hősköket a szenvedés termi, nem a harcmező”. Az én ideálom is az: a hős, aki mint Mayer Gyurka, menti, nem pedig pusztítja az életet. És az írásban is azt nézem, ki mit ment meg az élet számára. És ebből a szempontból Darvas Gábor talpig ember. Ezt kellett volna elsősorban is megállapítani. Irodalomban, hogy mindenképpen arra kell törekednünk, hogy a méltán megérdemelt megbecsülés, az országhatárokon fenn nem akadó fénylés jusson osztályrésztül. Ez a könyv nem a Barbus Rodion: „Sziabériai garnizon”-jának marxista világnézeten felépült osztrákcopfrángatása; ez a könyv a világ szívébe markol, mint Remarque: „Nyuga-

ton a helyzet változatlan”-ja. Itt nincs világnézeti vita. Itt csak ember van és egyetlen élet és mindkettő, érzi, látja, szenvedi — a pusztulás útján van a háborúban. Nem a „Tűz” és a „Sziabériai garnizon” lekicsinyelése az, hanem a „több” megbecsülése. Darvas könyvében szerelem van, az élet hajnala és fiatal életek, az élet erejének pusztulása, amelyeknek elpusztulásában az író tisztá, minden elfoglaltságtól mentes jaja ezt kérdezi: miért? Mert a szenvedés tisztánlátásában nem lát semmi okot, semmi magyarázatot erre a pusztulásra! Ez az egyetlen élet olyan mély fölérzése, amely egyedül lehet egy igazi, nem defetista pacifizmus alapja. Ez a könyv tisztá, nem megalkuvó internacionauzmusa. Minden élet egyformán értékes!

Az ember, Darvas Gábor után nézzük most az író.

A könyv tulajdonképpen: napló. Koncepcióról csak annyiban lehet szó, hogy nem tisztán személyes élmények leírása. Egy darab világtörténet veszi őt körül és a nem tole függő események intezik a sorsokat, életet és halat. A művészi koncepció konturjai az események megélésének őszinteségében és az élmények megrendítő visszafénylésében bontakozik ki. A tiszamenti kisváros poros, napos csendjéből, a jóllakott megelegedés biztos jövőt ringató, bágyadt, horizonttalan és szinte orrososan celtalan magyar éltéből elindul egy fiatal ember, akinek mindjárt első vallomása megrendítő naivságot árul el a háborúval szemben. Az ember önkéntelenül felkiált: te jószág lsten, hogy mertek ilyen emberekkel háborút kezdeni?! És az ember eltakarja a szemét, hogy ne lássa őket a sárban vándorogva, a biztos hálálba hullani! Szörnyű dokumentum ez! És ez a fiatal ember írja le háborús élményeit, a világháború letragikusabb eseményeitől örvénylő frontszakaszon: a szerb fronton. Az események viszik, sodorják ezt a fiatal embert, aki lassan megtanulja látni a háborút és igazán mesterien le is rögzíti a látottakat. Hogy milyen tökéletesen, már művészi érett irmitudással, arra elég megjegyezmem a csapatai között gyalogló Petár király leírását. Egy-két mondattal olyan ténelmet ír, amely királyt hoz embri közelünkben. Ez a könyv legértékesebb részlete. Darvas erősen romantikus hajlamu. Ezt kezdő művolta magyarázza, de lehet, hogy művészi hitvallása is ez. Romantizmusa azonban egészséges, őszinte. Ennek dokumentuma két melegsívű, csudakedves alak: Szónya és Masa. E két leány azt a írást képviseli, amely a pusztulásban, a végtelen romlásban, a remény siró és azért olyan erős igézteit zeng. Ez a két lányalak mesél arról, hogy az élet nem halt meg! Ez a két leány az el nem érhető élet csudaszép igézte. A tífuszos halálkórház fölött az életvágy magasán fénylő, vonzó csillag. Az elfeledhetetlen élet költőjévé tisztul itt az író.

A könyv e része, szépségek friss harmatban fűrdő rózsakertje és az élettigenlős meghatótt derűje. Az élet a halál fölé tornyosul. Nagy, mindent átfogó szimbólum! Ilyen hatásokat csak költői képzettségekkel lehet elérni.

Külön sorokat érdemel Jóska, a frontról a tífuszkórház haláljegyei közé menekülő baka. Ez a magyar paraszt nem akart ölni. És odamenekül, ahol legbiztosabb, hogy nem kell ölnie: a halálos ra-

MANOJLOVICS TÓDOR: A CENTRIFUGÁLIS TÁNCOS

Misztérium négy felvonásban.
Fordította: Csuka Zoltán.

Személyek:

- A miniszter
- Lilian, leánya
- A tanácsos
- A titkár
- Hírlapíró
- Bill
- Oleg, aviaticus
- A piros-napernyős urasszony
- „Szirén”
- „Ermitage”
- „Ritz”
- Barman
- Bárgazgató

Történet Európában, a háborút követő esztendőkből. — A szindarabot először a beográdi Nemzeti Színházban mutatták be, 1930 január harmadikán.

ELSŐ FELVONÁS

(Nem tulságosan fényűző, de előkelő strand, egy tenger melléki városa közelében. Balra egy tágasabb négyszögű, elől nyitott sátor, amely árnyékokat nyújt azoknak a vendégeknek, akik nem fürdenek, de a déli órákban mégis élvezni akarják a tengeri levegőt. A sátorban, de láthatóan egy ideiglenes kicsiny bár: miniatűr polc különböző poharakkal, kanakkal és más megfelelő felszereléssel, mögötte álvány teli és megkezdett palackok sokaságával. A kiszolgálóasztaltól a rivaldáig és a szinpad egy harmadán elosztva az arnyékban néhány karoszek és kertiszék. Jobbra, kissé a háttérben néhány strandkabin és strandkocsi látható. Egészen a fenéken a végtelen tenger síkjának sötétkék, széles csikja, amelyen a júliusi délután forró nap sugara ragyog.)

Első jelenet.

Barman, „Sziréna”, „Ritz” és „Ermitage.”
(A barman pofaszakállal, feltűrt ujjakkal és őves, hófehér köfényel Szirénnek, aki egy virgocfiu, elegáns boy-livrében és sapkával, amelyben arany betűkkel áll a felírás: „Szirén”, — zárt kosarat és egy rakettet ad át. Később Ritz és Ermitage.)
Barman: Itt van, ezt elviszed a villába. A méltóságos kisasszony itt fog ebédelni a Tritonnál.
Szirén: Parancsára generális! És az urak?
Barman: Hát magától értődik, hogy ők is, ha már...

Szirén: Bravó, eszes vagy?
Barman: Persze, nem is hasonlítok rád. És mért van ma az ur úgy megrökönyödve, ha szabad kérdeznem?
Szirén: Lilian kisasszony még fürdik?
Barman: Oh, ez a gond kinozza magát?
Szirén: Ha nincs semmi ellenvetése, admirális.
Barman: Kérem, kérem — talán csak nem szándékozik a kezét megkérni?
Szirén: (fontoskodva) Hát, nincs kizárva...

Hangok künnről: Szirén, Szirén!
Szirén: (megrázkódik, mérgesen) Már megint az a két hülye, a „Ritz” és az „Ermitage”...
Barman: Talán a násznagy tisztre pályáznak?
Szirén: Nem, násznagy, úgy gondolom, téged kérlek fel.
Barman: Tulságosan nagy megtiszteltetés! — A miniszter ur, kétségtelenül el lesz ragadtatva. Szirén: Még az se legyen? — ilyen vótól...
A hangok künnről közelednek: Szirén, hahó, Szirén, hahó!
Szirén: (mint fenn) Jó, jó, hallom már!
Barman: Hallod kicsikém, jobb lenne, ha nem üznél ilyen tréfát. (Ritz és Ermitage, Szirénhez hasonló boyok, sapkájukon a megfelelő felirással, nagy lármával berohannak és körülveszik Szirént.)
Ritz: Hol vagy, te Don Juan?
Ermitage: Mit szöksz el előlünk, Szirén...
Szirén: Ki szöksz?
Ritz: Amióta ennek az embernek sikere van a...
Ermitage: Azt hiszed, nem látjuk, hogy Lilian kisasszony neked...
Barman: Csönd legyen, haszontalan kölykök. Mit is kezdél te ki Lilian kisasszonnyal?
Szirén: (elmosolyodik) Féltekeny a bácsika...
Ritz: Van is mire!
Ermitage: (ők is nevetnek) Tudod-e mi történt?
Szirén: (szavába vág) Nem történt semmi.
Barman: (csaknem egyidőben) Mi történt?...
Ritz: Lilian megmogatta az arcát, így... (groteszkül tulzolt mozdulattal megmogatja Szirén arcát).
Barman: (csaknem egyidőben) Mit, csak úgy, a Lilian?
Szirén: (csaknem egyidőben) Hagyj békében, mert azonnal úgy...
Ermitage: Jó!... Lilian kisasszony! (a barátaihoz) Persze, finomabb ur és nem élhet etikett nélkül.
Barman: Megállni, ne beszéljetekek mind egyszerre! Titeket még az Atyauristen sem értené meg!
Ritz: Tehát... psszt!... Lilian kisasszony, amint bennünket helyesen kijavított, édesdeden megmogatta az arcát, köröskörül...
Barman: Kinek az arcát?... az övét?... (Szirénre mutat).
Szirén: Igen, az enyémet, gyóntatótyám. Köpje csak ki az összefolyó nyálát és térjen magához, ha úgy tetszik...
Ermitage: De azután ugyanazzal a mozdulattal oda is ragasztott egy csattanós pofonocskát...
Szirén: (gyorsan) Igen, mert a kisuujjába haraptam. Cseppet sem fájt!
Barman: Szentelen banda!
(Bill megjelenik a háttérben, zöld epongeból készült pizsamában, megáll a homokon és a tengersík felé fordulva elgondolkozva néz a messzeségbe.)

Ritz: Nos, fizess valami itótkát a nap dícsőségére!

Ermitage: (csaknem egyidőben) Harom fégből hűtöt oranzádót! Reszeltjéggel!

Barman: Reszelt tormával nektek!

Sziren: Természetesen a miniszter ur szám-lágyará!

Barman: Mást nem parancsolnak az urak?

Sziren: egyelőre nem, fiatalember (ünneplésen leereszkedik az egyik fotelbe. A másik két boy mosolyog. Barman a pult mögé megy és rendezget. Eközben Bill lassan megfordult és észrevéve a gyerekeket, előre indult).

Második jelenet.

Bill, Barman, a szállodai boyok: „Sziren”

„Ermitage” és „Ritz.”

Bill: Halló, Sziren!

Sziren: (felugrik) Halló, mister Bill!

Bill: Van cigarettád?

Sziren: Az Ön részére mindig művész ur!

Bill: Szeretném, ha nem nevezél sem művészek, sem műsternek. Nem vagyok sem az egyik, sem a másik.

Sziren: (a legkomolyabban) Tudom.

Bill: Hát akkor?

(Sziren cigarettásdobozt vett elő zsebéből és megnézi.)

Ermitage: S még hozzá milyen táncos!

Bill: (nyugodtan, komolyan) Ugy-e? (A barmanhoz) Mi van ezekkel ma?

Barman: Ő tudja, Bill ur, hogy ez a három akir számításom szerint végül is bizonyos, hogy függőlegesen fognak meghalni (egy gesztussal az akasztást jelzi, mire a három fiu hízéggel csapása a strandnak és a környéknek. Szemelelenek és senki sincs, aki elpáholja őket).

Bill: (mosolyogva) Hát Ön nem tehetné ezt meg?

Barman: (lemondó gesztussal utasítja el és folytatja) Emellett a vendégek még el is kényeztetik őket, játszanak, tréfálkoznak velük, úgy hogy most már meg vannak győződve róla, hogy nekik minden meg van engedve. Ha látta volna, hogy mi csoda tréfákat üztek ma reggel is azzal a szegény hölgygel, tetszik tudni azzal a... (kezével jellegzetes mozdulatot tesz a homlokán, az őrülséget jelezve, az a pirosnapernyős, aki mindig itt sétálgat).

Bill: Tudom, tudom (A fiukhoz) Nem szégyenltek magatokat?

Ritz: (valamivel komolyabban) Nem tüztem tréfat vele...

Ermitage: Megint a fairról mesélt nekünk... Barman: Igen, igen... gondolja csak el, elővette ezt a két libériás magmot, egyiket jobbról, a másikat balról, átölelte a vállukat s azután úgy sétált velük a strandon s mesélt nekik dolgokat, ami ezen a világon senki sem ért meg. Ezek meg ott parádeztak vele a vendégek körében, akik nem tudják mi ez és furcsa és kimos benyomásuk lehet a dologról. Egyáltalán nem helyénvaló ez így, itt a fürdőhelyen... (a fiukhoz) Kerüljétek őt általában. Ti csak cseledség vagytok, ő pedig urhölgy, vendég. Már annyi esztendő óta jár ide és nem lehet neki

eltítani. Bolond, bolond, de mit tegyünk. Végre is még senkit sem harapott meg.

Bill: Elvesztette az eszét, mert megölték két fiát.

Barman: Igen, a háboruban. Régi história. Egyébként borzalmas.

Bill: (a gyerekekre mutat) És ez okozott nekik ilyen nagy örömet?

Ritz, Ermitage: Nem ez!

Barman: (hanyagul) Nem ez. Hanem ez itt.

(Szirenre mutat) mintha valami kis fiórtbe kezdett volna Lilian kisasszonnyal.

Bill: A miniszter leányával?... fiórtbe?...

Barman: Ugyan, Istenem, fiórt! Butaság! Tetszik tudni, a kisasszony annyira szabad, impulzív — oh, bizonyára ártatlan! — De épen azért, nem vigyáz, nem tudja, hogy nincs értelme, hogy ezzel a csirkelógóval foglalkozzék. Tréfálkozik vele, megcirógatja az arcát... Meltóztatik tudni, ma az előkelő kisasszonyok is... De nem helyénvaló. Mások is észrevehetik a pletykák... S azután még csak a miniszter urnak kell meg tudnia a dolgot... Éppen ezért mostan rákáltoztam ezekre (a fiukra mutat) hogy tartásuk ezt jól az eszükben. Nem illik összekeverni a nagyurakkal.

Bill: Ön igen nagy hódolattal viseltetik a nagyurakkal szemben.

Barman: (ismét tréfálkozik) A nagyurakkal szemben nagy tisztelettel, a kicsinyekkel szemben kicsivel. Muszáj! Ilyen az élet. Higyje meg... (hirtelen eszébe jut valami és a fiukhoz fordul) Hát ti még itt vagytok? Gyertünk! Pusztuljátok innen! Talán meg akarok furdani? Nem? Hala Istennek! Tehát (Szirenhez) vedd ezeket a dolgokat s azután balra át mind és gyors léptekkel előre! (Sziren és társai felszedelőzködnek és mennek) Ne felejtse el és szőj be a villába, hogy az urak itt fognak reggelizni a Triton teraszán! (Amint a fiuk a jobboldali első kulcsához érnek, hirtelen feltűnik előtük Lilian. A fiuk hirtelen sorbaállnak, s előre engedik, miközben melyen meghajolnak, kezükben a sapkájukkal. Lilian széles és tarka fürdőköpenybe van burkolva, amely alatt fürdőköszörüm van, melyen lábán sandál. Kezében japán napernyő és meg nem gyújtott cigarettá. Egy pillanatra megáll és mosolyogva nézi a három fiut. Bill lassan a háttér felé indul. A barman a pult mögé.)

Harmadik jelenet.

Lilian, Bill.

(A három boy hamarosan eltűnik jobbra, a barman pedig a sátorban).

Lilian: Oh, a könnyű lovasságot mozgósították? (Szirenhez) Vigyázz, kicsi, hogy össze ne gyűrd a csomagot, különben még egy olyan pofont kapsz. (Sziren mosolygós odaadással bizalmas gesztust csinál (jó, jó) megismogatja a haját s eközben észreveszi Billt, aki határozatlanul lépeget tovább az előbbi irányban. (Szirenhez és társaihoz) Mehetek-e a fiúk még egyszer melyen meghajolnak és gyorsan elávoznak. A leány néhány lépést tesz előre, megfordulni, még arra a subogásra sem, amelyet a leány végre túrelmetlenül a napernyővel idéz elő).

Meghamisítottam a történelmet

Mire nem vetemedik néha az ember, ha szákcuccába kerül!

Soha, még álmomban sem mertem volna gondolni arra, hogy én, a romantikus historikágyermekori rajongója, ki Rinaldó Rinaldini fenkölt személyétől kezdve az összes elképzelhető történelmi nagyságok barmolója voltam, ki lelkes rajongással izgultam értük, vltük, ki álomban, óh hány-szor rugtam bele szilaj paripának tekintettem, rekágyba, ki kiválságos előfogomnak tekintettem, hogy velem egykoru s velem együtt rajongó iskola-társaimnak magam meséljem, vagy olvassam el a legendás hősök mindenképen hiteit érdemlő kalandos históriát, óh, hogy hihettem volna valamikor, hogy meg fogom, meg merem hamisítani a történelmet!

Már pedig mi tagadás, megtörtént.

Nyugodj meg óh nagyerejű, törökverő Király-vity Márkó szelleme, jaj, bocssass meg acéliznu Toldi Miklós, hogy épen titeket...

Oh, bocssassatok meg, hogy épen én, aki csak véletlenül maradtam be a háboru alatt katonának, akkor sem jókedvemből, akkor is csak a második pótsorozáson, hogy épen én...!

A dolog úgy történt, hogy már napok óta mást sem hallhattam otthon ebéd alatt, ebéd után és minden othton töltött szabad időmben a fiamtól, mint Krályvity Márkó különféle vitézi históriáit. Feleségemmel együtt akarva, nem akarva már kivülről tudtuk, milyen súlyos buzogánya volt a némes vitéznek, hany törököt vágott le, hogy hivatás híres-nevezetes paripáját, miként verekedett meg ama híres török basával stb.

A hét bizonyos nappjain, mikor más elfoglaltságom nincs, az esték fiamé, ami azt jelenti, hogy mesélnem kell. Így történt, hogy valamelyik este, amikor már nem tudtam okos és komoly kifogást találni a rég megígért mese elhalasztására, hozzá-kezdtem a meséhez.

Ázaz, csak hozzákezdtem volna, mert fiam az-zal a meglepetésszerű kérdéssel állt elő, hogy neki olyan „krályvitymárkós” történetet mondjak, mert egy másodikos elemistát már nem érdekelnék holmi kis gyermekeknek való mesék.

Minden hosszadalmasabb gondolkadás helyett teljesítettem kívánságát s mesélni kezdtem, ami éppen eszembe jutott: Toldi Miklós vitézi tetteit.

Nem tudom, talán jó mesemondó vagyok, talán a mese volt szép, de annyi elragadtatást, rajongó figyelmet rég láttam a fiam arcán, mint amikor!

Ép ott tartottam, mikor Toldi a dühös bikát állítja meg vaskézével, mikor fiam megállított.

Apukám! Ugy-e Krályvity Márkó az szerb volt?

Igen.

Toldi Miklós pedig magyar, ugy-e?

Igen, fiam, de miért kérde?

De ó rá m se tekintve nézett tovább maga elé, halgatótt egy darabig s csak azután kérdezte re-vedezn:

— És melyik volt az erősebb a kettő közül?

Erre a kérdésre nem számítottam. Most én néztem magam elé úgy, melyen elgon-

dolkozva, mint ó az imént. Mert nagy kérdés volt ez az egyszerű kérdés! Vakitó fényugár volt ez a kérdés, fénye oly élesen világított be az én kicsi fiam lelkébe, hogy megdöbbenve, de láthatnam, hogy gyermeki lelkének már vannak különös, elintézet-ein problémái, melyekre feleletet vár, de azt is tudtam, sok, talán minden függ a feleletől, melyet adnom kell.

Hirtelen mosoly futott át arcomon s mintha könyvből olvastam volna, úgy meséltem neki tovább.

— Várj csak türellemmel, erre is sor került ám! Mert meghallotta egyszer a híres Krályvity Márkó, hogy el egy magyar vitéz, akit Toldi Miklósnak hívnak s aki oly erős, mint ó. Toldi is hallotta híret a nagy szerb vitéznek s bizony sokért nem adta volna, ha megmérkőzhetett volna amavval. No, de mindkettőnek nagy szerencséjére a szerb király és a magyar király akkoriban épen sőtör-magyar voltak s mikor egyszer látogatába ment a magyar király a szerb királyhoz, elvitte magával vitézei között Toldi Miklóst is.

Gyönyörű vitézi tornákat vitak egymás között a szerb és magyar vitézek! A két nagyerejű hősnak sem kellett sok beszéd, kiálltak birközni.

Vasárnap reggeli volt, mikor elkezdtek. Rengett a föld lábuk alatt, ropogtak a csontok, feszültek az izmok, de bizony már ebédidő is elmúlt, mégsem bírta egyik sem fölűöz csapni a másikat!

A két király, meg a többi vitézek már a nézsébe is beletaradtak, de a két vitéz még mindig győztek!

Egyszer csak kiért harsan... fáradtan, véresen egy lovas vágat elő jelenlőven a királyoknak, hogy a kegyetlen, vad török csapatok betörték az orszá-

ba és tüzzel, vassal pusztítanak mindent. Egy szemplianás alatt elengedte egymást a két nagyerejű vitéz e hir hallatára s mintha csak egyet gondoltak volna, kezét nyújtottak egymásnak, megölték egymást, azzal lóra pattantak mind a ketten.

Egyik jobbra vágatott s a magyar vitézek élére állt, a másik a szerb csapat vezere lett s egymást segítve, támogatva üttek, verték a kegyetlen török csapatokat. Sok csodálatos hőstettet vitak véghez, védtek a gyengéket, elhagyatottakat s ez az oka annak, hogy mindkettőnek emléket megörizte népük hálás szíve.

Vége volt a mesének...

Láttam a gyerekek arcán, hogy meg van elégedve a befejezéssel.

És később, mikor én is ágyban voltam, mikor már azt hittem, hogy rég alszik, megszólalt:

— Apukám, a Nikola meg én vagyunk a legerősebbek az osztályban, de még soha nem verekedtünk... hanem csak úgy... tréfából...

És én azóta hiszem, hogy Krályvity Márkó és Toldi Miklós mindent megértő hősi eszelleme áll őt tízperces szünetek alatt az iskola udvarára felett, ahol az én Gábor fiam birkózik a Nikolával... csak úgy... tréfából, hogy az a birkózás csak olyan tréfa maradjon továbbra is.

Czifáky Imre